

زرغن كمشت بمعنى صغرى طوق

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس هزار موزون مصرع آفرین لعل کلکون فیاض بیچونه کم صفای
آیینهٔ اصفیا اولان درود سر بیت اصطفانی مطلع نظم دلستان
ومقطع صحایف عارفان ایتمشدر همانا بو نشئه چشن بحر معارف وشه کشی
حدایق عوارف اززاده دوزکار آق اوه لی ذاده حاتم دلفکارک طویل
الذیل سامانی کهم هادتکزینی وهزج عروض عرفانی ضربه مثل کبی شهر تزهیر
اولوب اکرچه بر وجه شایان ادای منت منان نمکدان زبان انس وجان
اولمق امرنا امکان ایسه ده تحدیث نعمت موقوفی همیشه علت قطف ایله
محذوف انمک قطع قانون اهل همم وقصرهمای بولان ارباب نعم اولمغین ایاعروس
مقالنه وجهله برقعکشای جال اولسه دیو طبع خرده سال پشمینه پوش
خیال ایکن بیك یوز قرق اوچ تاریخنه مصادف دروم ایلی یکیشهرنده
چند ایام آرام راحتم رهزن سیاد سیاحتم اولدقده بیت
ابرولری طغراکش فرمان صباحت اوج طوغله ویرلمش نشان ملاحت
حسینی نسب طوطی مشرب شکرلب لعلی چشمه سار شیر امیر اتا امیر
جچی پاشا اشتهار بر طفل کیسو داره دوچار وبی اختیار خریدار
کالای بلا ومست نشوهٔ ابتلا اولدوغم اثناده مادر زاد مشار الیهك

دانش طفلانه سی نوازش سبق معرفت وخواهش شاهدانه سی تحفهٔ
شاهدیله الفت ایتمکین وندخامه همتی هر کز دائرهٔ موتلفده مرکز ایمکله
تحفهٔ مشهوده بی طی تکلفات دائر بر شرح موجز تحریر وزبان شکوفتشا ایمه
سبب ثقیل اولان ادالرینی تعبیر خفیف ایله تیسیر وتوقف ایتمه همان تسطیر
ایله دیه رك دو یك تازیانهٔ عشوه بی امانی شتابانه برقج الفاظ پریشان
ترتیبنه ترغیب ایتمشدر کنج بکه خدمت باعث مذمت ایکن طفل شیرخواره اعتذار
محض استکرار ایدوکن خیال ایدن ارباب کمال اعتدال لطف وعفو ایله تعدیل
مقال ایده لر لسان فارسینك سزاواری اعتباری مشعر بعض کبار
احادیث استوارك مأثور ومنصور ندن قطع نظر اسفار فقهاده اخبار نکار فارسی
مستعار اولدوغی لیس الخبر کالعیان اعلان ایتدکده اسلوب للوسائل
حکم المقاصد تعلیم وتعلمی محبوب ایتمشدر ای معصوم خوش ادا مخدوم
بی همتا طوطی ذهنکز بو کونه کویا مویا اولسونکه اوائلده واقع کتاب وفصل
وقطعه وامثالنه ظرفا عنوان بلغا ترجمه دیمشلر تحفهٔ شاهدیده بعض نسخه لر
عربی بعضلر فارسی بولنمش هنوز نسخهٔ اصلیه یه وصلو نامامول اولمغین وجه ثانی
مقامه مناسب التزام اولندی قطعهٔ ملحق دیو تحشیه اولنان قطعات ایسه ناظمك
اولمدیغی الحاقیدن استنطاق اولنور فالدکه بحور مذکوره کما ینبغی دهیاب اولمق
فن عروض وقوافیه انتسابه محتاج مجموع اصول وفروعی احضارده ناهموار
انجق ضرورکی تصحیح ایله تصریح اقتضا ایدن مسائله تصدی طریقی تصمیم اولنمشدر
قطعه در بحر هزج محذوف اکثر خطبه لر بو عنوان ایله معنون اولمغین ناظم همیشه

والتوفیق من الله العزیز العلیم صح

تحفه بحورنی التزاما بیان ایتمسی اصل نسخه‌دن اولمسن اقتضا ایدر علی کل حال
مفرداتنی بیانده باس یوقدر قطعه مصطلحی مطلع اوچ بیتدن طقوز
بیته دک اولمغله مجموع تحفه قطعه‌لری معنی لغوی پاره معناسنه حمل اولنور
تنبیه عربی السنه سائره ایله مخلوط اولمز استعمال اولنسه بر کونه تغییر ایله
علم متلندیکی فن تعریب ایله ادیبه خفی دکلدر فارسی و ترکی ایسه عربی ایله مخلوط
کمستقلا لفظ عربی کاه فارسی یاخود ترکی ایله مرکب یا مجموعی ایله مخلوط وممزوج
اولوب بعض الفاظ عربی مفرده بعضیسی متروک استعمالی محلی ایله بیان اولنور
الحالة هذه دیه حکم بوکه تعربیات وتفرسیات وترکیات هنوز لفظ منقول
هیچ بر عامل ایله مختلف اولمدیغندن لفظ قطعه کبی حتی بعد تسلیط العامل نقل
اولنسه حرکة اعرابیه وبنائیه سندن تجرید اولنور من بعد محرام اولدندنه یاد ترکی
یاخود محکی اولور عن قصد اگر خنجر کی جانه کچرسک کبی ویقینا بیلورم که
شو لیله درد یرلرکه کلام تام عربی فارسی یا ترکی کذلک فارسی ترکیله ممزوج
اولنور از جمله تحفه ترجمه‌لری کبی شاهدی نظم ترکی ترجمه‌لری عربی ایله مخلوطی فارسیدر
بنم دوح برفتوحم بو تقریردن نمایان اولور که عربی سائرده‌ن استغنا ایله
شعر وانشا خصوصنده فائق اولمغله لائق فارسی آندن دون ترکی اکیسیله ده
مشحون مفرح معجونندر ظرافت معنا خروف فارسیه دندر فن عروضده
الفاظ تفاعیله اجزا بیتک سطرلرینه اول وثانی مصرع اوللک جزء آخرینه
عروض ثانینک ضرب دیرلر فی الاصل مثمن اولان بحور خطبه بحری کبی مسدس
دخی اولور بحر هزج دوبار مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن در حذف عروض

وضرب

وضرب آخرلرنده سبب خفیفکه بر متحرک ایله ساکندر آنی طرح ایتمکه دیرلر
مفاعی قلوب کلام بلغاده نظیری اولمدیغندن موازنی فعولن وضعیله
بحر هزج مسدس محذوف اولورکه شو قطعه مسطور خاطره خطور ایتمشدر
بودر نظمی درگوشی لب اوزکس ۰ گل ای محجوب شهر آشوب نورس ۰
مفاعیلن مفاعیلن فعولن ۰ هزج محذوف اولور بحر مسدس ۰ فائده
اعراب تراکیب فارسیه وترکیه مسائل ثلاثه‌یه منحصردر مضاف یاخود موصوف
مجرور معطوف علیه مرفوع ما عدا موقوف اولور بو محلده بحر اضافتله هزج
موصوفیتله مجرور قطعه ومحذوف موقوفلردر مکرکه منضا نفیس لفظ
آخرده فصل اولنه صوفیا که آیینه صافیست جام را کبی تحلیل اولنسه
همزه اضافتله آیینهٔ جام صافیست اولور بونک امثالی فارسیده بسیاد
ترکیده غیر مختاردر کاه اضافت منویه ایله ده مضاف مجرور اولور
از غیرت صبا نفسش بردهان گرفت نسخه سنه کوره که تقریری از غیرت آن
ایدوکی اهل معانه نهان دکلدر معطوف علیه دخی کاهیجه مصرع آخرنده
بولنمغله یاخود لاجل الضروره غیر مرفوع وواو عاطفه مفتوح اولدوغی
بیانی کلور اما زبان خموش ولیکن دهان پر از عربیست مصرعی وامثالنده
واو مفتوح ایدوکی لفظ لیکن عاطفه واو زائده دینلدی مذهبه کوره در
انکچون واو عاطفه لیکنه مجرد استدراکیه مذهبنه کوره بنا اصل اوزره
سخن حاضرست ولیک زبان قاصرست دینلور واقعده وارکه قواعد مذکوره
کوره آخر کلمه واو یا الف یا هاء رسمیه یاخود یا اولورسه

معطوفٌ علیهلك رفعی ایله واو عاطفه مرفوع اولور بینا و دانا
سبو و باده مشتری و زهره قطعه و باب کبی مضاف ایله موصوف جزئی واو ایله
الف صورتنده یاء مزیدیه هاء رسمیه ایله یا صورتنده همزهٔ مزیده‌یه ویرلور
سبوی باده جزای من قطعهٔ بکم مشتری فلك کبی مکرّر لاجل الاضافة والتوصیف
محذوف عود ایدر یاء اضافت کدخدای من کبی عود همزه ثقیل اولسه یایه
مبدّل اولور جزای من دیرلر عطفده عود اولمز تنا وحمد خدا و پیمبر
کبی قالدیکه بنم دانشلی نمایشلی مهربان پاك داماتم قطعه عربی همچو
طعامست در نحو نمك ٭ ذاکه بی نحو کلام عرب نایدراست ٭ فارسی را
نبود حاجت شوری نمك ٭ که سراسر همه پالوده و قند و حلواست ٭ منطوقی
اوزره ترکیده اکا قیاساً قواعد مذکوره‌دن بالکلیه استغنا طبع پاکیزه
ادا ایله یکتا اولان نرا کتمندم افندم کبی بر نو درس رشیده بخشیده ایدوکی
امر پوشیده دکل کیف لا معرفت اشیا جهلندن اولی ایدوکی مسلم اعلی و ادنی در
بنام خالق و حی و توانا قدیم و قادر و بینا و دانا معنی بی حق تعالی‌نك
اسم شریفیله بشله دم دیمکدر نسخه‌لر بسملهٔ شریفه ایله مصدّره اولدوغنه
کوره تغایر زبان ایله استحسان اولنور یاخود کلام مخصوص منصوص
هرخصوص اولنده خاصة ماثور منصوص در دینلور اولمدوغنه کوره
مقام محل کلام اولمز معلوم اوله که باء عربی زائده اصلیه و نقلیه مشتقات
فارسیه ده مکسوره در بکرد بشنود بکرید بکرده بشنونده بیاد کبی
مکر حروف مضمومه یا حروف شفویه‌یه مقارنتله وجوباً یا جوازاً مضمومه

اوله

اوله حتی فتحه‌یه مقارنتله ده سماعاً مضمومه اولدوغی محلی ایله معلوم اولور انا
رضا بداده بده و زجبین کره بکشای مصرعی و امثالنده حذف قصدی اعتباریله
باء الصاقیه توسعاً مصدر علیهه ملاحق اولمشدر اکر مدخولی اسماء جامده
ایسه مفتوحه اولور مصاحبت ایچون اولان با بنام کبی الصاق و ظرفیت
و قسم معنالرنه ده کلور مجرد تحسین لفظ ایچون زائده اولور الف ایله
یادخی الصاق و مصاحبت معنالرنه مفیددر که جمله‌نك امثالی محلنده
مذکوردر نام فارسیده خالق و حی اسماء حسنای شریفهٔ عربیه دندر توانا عربیسی
قدیر کوچلو ترکیسی توان کفن تعبیری قدرتدن کنایه تناسبات اقبیلندندر
اوکونه الفلر محض مبالغه یاخود اتصاف ایله مبالغه افاده ایدر اولکی
بینا ایکنجی توانا کبی قدیم و قادر عربی اسم باری عزشانه بینا و دانا دیدن
و دانستن لفظلرندن مأخوذ بصیر و علیم معنالرنه الفلر مبالغه ایچوندر
ایدوکی ظاهر بنام اضافتله مجرور خالق و حی و قدیم و قادر لفظا بینا تقدیرا
مرفوع توانا واو عاطفهٔ مقدره‌یه عدم اعتبار ایله دانا علی حاله موقوف
تنبیه رفع عطفیهٔ حقیقی مشبع خالق و حی و قدیم و قادر مجازی غیر مشبع
بینادن صکره واو کبی کذلك جر اضافیه و وصفیه مشبعلرده نازکانه
ادا ایله تغلیظ و تطویل حروفدن اجتناب لازمدر الحاصل تراکیب عربیه
و فارسیه و ترکیه نظم و نثر اداده مرغوب و محبوب اولان درر لفظ ایله
غرر معنی درج اداده درج ایدوب بی غنج مود و دا افادهٔ مقصود ایتمکدر
لکن بنم نور چشمم معانم مهربانم سلطانم بوکونه شیوه مقال موی کیسوکی

دلجو کز کبی بیچا پیچ خیال ایکن تحریر و تسطیر ایله زیور ضمیر اتمک امر محال
اولمغین لامحاله استاد افاده دن لباب استفاده اولنجق فواند پسندیده
نادردیده جمله سندندر فیاض بیچون برور شیاب عشق موزون اولان ابو نهات
طبع عاشق جاذقدن بالمشافهه سامان نکته رسا نکزه فیض احسان ایلیه
فائده عبارات فارسیه ترکیه دن آنجق ادوات ایله متمیز اولوب مثلا بر نظمک
ابتداسنده بر ایکی یا دخی زیاده ابیات فارسی کوریلوب کن صکره بر رابطه
یا اداتله اشعار ترکیه دن ایدوکی نمایان اولورسه فارسیه ده بولیه در که کلام
فارسی ایله تام اولورسه جمله وارداته فارسی اولور بو محلده قطعه مبتدادر
بحر ظرف مستقر خبری الی آخره تعلقاتیله جمله سی مستانفه کلام فارسی تام والمشد
بنا م لفظی متعلقاتیله مقدر بر عامل فعلیه یا خود اسمیه ایله جمله سی مستانفه
کلام تام آنجق ثنا و حمد و شکر بیتی غیر تام آکا کم وار ایدوب بیتیله مرتبط والمغینه
معلوم اولدیکه ترکی قطعه خطبه مستقل بیت فارسی ایله مخلوط قبیلندندر بمثل
حتی ناظمک نزاکتله فوائد مذکوره یه وفارسینک ترکیدن اعلی ایدوکی
اشارتنه حمل اولنسه استبعاد اولنمز **ثنا و حمد و شکر بی نهایه**
سپاس و منت بی حد و غایه سپاس فارسی و بقیه مفردات عربیه تلازم طریقیله
الفاظ مترادفه معنویه دن اولوب ناظم مبالغه قصدیله هر زبان ایله حمد
اتمشدر نهایه و غایه هاء رسمیه لرکتا ولکنایه حد مقدار معنا جمله الفاظ
عربیه لر قبل تسلیط العامل ترکیده مستعمل قبیلندندر بی فارسیده نا کبی معنی
نفی افاده ایدوب بعض موادده لفظا و معنی متغایراندن نا دان بی دان کبی اولکی

مستعمل ایکینجی مهمل بعض کره استعمال لفظی جهتیله مشترک معنی جهتیله متغایران
اولورلر کس ایله چیزده اولدوغی کبی اکرچه ناکس بیکس ناچیز بیچیز مستعمل
لکن ناکس و ناچیز پس پایه بیکس و بیچیز غریب معناسنه دوتاء طویله ایله نهایت
و غایت ترکیده و فارسیده شایع آنجق وقفده هاء رسمیه ایله تعبیر یسیر ترجیح
اولنوب منت کبی بعض کره علامت تفریس و ترتیب اولور ثنا تقدیر احمد و سایر
و بیحد لفظا مرفوع شکر ایله منت موصوفیتله مجرور درما عدا موقوف اشباع ایله
ادا اولورده تغلیظ حرکه و تطویل حرف مذموم ایدوکی معلوم نهایه و غایه و امثالی
کشاده باده ساده لرده هاء رسمیه لر نازکانه ادا و اشباعه احتیاج دخی
اولدیغی ادا پروران عصره مخالف تعبیرات غلیظه دن حذر کرکدر **تنبیه**
ای طفل سبز سطوطی ابتکو مرات التفانکزده جلوه کر اولکه صحت و زن
خصوصنده اعتبار ملفوظ در کتابتده مفقود لفظده موجود اولور
اشباعات وزنیه و عطفیه و اضافیه و وصفیه لر کیکاه مرسوم لفظده معدوم
اولور واو عطفیه و سائر وزن ایچون قصر اولنان حروف مکتوبه لر کبی بنم
لطافتلو نازنینم بو تقریردن معلوم اولدیکه اشباعات لفظیه نک ثبات
خطیه سی مشرق صبح صباحت اولان خورشید رخسار کرده اثبات غبار کبی
جهل موهوم و غلط مذموم در **آکا کم وار ایدی عیب بو کائناتی ، بر اندی**
هم حیاتی هم مماتی همزه ممدوده ایله آ غیر مستقل او شو بو اول شول
آلتی لفظ اسماء اشارات ترکیه در فارسی او ایله ترکی بیننده فارق ترکیده
اماله همزه در لام الصاقیه یا خود تخصیصیه معناسن افاده ایدن هاء رسمیه

يا الف تخصيصيه لاحق اولسه فصل ايچون نون مفتوحه يا كاف خفيفه ايله توسل
اولنوب انه اونه شونه بونه اكه اوكه شوكه بوكه اكا اوكا شوكا بوكا ديرلر
كاف درت نوعدر خالصه غليظه مستهله خفيفه ايكيسی السنه ثلثه‌ده
مستعمل حتی اعراب باديه‌نك لاحقلری قالوا برينه كالواد يدوكی عربيته‌ده كاف
مستهجنه ديدكلريدر ثالث فارسی وتركی‌ده مستعمل رابع تركيه مخصوصدر كاكم كبی
مجموعك مخرجی اسفل اقصای لسان ايله حنك اعلی‌دندر كم كه مثالی فارسی
بغير علامه متروك اولان الفاظندر استفهاميه تعليليه كاه رابطه محضه
بو محلده اسم موصول معناسنی افاده ايدركه كا لفظنك مشار اليهی معهود
ذهنی اولمغله عربيله ترجمه اولنسه الحمد لله الذی اوجد الكائنات وخلق الحيات
والممات اولور تسهيلا كاف جيم عجمی‌يه‌ده ابدال اولنور روان چه كوئيند
روا نيست نكو بيم رواست وار يوقه مقابليدر ايدوب لفظنده واو ايله
باء موحده انفعاله لحوقندن صورت فعليه‌يه تغيير وواو عاطفه جامعه معناسنی
افاده ايدن ادوات تركيه‌دندر كلدی وكتدی ديه جك ايكی كلوب كتدی دينور
وار ايدی و وار ايدی برينه وار ايدوب وار ايدی كبی كاهيجه بلكه اكثر تخفيفا حذف واو ايله
كلب كتدی ديرلر بو لفظنك مشار اليهی موجودات معناسنه اولان كائنات
ياخانه ايله همزه تلفظ اولنور آخرنده ياء ساكنه هاء رسميه كبی ادات تعديه تركيدر
برانكی فعل ماضی تركی هم فارسی وتركيبی مفيد جامعيت تاكيد ايچون زائد‌ده اولور
همچو توكس می نمايد مراكبی حيات لفظندن مراد بالمصدر ديرلك ممات اولو لك
ديمكدر ظاهر بوكه برانكی دخی محيا ومماتی تناسبندن عدول حاصل مذكوره

وصولدر وارلق وجود برانمق خلق وايجاد ايدوكی خيال ايله تغاير تكوين
ومكون مثلنه اشارت اولنمق كرك ايدوب لفظنده يا ايله واو برانكی
لفظنده الف خطده ثابت لفظده ساقط قيلنمشدر زيرا كلمه واحده‌ده
سواكن ثلثه مجتمع اولسه البته بری حذف اولنوب ساكنين اجتماعنده
نقطيع خصوصيچون ايكيسنه‌ده احتياج وار ايسه ابقا ايله ساكن ثانی
متحرك اعتبار اولنور اجتماع ساكنين علی حده اولسه اولمسون لكن اداده
حركه معتبره مزبوره‌يه سكته بولنوب اشارت قبيح امتداد صوت ايله نازك
افهام مرام اولنوركه بودخی مهربانم سلطانم كبی برطوطی زبانه شكراسا
لبالب انتراب اولنه جق نكته لردندر احتياج برساكنه ايسه مدتيه لر حذف اخر
تلفظ ساكن بر اولوب هيچ احتياج بوقايسه حذف اولنور ايدوب لفظنده ياكبی
تنبيه اى نورس ابو العجب طفل مكتب ادب درج لعل بضيا الكز حرير فرخال انتقال كوزل
الالا مركب اولسونكه اداى الفاظ شعريه ونثريه‌ده معتبر علی قدر الامكان تزيين
زبان وسلاست عبارتدر كاه حذف حرف اثباته راجح كه عكسی رايش زبانه
صالح اولوب سلاست جهتندن حذف واثبات توافق ايسه لر اثبات
اصل اولمغله ترجيح اولنور وار لفظنك الفی حذف ايدوب لفظنك همزه‌سی
ثباتيله وزن صحيح لكن نقل ايله ادا ركبين قطع ايله ركيك وسنكين اولمغين
نقل همزه اولنديكاه قطع يا خود نقل ضروری اولور كه محلی ايله جمله‌يه اشارت
اولنور زبان تركيد مهم لفظنك جمله فعليه‌دن اول وصكره مقحم اولمسی
شايع ايدوكی مقامدن معلوم اولور الفاظ بيت جمله‌سی موقوف اوقدر واركه

ترکیده بعض افعال ایکی لفظدن مرکب واردر کبی بعض کره فعل ترکی مصدر
عربیله بر لفظ ترکیدن مرکب اولور خلق ایتدی کبی بو کونه افعال عربیده اولمز فارسیده ده
ترکی کبی خلق کرد دینلور **بوغیکن اول دیدکی وار اولدی عالم ، هم ایکی قدرتیله**
خاکی آدم ، وار یوق وجود ایله عدم ایکن لفظی ترکیده بر فعل مضارع یاخود
اسم ایله استعمال اولنور ظرف زمان معناسن اشراب ایدوکیدر ایکن یوق ایکن کبی
فی الاصل مابعدندن منفصل لکن کتاب همزه و یایی حذف ایله موصول و غیر موصول
کلور دیکن کلمشکن یازدلر اول لفظی فعل امر ترکی اولمه سی اسم اشارت اولمدن اسهلدر
عالم معلوم وار اولدی ایکی لفظدن مرکب افعال ترکیه دن یاخود وار اولدی
لفظنک مفعولیدر هم بو محلده ادات عطفدر قدرتیله قدرتی ایله دن مخففدر
آدم ایله مراد بیت لاحق قرینه سیله ابو البشر صفی الله علیه السلامدر خاکی یا لفظدن
ساقط ادات مفعولیتدر یوق ایکن نقل ضروری ایکن اولوار اولدی لفظلری
نقل و قطع ایله متزن سالمتله نقل اختیار و ترجیحه سزاوار اولوب الفاظ
بیت مجموعی موقوفلردر **خبیب** ای نازقدنا زشاهد دنیا زبو کفته ناسفته بی در کوش
انمکله سرفراز اولکه سابقده اثبات و حذف جهتلریله بعض کره خط اصلیه
عدم اعتبار و لفظ اختیار اولندوغی کبی ابدال جهتیله دخی لفظنه امثالی
اولنور لفظ یوق ایکن لفظنه مقارنتله نوعا ثقلت کزین اولمغین قاف غینه
لفظ و خطده تبدیل اولنمشدر **آنک نسلندن ایتدی انبیایی ، خصوصا کم**
حبیبی مصطفایی ، آنک مشار الیهی آدم علیه السلام فی الاصل نون ایله آن ایکی
دفع ثقلته مبنی کاف خفیفه یه تبدیل اولنککاف مزبوره ترکیده رابطهٔ اسناد

وضمیر

وضمیر خطاب و رابطهٔ اسناد و خطاب اولمغین محل التباسده اصله رعایتله
فرق کرکدر نسلندن لفظنده یاء ضمیر حذف و من ابتدائیه معناسنه اولان
دن لفظنه توسل ایچون نون کتورلمشدر نسل ایتدیکی کلمه سی معلوم بو رده خلق ایتدی
معناسنه فعل ماضی مستقلدر انبیا نبینک جمعی رسول ایله فرقلری مشهوردر جمعیده
شهدا وزنده نبئاء درکه بو بیت ایله استشهاد اولنور یا خاتم النبئاء انک مرسل
بالحق ان هدی الرسول هدا کا ، خصوصا ده علامت ترکیب تنوینده منقلب
الف ایله استعمالدر اصل اوزره تلفظ تنافردن خالیدر کل کم بو رده رابطهٔ محضه در
حبیبی باری عز شانه یه راجع یاء ضمیر ترکیه ایله در بعض نسخه ده یا سز حبیب
مصطفایی وصفیتله قابل توجیه ایسه ده غیر ظاهردر انبیا و مصطفا آخرلرنده
یا الرادات مفعولیت احتیاج ایله لاجل التوسل بریا زیاده ایدلر محذوف عوضی
انسه اقتضاسنه کوره حالی اوزره قونوب یاخود یا یه تبدیل اولنورکه انبیایی
مصطفایی لفظنه توافق ایچون اوله در الفاظ بیت موقوف نسلندن ایتدی
نقل ضروریدر **صلوات ایله سلام اول شاهه دائم ، که آنکله دین اسلام**
اولدی قائم ، صلوات ارکان معلومه ده واو ایله ماعداده الف ایله در ایکه بو رده
واو عاطفه یه معتین ایچوندر اول مشار الیه مصطفی علیه السلام شاهه علی اختلاف
المذهبین عطف بیان یاخود لغتده آخرنده هاء رسمیه الصاق ایچون ایدوکی معلوم
حرکه قبول اتمز ساکن اولمدیغندن نون متوسل به زیاده اولنماز دائم و امثالنده
یاخانه سی نقطه سز همزه تلفظ اولنور حتی مؤرخ مخیر لکن راجح اولان اعتبار
خطیدرکه بو رده رابطهٔ موصولیت اولدی دا آنکله اصلیسی آنک ایله ایدی تخفیفا

انکله یازلردن موصوفیتله مجرور ما عدا موقوفدر صلوات ایله وسلام الی
واسلام اولدی لفظلرنده قطع متنافر نقل راجح فائده بنم شرحمده نوازشی
اولدوغم مهربانم اکر منقول الیه فی الاصل ساکن ایسه منقول عنهک حرکه‌سی
کندویه نقل ایله اکتفا اولنور وارا ولدیکی متحرک ایسه حرکه‌سی حذف
ومنقول عنهک حرکه‌سی کندویه نقل اولنوب اجتماع ساکنین یا خود وزن
ایچون حذف اولنور که انکله کبی کافک کسره‌سی حذف انکله همزه‌سنک فتحه‌سی
کافه نقل وهمزه حذف اولندقده کنکله صورت لفظیه‌سی حاصل اولور لکن
نازکانه ادایه مراعات لازم مثلا مد فاحش کاف ایله تلفظ اداده خارج
تغلیظ لام اصله مخالف زبان عصره مصادف قدر اویله که اصل ایله تعبیر اولنسه
تعییب ایدرلر دخی اصحاب وآلنه کبو نلره آنک شرعنه اولدیلر مسخر
دخی ادوات عطف ترکیبدن محلی ایله الف کتابتی اشباع دالدن غلطدر اصحاب
وآل معلوم ناظم مرحوم رسالته ایمان کتوردمه قیدنه شرعنه اولدیلر مسخر
کلامیله تعبیر ایتمشدر اصحاب لفظندن قایم مقام ضمیر اولان نون ایله
هاء رسمیه الصاقیه نک حذفی آلنه قرینه سیله عربیده قطعت
یده رجل زید سئله سنه مبنی درکه رابطه موصولیت بونلر وامثالی
جمع اسماء اشارات ترکیه ادات جمع لفظلرد رادات تثنیه ده اولور ولاجل
التوسل نون ساکنه زیاده سیله بونلردینوب توسلسز بولرشولرده
دیرلر آلنه وشرعنه لفظلرنده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
جانبنه راجع واجوضمیر لرنسیا منسیا حذف ونونلر برینه اقامت

اولندوغی

اولندوغی معلوم اولیه اولسه لاجل الاتزان اشباع ایله لفظده حاصل اولان
یالرکه یازلمه‌سی غلطدر اولدیلر ترکیبده جمع فعل ماضی مسخر انقیاددن کنایه
اصحاب مرفوع ماعدا موقوف بونلرد اولدیلر لفظلرنده تغلیظ یسیر لاملر
زیوراد ایدوکی معلوم آل واصحاب وشرع ومسخر قبل تسلیط العامل متروکلردر
ناظم مرحوم حمد وصلاتی منظوم ایدوب آیین مؤلفین اوزره مقدمات سبب
تألیفه شروع ایتمشدر پس آند نصکره بیان مرحوم ومغفور خدایی اولکالات ایله مشهور
پس فا رسیدن متروک عربیده فاء تعقیبیه کبیدر آندن مشار الیهی مجموع
حمد وصلاتدن صکره ایله عربیده فبعد هذا معناسنه بیل امرنکه اقتضا سیله
لفظده یا حذف اولنور مرحوم ومغفور واقع اولدیغی یرده رجا طریقیله در
خدایی لفظنده یاء اولی یاء نسبیه توسل ایچون محذوف اکن عودت ایتمش بوکونه
الفاظ عربیده لقب ترکیبده مخلص دیرلر زبان عصره مبنی اماله خاصه خالصه
معادل اولور اولمشار الیهی خدایی کمالات ایله منفصل کمالات ایله یازلسه
اکمل اولور مرحوم مرفوع ماعدا موقوفدر که والده دبو محتاج وکدایه
اولدوحنه رحمت بی نهایه که رابطه موصولیت والده معلوم آخرنده
ضم وکسره آل ایله لفظدر ادات خبر ترکی محتاج حاء مهمله ایله ادات مفعول
اولان هاء رسمیه کدایه قرینه سیله اکتفاءً حذف اولنمش کداددن اول
واو عاطفه یازیلان نسخه اکتفایه مبنی درواوسز نسخه ده کدا محتاجه نعت
موضحه او لمغله وصف ذات منزلنه تنزیل اولنمشدر ارباب سلوکه کوره
معنی مراد باری تعالی نک رحمتنه محتاج اما عندلیب خسولدیمکدر اولکه بو یرده

هاء رسمیهٔ اصلیه ایله ترکیده ترجی معناسنه حرف مشبه بالفعلدر دوصنه
لفظنده آلنه شرعنه کبی کتابت یاء اشباعیه غلطدر دخی معصوم ایکن
جهد ایله مرحوم ٭ اوقیمشدی لغتلری پاک منظوم ٭ معصوم لغتده محفوظ ترکیده
او غلنجی معنا وجه شیوع ظاهردر جهد ایله الفسز ارجاع ضمیر مؤنثه ملاحظه
الف ایله محض معیت معناسنه احتماللری بیننده ترجیح یوق اوقیمشدی اوقیمش ایدیدن
مخفف لفظ ایدی ترکیده حکایت ماضی یه موضوعدر دخی بوراده هنوز معناسنه در
اویله تعبیر اولنسه کوکجک اولوردی والد معصوم اولمق امر محال ایدوکی
خیال ایله مقام محل اوهام اولمز اوقیدم اولا تحفهٔ حسامی ٭ معطر
اولدی انکله جان مشامی ٭ اصله بناء یا ایله اوقیدم زبان عصره
رعایةً اوقودم قنقیسی راجح ایدوکی سابقدن معلوم آخرنده میم تاء متکلم
وحده عربی معناسن افاده ایدر اولا خصوصا کبیدر تنبیه دو یک متراء مفرس
دیدکمز اصل واضع لغت ترکیه یه نسبتله در کل بلکه تزیین زبانه مبنی کثرت
استعمال ایله وضع رتبه سنه بالغ اولمش دیمکدر تحفهٔ حسام مرکب اضافی علم یا غیر
علم همزهٔ اضافتله کرک ایدی ضرورت ایچون حذف اولنمش اختلاس همزه ایسه
غیر متعارفدر علم اعتبارنه کوره یا نسبت اولور و الا هاء رسمیه مفعولنه کبیدر
نظایری کچمشدر اوقیدی اولا تحفهٔ حسامی نسخه سی بوراده تکلف‌مز بوردن
سالم ایسه ده ضروری تکلفدر کتاب اولنجق مثالی دیمش اولمغین نسخهٔ
مشهوره ترجیح اولنور معطر قبل تسلیط العامل مستعمل اولدی انکله کلمه سنده نهل
ضروری وناز کانه تغلیظ لیسبر لام ایلدا ایله معلوم بلکه تکراری مذموم مشام

في الاصل

جاذب بوی اولان محل دینوب بعده انف کبی بورونه اطلاق اولندی آخرنده
اولان یا ادات مفعولیتدر فائده تحفهٔ حسامی یکرمی قطعه ده اوزان مختلفه ایله
ترتیب اولنمش بر لغتدر که حسام بن حسن القونوی مرحومک مؤلفیدر
دخی منظوم اوقندی چوق لغاتی ٭ ایچوردی طبعم آب حیاتی ٭ اوقندی فعل ماضی
ترکی مفعول اولی اولان کاف لفظی معلوم اولمغین حذف اولنمش مفعول ثانیسی چوق
لغاتدر فائده ادات تعدیه ترکیده افعاله ملاصق اولور اوقندی فعل لازم زیاده
تا ایله متعدی اوقندی اولدی تا یه مخصوص دکل سائر حروف ایله ده اولور آلدی
آلدردی کبی انجق قیاس اولنجق بر ضابط ایله مضبوط دکل الفاظ ومعانیدن
فهم اولنور چوق لفظی لغاتک صفتیدر ترکی استعمال تقدیم وصف وتاخیر موصوف
ایله در لغات آخرنده یا ادات مفعولیت ترکی اوقندی فعلنک فاعلی ضمیر خدایی یه
راجع ایچوردی اوقودم کبی واو ویا ایله یازیلور ضمیر فاعل کذلک خدایی یه
راجعدر طبع ایله طبیعت اجسام سادیه قوتدن عبارتدر که انکله جسم کماله
واصل اولور دیمش اولکی ذوی العقوله ایکنجی ما عدایه مخصوصدر دینلور فرقنده قصور
انمشلر میم ضمیر متکلم وآخرنده هاء رسمیه الصاقیه معلوم آب حیات علم
اضافی مشهور غیر علم دخی مراد اولنسه اولور آب اضافتله مجرور ما عدا موقوف
وزن ایچون یاء اشباعیه نک خطده غلط ثباتی معلومدر شو رسمه اولدم
لغت علمنده ماهر ٭ لغتکم بلمسم اولیدی نادر ٭ مشار الیه اولان لفظ
رسمه بوراده طرز معناسنه در اولدم یا ایله اولدیم دن مخفف رسمه مفصول
لفظده منقول ادای لفظیله معنی اشهب اولنان نکات خفیه دندر که ارقام ایله افهام

اولنمز مشافهه یه محتاجدر علمنده نون ضمیر ترکی محذوف بدل متوسل به اولوب
متوسل الیه ظرفیت ایچون اولان ده لفظیدر ماهر مهارتندن وصف شیئی ایو بیلنه
دیرلر بلمسم بلمدیکم مرادی فی عربیده التعلم اشعر معناسنه در بنم دانش پرور دم
شوخ لبشکرم ایکی یا اوچ کلمه عربیه ایله ادا اولنان معنی فعل ترکیده کاهیجه لفظ
واحد ایله تعبیر وافعال ترکیه ده ادوات نفی دائما کلمه اورتاسنده اولدیغی مقامدن
زیرو ضمیر ترکتمسیر کذا اولور اوله ایکی فعل ترکیه سی فی الاصل انشائیه ایمیشدر
ایکن بلمسم تصدیر بیله اخباریه یه تحول ایتمشدر تخفیفا متصل یازدیلر تنبیه
لفظ نادر نادر ناظمک علمنه یاخود لغته ناظردر احتمال اولده کثرت مهارتمه بلمدیکم
لغت نادر ثانیده نادر لغتی بیلمزدم دیمک اولور اول اقرب ثانی ایمدح انسبدر
کذا ده سال اولدقده خدایه، ایدوب رحلت قونیه دا دفنایی، کذا ایلر توصیف
نجدیکندن کویا شاهدکم مرحوم علم کبی اولمشدر دقدا هدن مخفف اولن عدده
دیرلر سال بیله دیرلرده ایله ترکیب اولندقده اون یاشنده دیمک اولدیسا لفظنده
هاء رسمیه بعض قوله کوره تخصیص افاده ایده جک لکن ناظم مرحومک مذاقی
مجرد تزیین کلام ایچون اولمسیدر خدایه ایدوب فعلنک مقدم فاعلی یاخود مبتدا
وخبردر علی کل حال مصرع اول شرط ایله محلل اولمغین جمله جزائیه یه رابطه لفظ
بس مقدردر قونیه ترک ایتمک معناسنه فعل ماضی ترکی فاعلی ضمیر مستتر خدایه یه
راجع دار فنا دنیادن عبارت آخرته یالر انبیایه کبیدر بکا که ولدالغت علمی
مسنحه، نه علم بشله سم ولدمیسر، که رابطه محضه نقل ایله کولدی
تلفظ اولنور مسنح مطیع ومنقاد بو رده علوم انتسابدن عبارتدر نه هرنه معنا

بشلدم

بشله سم سم لفظنده سین مهمله ایله متوسل به اولان هاء رسمیه محذوف تمنی
یا شرط معناسن تضمن ایدوب مجازا اخباریه ده استعمال اولنور اصل قاعده
خط هاء رسمیه حذف اولنمیوب باده مم کبی میمدن منفصل اولملق ایکن نه علمه
بشلدم سم اولدمیسر دینلسه ده وزن مستقیم و اولدی فعل ماضی سیله
بشلسم مضارعی معانده دن سلیم اولوردی ناظم درویشانه زمره سندن اولمغله
هرچند تزیین کلامه چسباندر کلمات افاده مرامه قیدنده در بنم زاد نهادم
نو درس بیدادم بو محلده نه علم لفظیله متعین اولدیکه سابقده هیچ و لغات لغات
فارسیه یه منحصردر کل بلکه عربیه ایله فارسیدن اعم ایمش والا یالکز لغات فارسیه ایله
علوم عربیه یه انتساب غیر صوابدر خصوصا علم ربانی کہ سلطان،
جلال الدین دیمشدر مغز قرآن، بعضه کوره الف نون مبالغه ایچون بعض
قتنده مجموع ربان اسم بادر علی کل حال یا نسبیه اولوب علم ربانیدن مراد الهام
وکشف ایله اولان علم لدندر سلطان جلال الدین محمد البلخی ثم القونوی
مولانا خداوندکاردر مغز لب کبی هر شیئک اوزنه دیرلر معنی بیت علم لغته
انتسابم سببیله بکا جمیع علوم میسر اولوب علی الخصوص قرآن کریمک الفاظ
ظاهره سنه نظرا البرتبه سنده اولان معانی الهامیه واشارات لدنیه سنی متضمن
مولانا خداوندکارک کتاب مثنویسی بکا بی تعلیم استاد کشف وانکله ارشاد
عشاق ایده رم دیمکدر که بیت لاحق کتاب مزبورک صفت مادحه سیدر
کتاب مثنوی کم قوت جاندر، ضیاء نور چشم عاشقاندر، بکا کشف اولدی
بی تعلیم استاد، انکله ایده رم عشاقی ارشاد، عربی مثنی نسبتله مثنوی

ایکیشلیه منسوب دیمکدر هر ایکی بیتی مقفی اولان اشعاره دینور مولانای
مزبورک کتابنه غلبه ایله علم اولمشدر قوت سدرمق ایده جک غدای روح
جان فارسیدن ترکی روح حیوانی روان ایسه انسانه مخصوص روح مجرددر دیمشلر
بنم روح روانم مهربانم لفظ عربی فارسیده و ترکیده محسب الاقتضا فارسی یاخود
ترکی قاعده سیله جمعلنور عاشقان و سنکهاکبی قاعدهٔ فارسیه بودر لکن بعض
کره سماعاً تخلف ایدر استاد و اوستادان دو ایله دالسز استاد جمعلرسی لغتدر
تنبیه مکتوب منشات بلیغه دن ایسه هر لفظک فصیحی یازیلور و الا مدرکتابت
همان ادای مرامدر فصیح ایله مقصود منکشف اولورسه فصیح و الا غلط یازیلور
اوستا کبی کاتبلر کیمی هاء رسمیه ایله اوسته کیمی طا ایله اوسط الف ایله اوسطا
یازرلر اکرچه غلط آنجق ادای مقصوده مبنی مودود اولور یقین بیلدم که بر نوشته
معصوم لغتلر وفق وزن ایله منظوم ، آنکا هر علم اولور البته آسان ،
اولور عالمده بو مرد سخندان ، یقین قبل تسلیط العامل استعمال بیلدم نفس
متکلم ترکی لام الفعل اولان یاء ساکنه حذف و میم تکلم ایصال اولنمشدر
نوشته فارسی مرکب یکی نوشتمش معصوم اولمق لازمیدر لغتلر لفظنده تغلیظ
لام مسبوق المثل وقف آخرنده هاء رسمیه شرط معناسن افاده ایدر لفظ وزن
ایله لفظندن مفصول ایسه مجموعی موزون معنا ختمی موزون و منظوم دینلسه
اولور و الا ضمیر غائب اولنی یا الغتلره راجعدر آنجق مفرد ضمیری جمعه رجوع
تکلیفی وار البته لفظنده علامت تنزیلک دال ایله هاء رسمیه زیاده لکیدن
کاهیجه علامت تخفیفها اولور قطعا دیمکدر اوکلکه اولور هر علمه ثانی نوشته

مربوط

مربوط ایدوکی ظاهر مرد فارسیده فی الاصل ادکلک آدمه دینور بطورنده
شجیع اولنلره اصطلاح اولمشدر سخن ضم سین مهمله و فتح خاء معجمه و عکسی
ایکیسیده هنوز سوبلنمیان لفظ دیرلر کفت و کوی سوبلیندکدنصکره اولور
بینلرنده فرق بودر دانستن لفظندن مرخم دان ایله مرکب سوز بلیجی فاضل
وماهر دیمکدر تنبیه ای نازنین خرده بین لفظ نودلسته موصوف و معطوف علیه
و مرکب اولمق احتمالاری وار اولکه کوره حذف همزه بخفف حسام کبی ضرورته محمول
ثانیه کوره حذف عاطف ایله تکلفه محتاج ثالث جمله دن اسهلدر که فارسی
تراکیبده تقدیم و تأخیر قاعده سنه مبنی اسکان ایله معصوم نودلسته نودلسته
معصوم اولور خداشاد ایلیه روحن حسامک ، ویره جنتده اعلا کوشن
مقامک ، کتوره نظم بونجه درمکنون ، سلیس و شوخ و رنکامیز و موزون
جهانده بقدبر شمع منور ، سوبنمز حشره دک نفعی کوردلر ، بونجه هاء رسمیه
اصلیه ایله ترکیبده کثرتدن عبارتدر مکنون لغویسی صاقلنمش لازمی مقبول
لذیذ طاتلو بعض نسخه ده سلیس واقع اولمش سهل معناسنه شوخ مطبوع صاف
و موزون معناسنه رنکامیز آمیزدن مرخم رنک ایله بعد الترکیب همزه حذف
و الف کافه ایصال اولنمشدر رنک قرشمش درلو درلو دیمکدر سوبنمزده
ادات نفی میم اولوب راء مهمله نک زای معجمه تبدیلی دخی کندویه منضم اولور
مثلا ابجد بولرده ک انتهای غایت ایچون ایدوکی کله جکدر کندویه توسل ایچون
ماقبلنه برهاء رسمیه زیاده ایدرلر بنم فرزندا رجمندو دلبستم افندم
نفعن لفظنده یاء ضمیر محذوف لغت حسامدن مکنی شمع منوره رجوع ایله

منتفع اولنلرده بنا اوقویانلر ایدوکی ظاهر اولدقده حشر لفظی حقیقتی اوزره
اولمز زیرا صدقهٔ جاریه کبی مؤلف اولنلر الی یوم الحشر انتفاع ایتدکلری تقدیر
مسلم ایسه بو محلده کوردکلر تعبیری آندن ابی ایدوکی تأمل اشکاردر اولور
حدیثنده بیوردی فخر عالم ، بو معنایی که اولدر خیر آدم ، که اوله دائما
خیراته ساعی ، ایده لر خلق آندن انتفاعی ، معنا بو لفظک مشار
الیهی اولوب رابطهٔ موصولیت اولان ایکنجی که لفظیله مفسر اولکی که رابطهٔ
محضه ایدوکن خیال ایدن احتمال خلافیله اطالهٔ مقال اتمز خلق لفظنده اکی
ساکنده احتیاج اولوب نازکانه امتداد صوت ایله ادا اولنور یعنی آدمک
خیرلوسی اودر که خیر الناس من ینفع الناس حدیثنه مبنی دائما خیراته سعی
ایدوب خلق آندن انتفاع ایدهلر دیلدم که یازم بر خوشیجه نامه ،
نظیره اوله اول تحفه حسامه ، که بونده دخی اوله چوق فوائد ،
نجه نفع ایده لر آندن زوائد ، یازم لفظنده هاء رسمیهٔ مقدره عربیده حروف
نواصبدن اولان ان معناسن افاده ایدوب میم تکلم کلمکله تخفیفا حذف اولنور
اصل قاعده اوزره یازهم کرک فتح جیم عجمی وهاء رسمیه ایله چه فارسی ترکیبده
ادات تصغیر در مقامه کوره تحقیر یا تعظیم افاده ایدر دیوجه وخوشیجه کبی نامه
هاء رسمیهٔ اصلیه ایله فارسی ایدوکی کله جکدر نظیرهده هاء رسمیه علامت
تفریس وتذکیردر اول لفظلر مشار الیهی خوشیجه اولمق احتمالی وار تحفه حسامه
کندویه علی الخلاف عطف بیان یا نعت اولمق احتمالی وار اما یانک تحفه لفظی
خوشیجه نامهدن عبارت اولوب حسامه لفظی اوله فعل ماضیسنک خبری

اولمق

اولمق احتمالی تقدیر قابل تصحیح واضافت تکلفندن سالم ایسه ده غیر ظاهردر
که خوشیجه نامه رابطهسی اولوب ما بینه نظیره اوله بقیهسی توسط اتمشدر
بونده نونین ایله مشار الیهی تحفه حسامه نون واحده خوشیجه نامه اولور
دخی ادات تفضیل اولدوغنه کوره بینلرنده معنی جهتیله تفاوت یوق ادات
عطف اولورسه نون واحده بونده نسخه سنه کوره صحیح ولفظ چوق مؤخر اولمهسی
که بونده دخی اوله چوق فوائد نسخه سنه کوره متعین اولور انجق چندان مدحده
مبالغه اولمامغله مصرع ثانی آندن ابی ایدوکی ذهن سلیمه خفی دکلدر نجه عجیب
ترکیب کثرتیدن عبارت فوائد فائدهنک زوائد زائدهنک جمعلری آندن مشار
الیهی تحفه حسام ایدوکی ظاهر خوشیجه نامه اولمق احتمالی بعید وصحیح نفع ایده لر
ظهوره مبنی مسامحاتندندر شکردن کونه کونه پشسه حلوا ، اولور
بر ذوق هر برنده تنها ، مزین اولسه بر محبوب زیبا ، کیوب انواع
الوان ایله دیبا ، ویره هر رنکی آکا بر دورلو زینت ، کلور
عشاقه دورلو دورلو حالت ، شکر مشدد عربی ومخفف فارسی ترکیبده
مخففک استعمالی شایع کونه کونه دورلو دورلو ایدوکی کله جکدر پشسه لفظنده
سین مهمله که وسیله هاء رسمیه در شرط معناسن متضمن ایدر اوکسه ده بویله در
کسر زای معجمه ایله زیبا ادات توصیف ولای الفله مذیل صاحب جمال معناسنه
ذوق ذال معجمه ایله فی الاصل عربیده دادمق فارسیده وترکیده تلذذدن عبارتدر
تنها فارسی ترکیبی یالکزدرکه بشقه لفظی محله کوره آنک مرادف معنوسیدر
انواع والوان بینلرنده عموم وخصوص اولوب انواع همجنسک دورلو دورلوسنده عام

الوان رنكآميز اولنله خاصه يعني تحفهٔ حسام طالبه غنا ويردكى بو خوشنجه
نامه‌يه حاجت قندر ديمكدر استيناف طريقيله ترغيب ناظر وتهييج خاطردر

نه كلو وارايسه آنده جواهر   كتوردم بونده الا كه اوله نادر
قودم آنلرى كه استعمالى يوقدر   ولى اولميان آنده بونده چوقدر

آنده مشار اليهى تحفهٔ حسام بونده خوشنجه نامه ايدوكى ظاهر الا حرف استثناء
عربى تركى ايله تخليط جمله سندندر قودم بو محلده ترك ايتدم معناسنه در استعمالى
همزه سى ما قبلنده لاجل الاتزان حذف ها رسميه ايله منقول آنلرى تغليط لام
متبع ايله ظريفانه ادا اولنور نكته رمز بوده دن غافل اولنلر القايله آنلارى يازدلر
اولميان سالبه ولى موجبه وامثالنده نون ايله الف تركيده اسم موصول
بعضا كره حذف اولنور   كتوردم مثنويدن چوق غرائب •
كه اوله مولويلر آكه راغب •   اولان بحر آنده وار در بونده اما •
دخى وار بونده بنجه بحر رعنا • غرائب غريبك جمعى لازميله يكتا معناسنه
بحر لفظنده كتابت يا اشباعدن غلطدر رعنا عربيدن فارسى لازميله محبوب
ومرغوب معناسنه زيبا كبى برنوع كله ده ديرلر امش يعنى تحفهٔ حسامدن ايراد اولنان
مجموع بحوردر بو خوشنجه نامه ده موجود اولوب آندن زياده بحرلر واردر كه تحفهٔ حسامده
يوقدر بنم نكارين نوينيم نازنينم كثرت بحور ايله تمدحك وجهى آينه رخسارم كبى
طفل شير نكاره صفوت وزن طبع حاصل اولوب تفاعيل عروضيه دن مستغنى
اولدوغيدر   يوق آنده دخى قطعه اولديغى آخر   كتوردم بحرينى ايچنده بر بر
تمام اولديغى هر بر قطعه خوش   يزردم آنده هر بر بيتنى دلكش

كه اوله

كه اوله فارسى بر مصرعى هم •   برى تركى اوله نه بيش ونه كم •
كه تركى فارسى‌يه اوله مقابل •   بيلور اهلى كه اولور بو نظم مشكل •
شيوه رسمه ايلدم اول بيتى ترتيب •   كه بيله مبتدى احوال تركيب •

يوق آنده قاف ياخود غين ايله معلوم دخى لفظنده اشباع دالدن غلط كتابت
الف موهوم قطعه اولديغى نقل ضرورى لفظ ايله معنى اعراب اولنانلردندر يعنى تحفهٔ
حسامده واقع قطعه لرك تفاعيل بحرى مذيل دكل اما تحفهٔ شاهديده هر قطعه
آخرنده تفاعيل بحرى دخى مذكوردر مفاعيلن مفاعيلن فعولن درشن جاده
بدر علمه دون وكون كبى خش فتح خاء معجمه ايله ضم ايله خوش كبيدر دلكش
كوكل چكيجى پسنديده معناسنه تركيب وصفى بعض نسخه ده موزون همايون
واقع اولمش هما يا ايله وياسز معروف قوتلو قوشدر سايه‌سى بركسك فرقنه
دوشسه پادشاه اولور ديرلر واو ياكه نسبت ايچون اولوب يا نسبيه‌يى تأكيد
ايچون نون كلدوكى كبى واو نسبتيى دخى تأكيد ايچون نون كتوردلر ده شيرين
كبى همايون ديرلر لكن بو مقامده قوتلو ومبارك بيتى بيمنك چندان
لطفى يوقدر لازميله مفيددر ديمكدر بيش كسر باء عربيله نقصان معناسنه
اولان كم مقابلنده فارسى‌يه اوله و اهلى كه اولور نقلده ظاهر نظم اجتماع
ساكنين على غير حده ايله موقوفا ولمغله اداده اهتمام كرك توصيفيله
مجرور دخى دينلسه صحيح اوله بيلور آنجق بو لفظنك مشار اليهى نظم اولمازده
ما قبلنده اولان بيتده فارسى پارسك معربيدر ابن كمال تصريح ايتمش
پارس عجم ديارنه ديرلر كه شيرازانك دار الملكيدر يعنى بو كونه بو مصرعى فارسى

برمصرعی ترکی لفظلری بری برینه مقابل زیاده ونقصانسز بیت ایرادی که صنایع
عجیبه ومخترعات غریبه دندر تحفه حسامده یوق بو تحفه ده واردر بو ترغیباً للطالبین
ناظم مرحوم کندی مهارتن بیان وبو کونه نظم مشکل اولوب ایتدوکی اهتمام
تام ایله تحدیث نعمت یوزندن طالبه امتنان ایدر چو الطاف خدا کوستردی انعام
دیدم بن دخی تحفه شاهدی تمام ، که دایم شاهدی مولویم ، دیار منتشه ده
مغلوی یم ، بحمد الله که مرد معنوی یم ، که غواص بحار مثنوی یم ،
بعض نسخه ده نون ایله جوکی واقع اولمش بینلرنده فرق یوق دخی اشباع دالی
مسبوق المثل تحفه شاهدی تحفه حسام کبی مشکل بعض نسخه ده شاهدی یم
واقع اولمش بینلرنده فرق یوق مغله آناطولی بلادندن منتشه یه تابع بر قریه در
الفله منتشاده یازلمق غلطدر مرد معنوی صلحاء صوفیه یه دیرلر باطنلری
معمور اولمغین مردلکاری معنایه نسبت اولنور غواص بحار معلوم چونکه فی الاصل
صاحب مثنوی یه مولا خداوندکار دیرلر کیم طریقتی منسوبلره مولوی دیدیلر
بنم نزکلی قابلیتلی شه اطفالم شاهدی مرحومک طلوع وغروب مهر مهارتنه
هنوز اطلاع عمر یوقدر ویشاه مولوی زمره سندن اولوب سلطان سلیمان
دورنده موجود وقره حصار مولویخانه سنده مدفون ایدوکی بعض محلده
کورلمشدر مرادم بوکه تحفه م بوله شهرت ، کله او ذکی اطفاله قدرت ،
ایده لر فرس ایله او ذافحاصل ، اوله لر علم مولانایه قابل ،
مرادم بو بو تحفه م ده نسخه در ایده لر اوله لر لفظلرنده ضمیر اطفاله راجع
آخرلرنده هاء رسمیه لر تمنی معنی سن اشراب ایدر فرس ضم فا ایله زبان فارسیده

علم

علم مولاناده مراد مثنویدر که فارسی ایله بیلنور مولانا عربیده متکلم مع الغیر
اولوب مولا خداوندکاره منسوب اولنلر تعبیرلرنده در ویک مولانادیه دک
مرحوم علم کبی اولمغین ناظم اویله تعبیر ایتمشدر بنم نزکنیم وردم چلبی
طوطی شکرم لفظ واصل نقددر حاصل مناسب ایسه ده اسرار مثنوی یه
وصول هرچند دشوار اولمغین لفظ قابل اختیار اولنمشدر •
زهی عزت زهی دولت سعادت ، آنک که آنده اوله بو علمه لیاقت
ولیکن قورقرم بر جاهل دون ، که آنک اولمیه کر طبعی موزون
ایده مز وزن ایله تقطیعی تفهیم ، ایده جهلیله هر مصرعی تعلیم
دکیک اوکرده بو موزون کلامی ، خراب ایده او طبع مستطابی
زهی فتح وکسر زا ایله مقام تحسین ومدحده مستعمل ترکجه سی نه موتلو در بو
مشار الیهی علمه لفظیدر که علم مولانا یا خود علم لغتندن نقل ایلکانده وله صورت
لفظیه سی ظاهردر بعض نسخه ده نون ایله قورقرم واقع اولان اصل اصیل ترکیدر
حتی بوکونه هر یاد میم تکلم دیو تعبیر اولنان میملر فی الاصل نون اولوب
دفع ثقلته مبنی قلب اولنمشدر دون ضم دال ایله ناکس وکوتو کمسنه اولمیه
اوله لفظنک سابقی یا هاء رسمیه یه وسیله ایدوکی معلوم کر زای عجمیله
کذلک جیم عربی ایله اکر موزون اولمق لازمیدر اویله اولسه قافیه یه دائر
مفاعیل واضح قبیلندن اولور تقطیع الفاظ تفاعیله کلمات نظمی اویدرمغه
دیرلر بنام خدا مفاعیلن لق وحی مفاعیلن توانا فعولن دیدکلری کبی تراکیب
پاره پاره اولمغه وجه تسمیه ده مناسبت ظاهردر آنجق بنم پاکیزه نهادم تخلل

آزادم وجه مزبوره اسکی تقویم کبی کهنه وسقیم اولوب اوکونه نقطیع ایله او قیمق
الیوم ظرافتدن خارج بلکه اوقویانلر جهل ایله معیب اولورلر جهل ایله منفصل
جهلیله متصل سابقده جهدیله کبید تفهیم اکلا تمغه دیرلر رکیکده مصطلح
نظم وزن عروضدن خارج اولمقدر مستطاب محل مدحده پاك وپاکیزه مراد اولنور
هر مولود بونك اوزره مجبول صکره عوارض ایله مفتسی اولمغین اطفالی طبع مستطاب
ایله توصیفك وجهی اودر آ اولفظك مشار الیهی طبع اولور معنی ظاهر اولمز
ایده فعلنك جاهل دونه راجع اولان ضمیر فی مؤکد ضمیر اولور
یقین بلکل که بر او غلنجی اول ، او قویه شعر ناموزون ومهمل ،
اولور طبعی رکیك وسست ومغبون ، قلور محروم اولیمز دخی موزون
بلکل بیل کبی امر ترکی کاف غلیظ ایله کل آنجی تأکیدا فاده ایدرجی ادوات تصغیر
ترکیه دندر بعض نسخه ده کلفظی ایله که او قویه واقع اولمش نقل ضرورتی ایله کوقویه
ادا اولنور مهمل کویا ناموزونك کلمسنك عطف تفسیریدر سست کوشك معناسنه
مذموم لازمیدر مغبونك عربی آلدانمش یعنی بوکونه معصوم حیف ویازق
دیمکدر اولیمز اصیل اصیل آنجی اولمز زبان زماندن اولمغین ترجیح اولنور
دخی ادات عطفدر صکره دینلسه سلیس اولوردی مکر برحاذق استاد کامل
آنی جهدیله وزنه ایده قابل ، کروزنه ویبولمز سلاست ،
قلور طبعنده البت بر رکاکت ، مکر ادات استثناء ترکی حاذق عربی هر شیئی
ایو بیلن کمسنه قابل عربی قبول ایدیجی معنیلازمیدر شدید الفهم سلاست سلیس
رکاکت رکیکك مصدر لریدر قوسه کرلمه برتازه نهالی

ببوسه طوغریلودمی اکله مثالی ، یا بکی برداغ کم اوله اولغالی
قویه سك بولی یومتی ایده می پاك ، قوسه كی دکسك واکسك معناسندندر
کنایه در کاف خفیفه دن منفصل اصل متصل تخفیفه مبنی اولور اکوبلیه ده لفظ ایله
مفهم اکری قوسك دیمکدر بیوسه باء موحده سی مفتوح یا مضموم استعمال ترکیدر
هاء رسمیه شرط معناسی متضمن سین مهمله وسیله ایدوکی ظاهردر اکله
امر ترکی ادای عصره مبنی لامی تغلیظ اولنور طوغریلودمی کلمه سیله مجموعی نقل
ضرورتی یا یاخود کبی ادات عطف ترکیدر النی قصر سیبو ویکی لفظنك اشباع
یاسیله اوقنور تنبیه اشبو بیتلرنا ظمك تحقیق مدعاسنه مثال ولمق اوزره در
لکن بول وسائر نجاسات ایله متنجس اولان طبراقی یکی برداق وامثالی اوانی
ترابیه یومق ایله پاك اولمدوغی اقوال صحاح فقهاء حنفیه دن بر قولکور لمامدر
اوقدر وارکه صاحب محیط اوج کره بعد الغسل والتجفیف عدم بقاء لون طعم
وریح ایله قید ایدر اویله اولسه قول ناظم بوقید ایله ملاحظه دیمکه محتاجدر
کذلك اشعار غیر موزونی اوقومغی نجسه تشبیه فی اطلاقه دائر کبار صحابه
ومتصوفه دن صادره اولان اشعار دربار ه مبنی لا لفظ دعاء دیتلر یاخود
آنلره توسل اولنان لغاته مبنی للوسائل حکم المقاصد فحواسنه نظرا تکلفاته
توجیهه محتاجدر والا اشعار فی الاصل مذموم اولمغله مقام کلامدن خالی اولمز
خداقهر ایلیه اول جاهلی کم ، اوقور نظم کژ اولوب معلم ،
آکا کم اولمدی منظوم مقدور ، جو تعلیم اتمك استر باری منثور ،
معلم اولمق اوقور لفظنده لازم اویله اولسه احوازقافیه مبنی مغالی واضحدر

منظوم موقوف ومدغم منثورانك نقيضي تتمه خدا قهرايليه كلاوبلر تشديد
بدعا هنوز تنبيه اولنان قبيلدن محل اشكال ايدوككه راسخ الخيال
اولنلره خفي كلدر بارى فارسي تركيبده اومعنايه شايع ومستعملدر

خواب اتمشدر در تحفه حسامى • نجه كز طبع ناموزون عامى •
بنم بو تحفه مى سن صقل يارب • شولردن كه اولميه طبعى مهذب •
نصيب اتمه بونى ذهن سقيمه • نصيب ايت ذهن پاك مستقيمه •

كز طبع تركيب وصفى تقديم وتأخير ايله مجزوم عامى ياء نسبته وبو محلده
تخفيف ايله جاهلدن عبارتدر جهل علمدن اكثر اولدوغنه بناء تقابل عموم
وخصوص ايله جهلاء يه عوام علماء يه خواص ديديلر بعض نسخه ده واو ايله
كز طبع وناموزو عامى بعضلرنده ياالكز عاميدن اول بر واو ايله واقع اولمش
فن نحوده تعدد نعوت مسئله سنه مبنى قطع واتباع قاعده سيله جمله صحيحدر
كه اولميه نقل ضرورده مهذب عربى پاك وآرى ذهن لفظلرى ايكي محلده يا ايله
وياسز صحيح ياكز نصكره واو بولنان نسخه هنوز ذكر اولنان مسئله يه مبنيدر
تنبيه بنم ايديم اتم طوطى زبانم السنه ظرفاده تحفه شاهدى يى هيچ بر كس
تمام اوقويه مزد بو غالبا مبنى شايع اولدوغى اوزان وادالره عدم رعايتدن
استجابت بدعاء مرحومدن ناشى اولمق كرك اوايله اولسه كما ينبغى موزون
ومطبوع ادالره تحفه يى اتمامه اهتمام ايله بين الانام سابق وفايق اولور

مفاعيلن مفاعيلن فعولن • دردشى جان بدر علمه دولت وكون •
كرانسه شاهدى يى خير ايله ياد • ايكي عالمده يارب ايله دلشاد

دردش ضمتين دال اولى وراء مهمله لرله تركيده چالش وسعي ايله جان بدن تركيب
اضافتله فارسي تركيبده اى اوغل معناسنه ولديدك جانى كبي محجوب اولمغله
خطاب اشفاقيه ده اصطلاح اولمشدر لكن اثناء الفاظ تركيه ده بو كونه
تركيب فارسي يى فارسي ديو ايراد استبعاد اولنمغله ناظم عصرنده زبان
زد تركيده دينلمش سوز اولور دوك ضمه خالصه دال مهمله وواو رسمي ايله
تركجه كيجه در كوندز تحصيل علمه سعي ايله ديمكدر شاهدى يى ياء نسبته
دنصكره ايكي ياء مفصوله ايله يازلملودر كه ياء اولى ادات مفعول اولان ياء ثانيه وسيله اولور

نه حكمتدر كه تاروز ابد حكم معارفده • دونلمش شاهده عوسنه مخدوم شاهدلر
نكه بر جا چيقر بز مژه يله هر صباح الخير • زرافشان اتمه ده بو تحفه يى معصوم شاهدلر
خدايا روحنى شاد ايله تا ختم تبسمله • ايده لر عشوه زار خنده يى مختوم شاهدلر

قطعه يكم در بحر منسرح مطوى ومكشوف يك اعداد آحاد فارسيده معنى
وصف مراد اولندقده آخرنده ميم ساكنه ايله يكم دوم سوم ديولر برنجى ايكنجى اوچنجى
ديمكدر بحر منسرح فى الاصل دوبار مستفعلن مفعولات مستفعلن
مفعولات در طى ساكن رابعى حذفدر مستفعلن مفعولات ده حذف فا وواو ايله
مستعلن مفعلات قلور كشف مفعلات ده تاء متحركه يى حذفه ديرلر مفعلا
قلوب برابرينه موازنلرى مفتعلن فاعلن قونلدقده بحر مطوى ومكشوف اولور
لكن بحر آخرنده ك ضرور بلركه الف قطر اولنمغين خدى نمى كبي تعبير اولنميوب
نادركه نه قصر الفه اشارت اولنه رق تغليظ حرف ايله ادا اولنمق كركدر
بعض ترجه لرده بحر بسيط مطوى واقع اولمش اخصر واحرى در بحر بسيط

قطعه سي بو محله كاتبه خطاء خطوره اشكابي
مرحوميك استدعا سيله تذييل اولنمشدر صح

دوبار مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن دوطی ایله مفتعلن فاعلن اولور
تکرینک آدیدر دایزد ویزدان خدای ٬ دخی بزرک اولوبول
کوستریجی رهنمائی ناظم مرحومک جمله نکاتندندر که قطعهٔ ثانیه ده دخی
اسم جلال ایله فتح مقال اتمشدر ایزد فتح وکسر زای عربیله لفظهٔ جلاله عزنی
تاء مفتوحهٔ غلیظه وکاف خفیفهٔ ترکیه ایله تکری کبی باری عز شانه اسم شریفلریدر
اصل ترکیده چلاب وبیات ایمش که الیوم چلبی چلابیدن مخفف باری تعالی یه
مقرب ومنسوب اولان صلحایه دیرلر عوام ناسه اطلاقی خطادر دیمشلر
یزدان وخدای بعضه کوره اعلام باریجل جلاله دندر که ناظمک آدی تعبیری
نوعا بوکا اقتضا ایدر بعضه کوره یزدان خالق معناسنه خدای واجب لذاته
یاخود صاحب معناسنه در خدای معنی اولدقده خودآی لفظلرندن مقصر
حق تعالی یه مخصوص وجه ثانی یه کوره اختصاص یوقدر صاحب لفظی کبی سائره
دخی اطلاق اولنوردیو حذاق اهل لغت تصریح وخلافنه ذاهب اولنلری
تغلیطلریله کم راجح اولدیغی ظاهر اولور بزرک ضم با وزای عربی وسکون رای وکاف
ایله عظیم یعنی اولو محسوس ولسون اولمسون فتح زا ایله کلدیکی جهتله ذفت لفظی
ایسه محسوسه مخصوص ایمش ضم با وسکون زای وضم رای مهمله
وسکون کاف ایله بزرک دخی اشهر واستعمالده اکثردر لکن انکله نظم سقیم
اولمز علی کل حال لیاقت ومناسبتی ایچون اولاکی ایله ترکیب اولندقده
اولو لغه لائق معناسی ویریلوردیو اهل لغت علی طریق التسامح ذکر ایدرلر
انجق فی الاصل بزرکی وار اولوب بزرکوار مخففدر دیو علامه ابن کمال

تحقیق وتدقیق اتمشدر رهنمای راهک مخففی در ایله نمایندک مرخمی نمادن
مرکب نماینده چونکه کوسترمکدر مجموع یول کوسترجی اولوردر لفظنده
نقل قطعه دن اسهل ونکین یول کوسترجی مبتدا ما بعدی خبری اولمغله لفظاً ایل
معنی اتراب اولنه جق نکته سنه ناظمک نزاکت واشارات خفیه سندندر که
کوستریله جک یوللرک بریده بودر همدخی پیغمبر اولکم ویره حقدن خبر ٬
بای توانکوردر یوخسول دیرلر کدای ٬ پیمبر پیام پیغام پیغمبر
جمله سی خبر معناسنه در بر نیچه معنایه کلوب بو محلده بردن لفظندن تراشیده
بر ایله ترکیب اولندقده خبر ایله دیجی دیمکدر لکن بعد الترکیب بریدن لفظندن
امر اولان بر لفظنه التباس لازم کلمه سون دیو بانک ضمه سی فتحه یه تبدیل
اولنمشدر فی الاصل خبرجیلرده مستعمل ایکن بعده انبیا ورسله علم مصطلح اولمغله
ناظمک حصری آکا مبنی در بای فارسینک ترکیده شیوعیله ترجمه سی توانکر اولمشدر
لفظ کرادان فاعلدر غنی کسنه نک چونکه نوعا اراده یه قدرتی وار اوجهتله
توانکر دیمشلر یوخسول خاء معجمه ویوقسول قاف ایله ترکیده فقیره دینور فارسیسی
کدادر که فی الاصل قپودن قپویه دیلنجیلره دینوب استعمال ایله هر فقیره ده شایع اولمشدر
تنبیه هم دخی لفظلرینک البنده بری زائددر اولکم اراده قطع ولنموب وصل
اولنور بر خبر کولر بای کدای لفظلرنده لطف جناس تفصیلی قریباً معلوم اولور
لب دودوق درخ یکق چشم کوز وروی یوز ٬ کو یکه مژکان مژه دست الایق
اولدی بای ٬ لب دودق اکرچه ترکیده اصلی لکن دودقلر بری برینه
اوردشدوغندندر جزء اول فارسی جزء ثانی عربی ایله مرکبدر دینلسه تسمیه ده

مناسبت جهتیله استبعاد اولنماز رخ یکا قچنسم کوزدوکی غضم خالص
دای مهمله ایله یوز کربیك مژکان ومژه درساکنین ایله مژك دخی فارسیده
کربیکه دیرلرمش مژکان بوکه ناظر جمع اولور بعضلر مفرد دیمش مجموع کربیکه
ویالکز بر قلنه اطلاق فی قول ثانی بی تأبید ایدر دست ال آیق پای ید آیقی اولدیغی
لفظنده لاجل التسهیل قاف غینه تبدیل ونقل قاف ایله قطع راجح ایدوکی
معلوم دیه جکم بوکه اشبو تحفه ده ترکی ایله فارسی ترجمه لرك اکثر بری مبتدا
بری خبر واکثر مبتدالر فارسی خبرلر ترکی اولوب کاهیجه ترجمه لرك بری مفعول
اول بری ثانیده اوقدر واردر که ترجمه لرك ترکیبی البتده مفعول به غیر صریح اولمق
اوزره درلر لا بر ایکی یرده تخلف اتمشدر که محلنده معلوم اولور مبتدا ایله خبر
بینلرنده واو عاطفه نك بردورلو توسطی جائز اولماز بولندوغی یرده
ترجمهٔ آخر اولور ایزد ویزدان کبی یاخود عطف جمله علی الجمله اولور دخ لفظنده
اول اولاو وکبی کاهیجه لاجل الضروره یاخود تحسین کلام ایچون حذف اولنور
فائده بنم دانشلی نمایشلی مهربانم جانم ناظم تناسب الفاظ ومعانی خصوص
التزام ایدوب ممکن اولدیغی لفظ ومعنی اولمدوغی صورتده یالکز لفظ یاخود
یالکز معنی جهتلریله تناسب رعایت ایتدوکی صنایع بدیعهٔ عجیبه نك فائده
ولطفی استاد نقاد قتنده ظاهردر که بوسببله الفاظ مترادفه نك معنی
مرادنه انتقال وخلو فندن اغتفال ایدر اولا تکرینك جل شانه اعلام شریفی
تصدیر وعلم خاصنی ذکر بعده یزدان خدای لفظلرینه مناسبله بزرك لفظنی
ایراد ایلیکده رهنمای لفظنی کتورمشدر رهنمایه پیغمبر نقدر مناسبدر که اکلادم

کذلك

کذلك پای ایله بوخسول بینلرنده معنی جهتیله تقابل تضاد واردر اما وجه مزبوره
رعایت بر بیتده یاخود زیاده سنده اولنه بیلور مسلسل اولمسی متعسردر انکچون
بیت ثالثده لب ایله بد آیدوب اکا مناسبتله رخ چشم ذوکی ذکر اولنوب
بعده مژه دست پای کتوردکده بیت لاحقده دخی تناسبنه رعایت ممکن اولمغله
کوش دوش دیوب بعده تناسب مزبور غایته ایردکده لفظاً تناسبله هوش موش
دیدکده نصکره لفظاً ومعنی تناسب منقطع اولدقده تناسب آخره بشلیوب
دود بود زود دود دیو الفاظ متجانسه ایراد ایلدی الحاصل ناظم صنعت عجیبهٔ
مزبوره یی التزامانه تحفه سنده احراز ایله بین الاقران ممتاز سرافراز
اولمشدر ● کوش قولاق دوش اوموز موش صچن هوش اوص
دود تون بود ایدی زود تیز و دود چابك ● کوش دوش موش هوش
اوص وبقیهٔ الفاظ متجانسه جمله سی ضمهٔ خالصه ایله در کوش کاف غلیظ ایله
قولاق هوش فارسی ترکیبی کاف مستهله ایله اولك دیدکلریدر که ادراك دخی دیرلر
اوص ایسه عربیده عقل فارسیده خرد اولوب اوص کندی عقلم کندی دیمکدر
واوصلودلو مقابلیدر که ناظم کلمجکده خرد عقله دیمی اوکی کتمیشه بیهوش
دیدوکی معنی مزبوره شاهددر اویله اولسه هوش اوص بعض استعماله
مبنیدر دیمکه محتاج هوش اولك دینلسه تکلفدن بری اولور دود تون
بود هل ماضی فارسی تشویله ایدی بویله ایکی دیکمزده ایدی معناسنده زود زای
عربیله ود السنه زو سریع معناسنه تیز دخی فارسی ترکیده شیوعنه بناء ایراد
اولندی تیز معنی مزبوره ده اماله کسرتا ایله دکسرهٔ صحیحه ایله تیزاً وصرق

دیدکلری صوت کریهه یه دیرلر تبصر اولنه راء مهمله ایله رود چای جوی
صو آقن یره دینور رود ایسه آقن صویه دیرلرمش لکن مرسل طریقیله احدهما
آخره اطلاق اولنور بود وهوش ودوشده اولوا واو عاطفه لرك حذفی
تحسین لفظ ماعداده ضرورتدر **کاردبیچی اَرداوُن دمرنه پیکان دمشر**
نیزه سکوزه کرشن تیر وکمان اوق ویای ، کارد وآرد سوکی ثلاثیه ایله
مدیه لر حذف وبقیه لر اثبات اولنان قبیلدندر مطلق بچغو اونه دیرلر بیچق لفظی
قطع ایله نوعا سنکین نقل ایله رنکین ایدوکی خفی دکلدر پیکان باء عجمی مفتوحه ایله
اوق وسائر آلتلو دمرینده مطلقدر دمرنه ترکی اولمغله وزره شایع لکن
راندن مرخم راه لفظندن مخفف ره ایله دمرنه مرکب دینلسه تسمیه ده
تناسب کلی اولمغین من وجه سوز اولور سکو ترکجه ایدوکی کاف خفیفه سندن
معلوم مزراق دخی دیرلر فارسیسی کسر نون ایله نیزه در زه فتح وکسر زای
عربیله یای کرشنه دیرلر کره زهکیرك وجه تسمیه سی بودر زهی لفظندن مختصر
ایو معناسنده اولور تیر وکمان فارسیلر لف ونشر مرتب ترکیلری اوق ویایدر
بعض نسخه ده اوق نصکره واو عاطفه اصله مبنی ترکه تحسین ایچوندر
خورکونش وبیوزمین ژالهچه کوك اسمان ، **یغموره باران دکل ابر بولت ماه آی**
خور واور سمبله شبدکبی من غیر اختصاص ضیا ونوره وکنشه اطلاق اولنوب
ترکیب اولندقده آفتاب ومهر کبی کنشه علم خاص اولمشدر واوسز خور دخی دیرلر
بیز فی الاصل ایکی یا ایله تخفیفا حذف وباقیه نك کسر وفتحیله شیوع بولمش فارسیسی
زمین کرزم ایله یاء نسبت ونون مؤکده دن مرکب قشلق وصو وقلق دیمکدر اولور

طبراغن

طبراغن طبیعتی بارد اولمغله زمین اطلاق اولنمش ژاله زای عجمیله فارسی
چه جیم ترکیه مکسوره وهاء رسمیله ترجمه سی دیکر فارسیسی ده شبنم ایدوکی
کلدیکدر اسمان اسماء بسیطه دندر بعضا کورده بکزمك معناسنه مانستن لفظندن
مرخم ماه ایله آسدن مرکب دکرمانه بکزر دیمك اولور که کوك کورده وکی
دیدکلرینه ناظر در باران یغمور معناسنه باریدن مأخوذ صیغه مبالغه در ترکیسی
یغمور ابر ساکنین ایله بولت زباد عصره مبنی تغلیظ لام ایله در کوك آسمان
لفظلرنده تسهیل کاف ایله نقل قطع راجح کذلك دکل ابر لفظلرنده اشباع
کاف ایله نقل نقد عارض غیر محتاج الیه ایسه ده اداده سهولته مبنی قطع
اصلیه معادل اولور ماه آی معطوف علیه اولان کنش مرفوع ماعدا
موقوفدر ، **کاو اوکوز استر قتر خراش اشتر دوه** ،
اسب آت وماذیان قصراق وهر کره طای ، کاو کاف غلیظ ایله اوکوز ودشی
اهلی اولان صغره دیرلرمش اوکوز ایسه ترکیده ارکك دیرلر دشیسی اینکدر
مناسب اولان کاو صغر استر قتردیمك ایدی بو خاطره کلور لکن اهل لغتك
اینکه ماده کاو دیدکلری وکاو لفظی ثور ایله تفسیرلری شاهدی قولی تأیید
ایدر استر فتح همزه وسکون سین مهمله ایله فارسی زبان عصره دائر تاء غلیظ
ایله قتر ترکی اشتر ضم همزه وسکون شین معجمه ایله ارکك ودشی دوه یه
دیرلر اسب فتح همزه ایله فرس معناسنه اسم جنس فارسی آت ایسه ترکیده
آیغره دیرلر مکرکه مشهورك خلافی اوله دشیسنه فارسیده ماذیان ترکیسی
قصراقدر قالدیکه ماده هر حیوانك دشیسنه دینلدوکی اقتضا ایدرکه ماذیان

جمع اوله ظاهر بوكه الف نون تخصيص ايچون اولوب لفظ مزبور قصراغه
علم جنس اوله بعضلر قصراق فارسيسی دوسراغدن محرفدر ديمشلر كرهٔ ضمّ
كاف عربی وتشديد وتخفيف را ايله فارسيسی عربيسی مهره تركيسی طايدر كاو
اوكوز لفظلرنده نقل قطعه راجح اوكوز استر واشك اشتر لفظلرنده نقل حركه
خواشكده اشباع ايله نقل قطعه‌دن اسهل قصراق قافی غينه مبدل ايدوكی
احوال باقيه كبی نمايانـدر ، ناقر وطنبور وچنك ايله ششتا ورباب
اقلق وبربط قبوز دمرحی دودك دف نای ، لف ونشر مرتب ناقر عربی
تركيده شايع فارسيسی فتح جيم عجميله چنك فتح وضم طا ايله طنبوره وطنبور
وكسر طا ايله وطنباره وطنبار تركيده شايع معربلر فارسيسی ششتا در
تاردن مرخّم تا وشش ايله مركب آلتی قللو مشهور سازه ديرلر بعض نسخه‌ده
ايكی را ايله طنبوردر بولنمش فرقی آنجق تنا فردر رباب فتح راء مهمله ايله
اقلق كمانچه دخی شايعدر بربط ايكی بانك فتحلريله وسكون را ايله قوبزدر
قازكوكسنه بكزر بر سازه ديمش غلط مشهوردر ضم با وبط ايله بربط وضم باء
برايله بربط دخی ديرلر بعضلر قازقنادنه بكزر بر سازدر ديمش وقول آكوره
باء عجمی واضافتله بربط كرك ايدی دمرحی ضم دال ايله كذلك دودك تركيلر
لف ونشر مرتب فارسيلر دف ونای يدر او قددوار كه تشديد ايله دف عربی
تخفيف علامت تقريب اولمق كرك بوصورتده وزن ايچون اشباع دال اولنور
لكن اداده برودت وار اولی اولان تشديددر بنم جلبی بی دادم طفل مادر زادم
دف لفظندن نصكره واو يازلمش وقوعی اصلی عدمی تحسين لفظ مبنی ايدوكی

بعض نسخه‌ده

معلوم

معلوم انجق دمرحی لفظندن لاجل الضروره واو حذف اولنمغله تشاكل قصديله
واوسزلغی ترجيح اولنه بيلور فائده سز بوعبث لنسه يه بيهوده ديمه ،
هم دخی بيهوده سوز سويليجی ژاژخای ، لنسه شيدن عبارت بی
ادات نفی واو ايله هوده واوسز هده خواشده مستعمل فارسيسی معنی مجموع ناحق
يعنی باطل ديمكدر بوايله باطل سوز سويليجی يه فارسيده ژاژخای ديرلر ژاژ
ايكی زای عجميله فی الاصل نجسه دينور خابيدن كه چينمكدر آندن مرخّم خا ايله
تركيب اولندقده بوخ چينيجی اولوب صكره بوخ چيكنك علم اولوب باطل
سويليين كمسنه بوخ چيكنيجی كبی اولمغين آكا ژاژخای ديديلر
بوسوزمی از برا نكو كلمنك آچ پاسنی ، اين سخنرا دكن ژنك دلت ميزدای
ابتداء غايت ايچون اولان از ايله كوكس معناسنه اولان بردن مركب از بر ظهر قلبدن
اوقومغه ديرلر محفوظ اولان شيئك اكثر يادا اولنمق لازمی اولمغين مقابلنده
ناظم يادكن ديديلر واهه بوسوزمی بنم آكث ديمك كرك ايدی كوكل تركی ايكی كاف
خفيفه نك اجتماعی ثقيل اولمغله اولكی سی نون ايله يازيلوب اوقونور مقابلی
دل ترادن مخفف دلت لفظيدر ژنك زای عجميله پاس وكف درزدای
صيقل ايتمك معناسنه كسر وضم زای ايله زدايدن امر اولوب آچ ديمكدر فائده
می لفظنده اختلاف مشهوردر حاليته واستقباليته مدخلی يوق محض تزيينه
لفظ ايچون كتوريلور ديننلره كمال پاشازاده ردّ ايله می فعلی حاله تخصيص ايدوب
شهادت خصوصنده كواهی ميدهم دليسه مقبولدر ميسز كواهی دهم ديسه شهادتی
مقبول اولمز ديو فقهاء اعلامدن مسئله نقل ايتمشدر كه بو معناده بعضلر تأكيد ايله

تعبير ايدرلر مقامه مناسب اولانده بودر مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن ،
كم بو كتابده اوقود علم اولور آكا قولاى ، علمدن مراد مقام قرينه سيله علم لغت
فارسى ايدوكى سابقده استيفا اولنوب احوال اعرابيه وادوات روسا ترنقل وقطعلر
دخى دفعات ايله معلوم اولمشدر ديه حكم بو كه تحفه ده واقع موزونات دقيقه ظاهر
بودر كه ناظم مرحومك اولميوب تسهيل استفاده يه مبنى استادلرك اختراعى اولدر
قطعهٔ دوم در بحر سريع مطوى ومكشوف بحر سريع دوبار مستفعلن مستفعلن
مفعولات در اجزاء حشودن طى ايله مفتعلن عروض وضرب طى وكشف ايله
فاعلن اولدقده مفتعلن مفتعلن فاعلن آشكار اولدى
كت برو وسويله بكو كل بيا ، از چه ندن چون نه نيچون چرا
برو رفتن لفظندن امر اولوب باء امريه قياسا مكسوره خلاف قياس مضموم
ايدرلر تركيسى كت سويله تركى فارسيسى كوييدن لفظندن امر بكو در باء جوازا
مكسور اولور كل تركى فارسيسى آمدن لفظندن امر اولان بيا در فى الاصل همزه ايله
آ ايكن آخرنده ياء ساكنه زياده سيله آى اولوب بعده قلب مكان وهمزه اصليه نك
حذفيله يا قالدقده باء امريه ايله بيا ديديلر ديو اهل لغت تصريح اتمشلر لكن اصل
اوزره آ ايكن اولنه باء مكسوره كلمكله همزه يايه مبدل اولوب بيا دينلدى
ديسك قواعده موافق بر قول اسهل اولور از چه ازايله ادات استفهام اولان
چه دن مؤلفه ديمك اولور چون جيم عجمى وضمه ممالة ايله در بو كونه ماللر او
مجهول ومشبع دخى ديرلرمش تركيسى نه دركه اليوم نيچه شايع ده دا فارسيده بر فتح
معنايه كلور بوراده تخصيص ايچون الا مجازه معنانى حاصل تركيسى نيچون در چه استفهاميه ايله اولان

تأليف

تأليف اولنوب خط ولفظده هاء رسميه ساقط تركيبده نه ايچون ديمك جكدركه
مخففى نيچوندر بو اعتباره كوره چرا كسر جيم ايله فتح جيم شيوعات تخفيفه دن
اولمق كركدر . ايچ طونه شلوار ديك آستين ، كوكلكه پيراهن وقفتانه قبا
شلوار ايچ طون ايله لباس اوزرينه كيلان طمان بيننده مشترك ناظم عصرنده وجه
اول اشهر اولمغله اول ايله تعبير ايتمشلر اليوم مشهور وجه ثانيدر آستين همزهٔ ممدوده
ايله ونون سز آستين فارسى تركجه سى كاف خفيفه ايله يكدر كوكلك پيراهن وپيرهن
قبا عرب وعجمده اولكه مشقوق اولان قيامه كيه قفتانه ديسوب مسدود اولانه
جامه ديرلر كه كلمه جكدر بنم جانم مهربانم يك آستينم لفظلرنده اشباع ايله
نقل قطعه راجح ايدوكى عاشق ناچاره نوازش بيوزندن معانقه كيبى ظاهر اللطافه
بر عمل بى مسافه در يك مبتدا آستين خبر ما قبلنده امر تركى قطع اولنمغله
ما بعدنده برامر تركى آخر تقدير يله جملهٔ فعليه معترضه اولدقده ما قبلنه
معطوف اولور نغز دكل كوكجك بينى به مغز ، چغز وزغ غوك درد قود نغا
نغز فتح نون وسكون غين معجمه وزاى عربيه بابك ايو كوكجك ديرلر كسر باء موحده
ايله بينى فارسيده دماغ وهر نسنه نك اوزى وخلاصه سنه ديرلر شيوعا تركى
فارسيسى فتح ميم وغين معجمهٔ ساكنه وزاى عربيه مغز فتح جيم عجمى وغين معجمه
وزاى عربى ساكنلر ايله چغزوا ووزاى عربى مفتوحه لرله وزغ ضم غين معجمه ايله
غوك اوجيده فارسى قود بغا تركيده خطيبسى هاء رسميه ايله اولان آنچق احواز
قافيه ايچون الفه قلب ايله شيوع عارضى استعمال اصليه معادل اولمشدر
اولكه ديچه درجه درقبو ، كوشه بجاق اورته ميان اورتا

دریچه ادات تصغیر فارسی اولان چه ودر ایله قاعده‌یه کوره دریچه کرك ایدی
یا زیاده‌سیله پنجره‌یه دینمش اوله یاخود یاء نسبتیه ایله بعض دیاره مخصوص بیوك
قپو ایچنده کوچك قپویه دیرلرده صکره فارسیده لا الاصل اولان پنجره‌یه اطلاق اولنمش
اوله حتی ترکجه پنجره‌یه ترجه دیدکلری فارسی دریچه‌دن محرفدر دیمشلر علی اختلاف
الاقوال دریچه فارسیدن ترکجه‌سی فتح تاء فوقیه ورای مهمله وفتح جیم عربی وهاء رسمیه ایله
ترجه دردال ایله دریجه نسخه‌سی غلطدر کوشه ضم کاف غلیظه خالصه ایله قولتق
معناسنه کوش ایله مشابهت جهتیله اولان هاء رسمیه‌دن مرکبدر ترکجه‌سی بوجاق
مباك کسر میم ایله اوده سرآسر ایدن مخفف فی الاصل جمیع محاسنی مشتمل خانه مسلطنیه
دینور الیوم هر فوقانی بنایه مستعمل ظاهر نظم هر خانه‌یه دینلمکدر

خویش خصم قوم وقبیله تبار ، باده دی بیکانه بیلش آشنا

خویش کسر خاء معجمه وواو رسمیه خصمه دیرلر قوم وقبیله عربیدر شبو عنبناء ترکی
فارسیسی فتح تا ایله تبار دردکسر با وکاف غلیظه ایله بیکانه یاد آشنا بیلشدر

گربه کدی ناوه سنت قراوش ، اولدی پرستارده درنیا

گربه ضم کاف غلیظه وفتح باء عربیله کدی وچنك ناو مطلق تکنه‌یه واولوغ
واغج برداقلره دینور هاء رسمیه مخصصه ایله ناوه بالچی تکنه‌سنه خاصدر
دیمشلر انجق صحیح بوکه الیوم ترکجه یصداغ وسنت دیرلر اوزدنه اتمك
یا بدقلری نسنه‌در قراوش رادن صکره الف ایله اصل قدیم وزن ایچون الفی درابه
تقدیم سقیم ترکیده جاریه وغلامه دیرلر فارسیسی باء عجمی مفتوحه ایله

پرستار

پرستار دردراسز پرستاد دخی لغتدر بعضلر پرست ایله آر لفظندن مرکب
همزه‌سی محذوف ظن ایدوب کتوردیکی یعنی قوللق ایدیجی دیمکدر دیمشلر اویله اولسه
جمله قوللره وجاریه‌لره وسائر خدمتکارلره اطلاقی صحیحدر دده ترکجه
عربیسی جد فارسیسی فتح وکسر نون ایله نیا دردا وته‌دن بری اختیار اصطلاحا فقراسنه
تعظیماً بابا دده دیه دلك الیوم جمله‌در اولشدر استعمال اولنه بود

تله فق ودام توزاق نام آد ، شام ایله بام اخشام وطك چاك دوا

تله فتح فوقیه ولام مشدده ایله فارسی عربیسی خاء معجمه ایله فخ اقتضا ایدرکه
ترکی فق آندن محرف اوله دام توزاق نام آد نامدن اول تخسیس لفظ مبنی بعض
نسخه‌ده واو بوقدر لف ونشر مرتب شام اخشام بام طاك یعنی صباح
پادشاهلرك دیوانلری صباح وقتده قورلدوغندن بامداد دیرلر دیبو دقایق
الحقایق تحقیق ایتمش چاك کسر وفتح دال مهمله ایله دد آویا ایله درابدر ترکجه
چاکه چاك تسمیه‌سی صحوتی اعتباریله دردیو خاطره خطور ایتسه باعث فتور اولمز

طوز نمك واتمك وات نان کوشت ، ماست یوغرد بوذجه آشی ماستبا

طوز ضمه خالصه ایله نمك اتمك وات ترکیلر لف ونشر مرتب فارسیلری نان
وضمه خالصه کاف عربیله کوشت در ماست یوغرد فتح همزه ایله فارسیده
ابا طعام وآش معناسنه اولوب بعد الترکیب حذف همزه ایله ماستبا دیمشلر
بو اعتباره کوره یوغرد آشی دیمك اولور هر نه ایله مخلوط اولورسه اولسون
اکثر قوزی ایله یا بیلادن دوغبا دیدکلری ایمش محرف توغه دیرلر ولایت قرامانده
مرغوبدر بوغدایه کندم دیو اوذن طرو ، آدیه وبکلجه جو و لوبیا

کندم فتح کاف غلیظه ایله بوغدای بنم جان شیرین نازنینم دی لفظی امر ترکی
بغدای لفظنده هاء رسمیه ادات مفعولیتدر ولمغله مجموعی جمله انشائیه معترضه
اولوب آرزن طرو ماقبلنه معطوفدر اولودجو فتح جیم عربیله آدینه لوبیا ضم لام
ایله بکولجه لف ونشر مرتبدر آرغه دیی کادیزا ولق ناودان
دخی دکرمان نه ددی آسیا کادیز فارسی ترکجه سی آدق نادر بو محلده
طمله معناسنه اولوب ظرف لغودر اولان دان ایله طمله اولوغنه مخصوصدر دیو
دقایق الحقایقده تحقیق اتمشدر آس همزه ممدوده ایله مطلق دکرمانه دینوب
تخصیص مراد اولندقده تقیید ایله آس آب آس خر دیرلر کسره دن صکره
همزه یی یایه تبدیل ایله آسیاب تخفیفاً حذف ایله آسیا قلور ناظم اطلاق اوزره
دکرمانی صنعت عجیبه ملتزمه سی قرینه سیله صو دکرمانه قصر ایتدوکی اکثر بناءدر
همچو تو کس می ننماید مرا سنجلین کیمسه کورنمز بکا
چو ضم جیم عجمی و واو رسمیله بو محلده ادات تشبیه فارسیدر هم تخمین لفظ
یاخود تاکید ایچون زائد اولور تو ضم تاء قرشت و واو رسمیله ضمیر خطاب
منفصل مجموعی سنجلین ترجمه سیدر کس کیمسه می ننماید کورنمز مرا بکا من لفظی
ضمیر متکلم اولوب را ادات مفعول اولان را لفظنه مقارنتله نونی دوشوب
متصل اولمشدر مفتعلن مفتعلن فاعلن ای شه خوبان جهان مرحبا
مرحبا عربی منونده تنوینی الفه قلب ایله مفرس ومترک اولمش محل مدح وثناده
وفجأة ملاقات محللرنده مستعملدر شه شاهدن مقصر خوبان خوبک جمعی
خطاب مساعده سی اولسه خوب ایله آندن مرکبدر بوماقبلنی توصیف طریقیله

تصحیح

تصحیح مماکن ایدیجی جهان عربیدر عالم عربیدر ترکیبی دنیادر
قطعه سیوم در بحر مجتث مقصود بعض ترجمه لرده مقصور یرینه مخبون
بعضسنده مخبون ومقصور واقع اولمش ایکیسیده محل تکلفدر که هنوز
معلوم اولور بحر مجتث مثمن فی الاصل دوبار مستفعلن فاعلاتن مستفعلن
فاعلاتن در خبن فتح خاء معجمه وباء موحده ساکنه ایله ساکن ثانی حذفه
دیرلر مستفعلن مفاعلن فاعلاتن فعلاتن قلور اطراد اوزره حشولر مخبون
لکن اعاریض وضروب اشکال ایله مشحوندر ابتداء عروض وضربی تشعیث
ایله فاعلاتن قلوب بعده قصر ایله فالات اولدقده ینه فعلات وضع اولنجق
آنجق فروع فاعلاتنده تشعیث ایله قصرک جمعی مشهورده یوق غیر مشهورده
حمل ایله فن فوائدی افاده وتجرید دیدکلری عیب اشعار عربیه یه اکثر شعرای عجم
اعتبار ایتمدوکنه بناءً اشبو قطعه نک عروض اولی ایله اول ضربنه تشعیث
ایله قصر داخل اولمش بعضیسی مخبون ومقصور بعض عروضلر دخی اصلم
اولمغین بو قطعه ملحق انشاد وایراد اولندی قطعه بو بحر مجتثی تشعیث
وقصر ایله مخبون ، ایدرسک اصلم ایله اولکی شاهکموزده ، مفاعلن
فعلاتن مفاعلن فعلات ، بکم شکر لبکه طوطیء دلک مفتوندر ،
آنجق بو مثللو قطعه لرهان امکانی بیان اولوب تفاعیلنده مجموع تغیرات ایله
نطق محال ایدوکی ظاهردر ، آچق کشاده وپیشانی آلن ابرو قاش ،
دخی براد رو همراه قرداش ویولداش ، کشاده اسم مفعول فارسی آچلمش ایله
آچق معناده براولمغین ناظم آچق تعبیر ایتدکی پیشکر [illegible] اولوب

نون یاء نسبیه‌یی تأکید ایچوندر انجق شیرین نوشین کبی ادات تأکید اولان نونی
تأخیر ایله بیشین لفظنه ملتبس اولمغله تقدیم اولنوب لاجل التوسل بر الف
زیاده ایدرلر دیمشلر ترکیسی همزهٔ غلیظه ایله آلندر ابرو فتح همزه ایله قاش
برادر کسر با ایله قرنداشدر مخفف قرداش همراه معیت ایچوندر اولکم همراه ایله راهدر
مرکب لف ونشر مرتبدر داش لفظی ترکیده وفارسیده ادات معیت اولان هم معناسنی
افاده ایدر فرزند بولده معیتک حاصلی اخوت ورفاقت اولور

صمنلو بالچق کهگل کرچ کج وقوم ریک ، سفال سقسی در خشت سنک کرپیچ و طاش

کاه صمان کل کاف مکسورهٔ غلیظه ایله بالچق حاصل ترکیب صمنلو بالچق اولور
کج فتح کاف غلیظه وجیم عربیله کرج دیک اماله کسر را ایله مطلق قوم لکن
الیوم ترکیده معهود تللی قوم دردیمکر اماله سزلک علامت ترتیک اوله سفال
کسر سین مهمله ایله طپراقدن قپ قچق بعضلر صنق بردق کبی دینلوب صاغلرینه
اطلاقی استعمال ایدر دیمش خشت کسر خاء معجمه ایله کرپیچ سنک خشت قرینه‌سیله
معهود طاش سائر قیمتلو طاشلره ده اطلاق اولنور

صو آب وخاک در طپراق آتش اودیل باد ، هم اشک کوزیاشیدر خشک دخی قورو تریاش

طپراق مؤخر مبتدا خبر خاکدر و آب ناظم اوزره ادات خبر ترکیده کرک ایکی
تخلف ایدر محالدر دلدا ب صو آتش اود همزه مماله ایله در آتش دخی الیوم کثرت
استعمال ایله ترک اولمشدر باد یل ایکی یا ایله اصلی بر یاء مفتوحه ایله تخفیفدر
اشک کوزیاشی هم بوراده ادات عطف ترکیده اولجق وا وایله واشک دینلسه ده
اولور خشک ضم خاء معجمه ایله تر فتح تا ایله لف ونشر مرتب کیلوبی قورو ایله

باشد

باشدکه لفظ ایله بوراده ادات عطف جامع برینه دورمشدر

خریدن آلمق وصاتمق فروختن بخرآل ، دی سوداضی به کالا اند متاع وقماش

خریدن وفروختن فارسیده مصدرلر آلمق وصاتمق خریدن لفظنک امری خر اولوب
با ایله بخر آل دیمکدر سودا ضم سین مهمله ایله فارسی عربیده ترکیسی فائده اصل
ترکیسی فتح همزهٔ مغلظه وصاد مشدده ایله اصی در متاع وقماش ایکیسیده
عربیده ترکیلر فارسیلر کاف عربیله کالا اندر تذییل خریدن آلمق وبخر آل نقل ضروری
دی سوداضی به جملهٔ معترضه کذلک کالا اند متاع وقماش معترضهٔ بیانی
لکن جملهٔ امریهٔ ایکنجی استفهامیه دردکه نه در لفظی معنی مزبوره تقریر ایدر

برشمق آشتی آمیختن قرشمقدر ، یواش نه رام صواش جنک در دخی پرخاش

آشتی همزهٔ ممدوده ایله اسم مصدر فارسیده ترکیسی برشمق آمیختن لازم ومتعدی
مصدر فارسیده قرشمق وقرشدرمق نه لفظی ادات استفهام ترکیده یواش ایله مجموعی
مبتدا خبری رام فارسیده صواش یواش لفظنه معطوف ادات خبر جنکدر نصکوه
واقع اولان در لفظیده خبر جهتیله ثانیه اکتفا استفهام جهتیله اولی اکتفا
ظاهردر صواش ترکیده فارسیده جنک دینلدیکی فتح وضم باء عجمیله
پرخاش دخی دیرلر ، اکنجی برزکر وکشت اکن شیادنطس

بکاراک بدروچ بکوب دولیچ چاش ، برز فتح باء موحده وراء ساکنه
مهمله بعده زای عربی ساکنه ایله اکنه دیرلر کو لفظیله ترکیب اولدقده اکنجی اولدی
قالدیکه خوجه‌لر آغزنده باء مفتوحه بعده زای عربیله شایع اولدوغی نخجی
معناسی تکلفدر عربیده منقول مرکبدر دیمکله چندان قابل توجیه ایسه ده غیرظاهر

غلطدر کشت کسر کاف عربی و سکون شین معجمه ایله برزکری فارسیده اکنه دیرلر
کشتکر برزکر کبی درشیار کسر شین معجمه ایله نطسدر بکار کارید لفظندن
امر ترکی اك بدر و درو ید لفظندن امر ترکی بچ بکوب کوبید لفظندن امر دوك
دیمکدر چج ایکی جیم عجمیلر له ترکی فارسیسی جیم عجمی و شین معجمه ایله چاش درخرمنده
بغلاو بغدای و سائر حبوباته دیرلر جیم ایله جاج دخی فارسیده ایمش اقتضا ایدر که چج مترادف
اوله اوق درش کیچ کوندز صغرلین اولمه بخوان بکوش شب و روز همچو کاو مباش
اوقی اصل واو ایله اوقو مشهور ترکی فارسیده بخوان درش چالش کبی امر ترکی فارسیده
کاف عربیله بکوش کیچ و کوندزده کثرت استعمال ایله واو عاطفه حذف اولنوب
ترجمه سنده واو عاطفه ایله شب و روز دینلمشدر لین فتح لام مغلظه ایله
ادوات ترکیه تشبیهیه دندر ترجمه سی چو اولوب هم لفظی زایددر مجموع صغرلین ترجمه سی
همچو کاو در اولمه نهی ترکیسنه مقابل میم مفتوحه ناهیه ایله مباش درقالدیکه
فارسی ایله ترکی بعض الفاظده تقدیم و تأخیر جهتلریله مخالف اولور لر صغرلین
لفظنی ترتیبا و زده فارسیده کاو همچو کرك ایدی لکن وضع لسانه مبنی مخالفت
مقرردر بمه لین اولمه قطع و نقل ایله متزن اولوب آنجق اشباع ایله نقل نقدر
عارض سببه ده سلاستی جهتیله قطعه معادل اولدوغی نظائر سابقه دن بلنمشدر
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن سنکله اوله ایدم کاشکی یا تو بودمی کاش
ترکیده اوله ایدم عربیده لیت کنت کبی تمنیدر کاشکی و کاش فارسیده ترکیلر آنجق
اوکلی شایع اولمغله فارسیده مقابلی کاش در یا مع معناسنه تو ضمیر خطاب ایدوکی
معلوم بودمی بوده ام مخففیدر بو مقامده فعل تمنی اولان کاش لفظی لحوقیله اولیدم

معناسنده اخباریه انشائیه یه تبدیل اتمش معنی اصلی اولمش ایدم ایدوکی ظاهر
قطعه چهارم در بحر متقارب مقصور بحر متقارب دوبار فعولن فعولن
فعولن فعولن در قصر ایله فعول فلوب حذفکه مجموع سبب خفیفی طرحه دیرلر
آنکله بعض اعاریض فعل اولور ناظمه اعتذار اکثر عروض اولی ایله ضرب
اعتبار ایدوکیدر لکن ترجمه قصر ایله قاصر اولمغین اشبو قطعه طرح اولندی
تقاربده که قصر و حذفی شمار ، ایدر شاهدی بحرین اسرینه یاد ، فعولن
فعولن فعولن فعولن ، دخلت کل صحاح سنبل عاشق هزار ،
زغن چیلق اولدی و قرنال دال کبوتر کوکرجن قنت بر و بال
زغن چیلق دال مهمله ایله قرنال تاء مغلظه ایله دال اولنور کبوتر کوکرجن
قنت ترکی فارسیسی تشدیددر و تخفیف و فتح باء عجمیله بر دیر تخفیف ایله اتزاله
اشباع بایه محتاج تشدید استعمالده نقدر نادر ایسه اولدر وصل خورشید
بشبپره اعمی نرسد که درین آینه صاحب نظران حیرانند تشدیده شاهددر
براسمی دخی فارسیده باء عربیله بال ایمش ستاره و اختر دیکل یلدزه ،
دیجر وینه اولکر یکی ای هلاله ، هلاله مه نو دینور فارسی ، صمان اوغری کهکشان آبه شان
ستاره و اختر یلدزه دیرلر خصوصا اوزره ترکیده اولکر دیدکلری یلدزه فتح باء
عجمیله پروین عربیده ثریا دیرلر هلال عربی کثرت استعمال ایله فارسی ظن اولنمیه
دیو ناظم ترك ایدوب عربی و فارسی ایکیسن دخی تعبیر اتمشدر که اصل فارسیسی ترکیب
اضافتله مه نودر صمان اوغری کوکده بر آق یولدر فارسیده کهکشان دیرلر کاهدن
مقصر کم و کشانیدن مرخم کشان لفظیله ترکیب اولنمشدر صمان چکیجی یعنی اوغری

اولور عربیجه سارق التبن دیرلر ترکجه برآدیده حاجیلو بولیدر آبه همزهٔ ممدوده ایله
وهاء رسمیله عبا لفظی اشباع وزنیه دن غلط عربیدن ترکی اولوب فارسیسی
شال در بنم شیرینِ زبانم پرویز برج سامانم ناظمک هیچ اهتمام ایتمیوب
عادتی اوزره الفاظ ترکیه لاحق اولاجق ادات مفعولی اولان هاء رسمیه یی فارسی یه
الحاق ایدردی دیو اولکره پرویز دیه جک ایکن دیپروینه اولکردیمشدرکه ذکری
سابقده موعود ایدی   آری یه دیرلر زنبور و کندو قوان ، شکوفه چچک انکبین والدی بال
زنبور فتح زا ایله آری فتح کاف عربیله کندو قوان شکوفه یارمق معناسنه شکافتن
لفظندن مأخوذ آچق چچکه دیرلر که ترکی چچک دخی اصل وضعیسی بو در آنجق چچک
چچاکدن مخفف ترکیله فارسیدن مرکب تسمیه ده علاقه اکثر شکوفه شبنم ایله
آچلدوغیدر دینلسه سوزا اوله بیلور انک فتح همزه وسکون نون وکاف ایله
بال آریسنه دیرلرمش بین ایله مرکب اولمق احتمالی وارکه آری کوریجی یعنی حاصلی
دیمک اولور یاء نسبیه ایله نون مؤکده بینده یاء فاصله اوله ده آری یه
منسوب دیمک اوله لکن منقول اولان بسیط اولمسیدر   بلوک صاچ اوردی و مرفوق و بک
دی کیسو و مرغول و فرخال و خال ، اوردی و بک لفظلرنده اول واو عاطفه لر
مقدر اولکی ضرورت ایکنجی تحسین لفظ حتی بعض نسخه ده بکدن اول واو بولنمشدر
صاچ بلوک لفظنک موصوفیدر اوردی و مرفوق لفظلرندن صکره دخی ملحوظ
سیاق قرینه سیله ترک اولنمشدر حاصل ایکی طرفده اوردیلوب و سال اولنان
بلوک صاچلره که عربیده علامت اشراف اولان ذوابه در فارسیده کسر کاف غلیظ ایله
کیسو و دلشنه فتح میم ایله مرغول دیرلر که الیوم بلمدن اسم مصدر ترکی بلک

دینوب

دینوب عربیده ضفیره دیرلر صرقوغنه فتح فا ایله فرخال دیرلرمش مرغول ایله بر بری
برلرینک معنالرینه ده کلور دخال ترکیده بکه دیرلر لف ونشر مشوشدر قواعد
سالفه ایله مألوف اولان ذهن اولنلره صاچ لفظنه لاحق اوله جق هاء رسمیه الصاقیه
امر ترکی اولان دی لفظی قرینه سیله مقدر ایدوکی خفی دکلدر   دیدی اوغلنجه کودکی و کنک کرده
جواندر یکت یوداوغل پیرزال   دال ایله ذال خصوصنده محاورات افاضل
فرس مشهور در کودک ضم کاف عربی و دال مهمله یا خود معجمه ایله کوچک اوغلنجغه
دیرلر کنک کسر کاف غلیظه ایله فارسی ترکجه سی فتح کاف غلیظه ایله کرز که هنوز
صقلی بتمه یوزد وتمش فارموده کنج اوغلاندر ، هر خرده سال را باز طبیعت
برطوره تللی کرزه بنم چاقرم چکر ، جوان ضم جیم عربیله کسریله دخی یکت پیرو زال
ایکیسیده فارسی پیرک ترکیده شیوعنه بناءً فارسی زال ترجمه اولمشدر
بنامشنه فرتوت و قرغل دو موی   قری پیرزن آی و یل ماه و سال
ترکیده ادات استفهامدر بنامش قوجه یه فتح فا ایله فرتوت دیرلر ادات استفهام
اولمسه مرهون اولمق اوزره پیرزال مرکب فرتوت بسیط جمله سی بنامشه ترجمه اولمق
ممکن ایکن معناده مناسبت ایسه ظاهردر قرغل کسر قاف و غین ایله ترکی اصلی الیوم
جیم ایله قرجل دیدکلریدر که فارسیسی مرکب دوموی در قری فتح قاف ایله ترکیده
قوجه عورته دیرلر فارسی ترجمه سی هاء رسمیه سز مرکب پیرزن در بعض نسخه ده
هاء رسمیه ایله پیره زن غلطدر قالدیکه الیوم مطلق عورته ترکجه قری دیدکلری
اصطلاحه مبنیدر آیه ماه یله ساله دیرلر لف ونشر مرتبدر
سخن دارم از دربه ازمن کستان ، سوزم وار ایو اینجو دن بندن آل

سخن بیانی کچدی دادم فعل مضارع متکلم وحده فارسیده دوته دم دیمکدر سوزم وار
ترجمه‌سی تلوزم طریقیله دراى شاهد ایست خیال تازه‌دار کلنهال سخنم هست
نقدبرنده سخن هستم از در تعبیرده حد امکانده ایکی ناظمك تجوزه عدولی آنجق هان
انواع صنایع تراکیب فارسیه‌یی تعلیم ایجوندر که نفس الامرده زبان فارسیده لطف گفتار
شیوهٔ رخسار گزکبی کنایات و تشبیهات ایله معانی لازمه‌لرده دریوخسه لفظك
فی الاصل معنی اشتقاقنده ذوقیاب اولمق الرده استجذاب بویه بکزردکه بو
ارتیابده آزدربه مقابله‌یه کوره بارزدرده معدول تعلیم صنایعه مبنیدر که
اشارت ایجون ترکیبی ناظم عکس ایدوب انجوده ابود بمیوب ایو انجوده دیمشدر
در تخفیف و تشدید ایله انجوسانه هستانده امر حاضر فارسی ترکیبی آلدیمکدر
آزمن بندده ترجمه‌سیدر تنبیه دادم از دربه از بندده آل نقل ضرورتی وار ایو نقل
قطعه راجح ایدوکی معلوم دیه جکم بو که از دربه لفظلری داده بری بر بندده ایرلمیوب
رقعهٔ واحده ایله تغلیظ اولنمشدر که بوکونه ادا الرتحریر ایله زیور ضمیر اولمق عسیر
ایدوکی بیلنمشدر فعولن فعولن فعولن فعول کدیسر جال و قلیسر کمال
کدیسر وامثالنده یاء ساکن ایله سین مهمله لر اصل لسانده ترکیبه مضمون فعلی
تاکید ایجون لاحق اولان ادواتدندر اولوب الیوم متروك اولان استعمالات قدیمه دندر
جمال اطفال الحقیقة الحال سریع الزوال والمغبن بوکونه نعل و دانش اولان ارباب
حسنه مغرور اولمیوب تحصیل کماله سعی ایده‌لردیو ناظم پدرانه مخادم ذوی الاکرام
پند ایدر قطعه پنجم در بحر مضارع اخرب و مکفوف بحر مضارع دوبار
مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن درخاء معجمه ایله خوب خرم کفك

اجتماعیدرکه

اجتماعیدرکه جزء اولده داخل اولوب مفعول قلور کف ساکن رابعی حذفه دیرلر
مفاعیل و فاعلات قلور لکن اعاریض و ضروب مکفوف و المقدله متحرك ایلر وقف
لازم کلوردیا مقصور اولورده اقعاد و تجریده اعتبار اولنماز یا محذوف اولوب ساکننك
برسی حذف اولورده جمله اعاریض و ضروب فاعلن اولور بو صورتلره کوره
بعض ترجمه ده اخرب و مکفوف و مقصور اولان نسخه انتخابه سزادر انکچون
اشبو قطعه طرح اولندی ضبطابت مضارع اخرب و مکفوف قصر ایله ،
حذف ایله دخی بعض اعاریضه حصر ایله ، مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات
آلدو متاع عشقی براشوب عصر ایله ، دیرلر سبحه باده و مل هم پیاله جام
قرنوق کنیزك و قوله دخی بنده هم غلام ، سبحه ضم سین مهمله ایله ترکی فارسیلکو
باده و مل در پیاله و جام اطلاق وزره طلو و بوش قدحه دیرلر ناظم جام ایله
ترکی یاخود عکس مراد اتمش اوله لکن اول اشهردر ترکیده قرنوق دیشی قوله دیرلر
فارسی فتح کاف عربیله کنیزدر آخرنه کاف تصغیر لاحق اولوب کنیزك دیدیلر
بو اعتباره کوره ترجمه ده قصور اولور آنجق اهل لغتك کنیز و کنیزك لفظلری
قراوش و جاریه نك کوچکنه بیوکنه اطلاق فکر شاهدی قولی تایید ایدوب
اقتضا ایدرکه کاف تصغیر ایجون اولمیه بنده هاء اختصاص ایله فارسی غلام عربیدر
مفرس ترکیلر قولدر آنجق غلام حرالاصلده بنده نوع تعلق اولندرده دخی مستعملدر
تنبیه پیاله مبتدا خبری جام جمله اسمیه مقصد اولان جملهٔ فعلیه‌یه معطوف
قرینه‌دن اول واو عاطفه مقدر جملهٔ اسمیه ماقبلی جملهٔ اسمیه‌یه معطوف قوله آه
جملهٔ انشائیه معترضه‌در کنجشك مرجه صوجه دخی ابکینه‌دد ، سوز جاطینه

بعنی بلغزد خبر پیام ، کنجشك کاف عربی مضمومه ایله سرچه و تشنه
دیرلر شیشه وآبکینه بیننده عموم وخصوص اولوب هر صرچه یه شیشه کاف
عربیله آبکینه آب ایله کینه دن مرکبدر طلوکشیشه یه دیرلر مثل آخرنده هاء رسمیه
معنای عام ترکیبنده معنای خاص علمیه نقل ایچوندر بلغزد لغزیدن فعل مضارع
مؤکد بر معناسی طینمق بریده سرچکدر که حقیقی اوزره لغزیده یا مجازا لغزیده چشم
دیرلر بو اعتباره کوره سورچه لفظنده صکره واو عاطفه مقدره اولوب
بعض اهل لغتك باسز طینمق معناسنده ترجمه لری اقتصار قبیلندندر قالدیکه
کسر طاء مهمله ایله طینمق طیر نمق ظاء معجمه ایله ظیرنمق سرچك جمله سی ترکیده
مستعمل و مساوی بدر او یله اولسه طیبنه لفظی سرچه لفظنی مؤکد اولور علی کل
حال ترجمه اصلیسی اوزره سرچه و طینه کرك ایکی هاء رسمیه ایله تعبیر اصطلاح
ترکیه یه مبنیدر خبر پیام ایدوکی کچمشدر تتمه طینه اصل وضع ترکی یه مبنی
یا الله یا ذیلودا و فنود زبان عصره دائر الف ایله طیانه ادای آخردر صرچه
چه لفظی تغلیظا اولنور **بربند درکمل دکك افساد دیولار** ،
قتراك ترکی زین اکرا ولدی اویان لکام ، مشهور رده کوکس معناسی اولان بر ایله
بند لفظندن مرکب فرس نوعنه مخصوص کوکس بندنه بربند وسینه بند دیرلرکه ترکجه سی
ضم کاف غلیظه ایله کملدرکدر لکن اصح اقوال اوزره کوکس یانلرینه باغلانیلان
بنده دیرلر نفس کوکس کوبکنه باغلانیلاننه یه دیمزلر زیرا فی الاصل برسینه دکل
بلکه سینه نك یانلرینه دیو دقایق الحقایق تحقیق ایتمش لکن فرهنك جهانکیریده
اصل سینه یه ده بر دیرلر دیمشکه ناظمك سینه کوکس دیدکی بر دیدوکنه موافقدر

افساد فتح همزه وسین مهمله ایله پولاد قتراك کسر قاف ایله ترکیسی زین کسر زای
عربیله اکر لکام کسر لام وکاف غلیظه ایله اویان معربی لجامدر
کفکیر کیجه تابه طغن چولمکه دیدیك جوشید و بخت فیناوی و بشدی جیك خام
کف ایله کیر بیدن مرخم کیردن مرکب کفکیر کوبك طوطوجی اولورکه تسمیه سیله
عملی بیننده مناسبت ظاهر ترکجه سی دیکر فارسی کفجه دن مخرف کیجه در تابه طغن کی
بودیارلرده طودیرلر دیك دال مهمله ممالة وکاف عجمیله چولمك جیم عربی مضمومه
ایله جوشید فعل ماضی قینادی بخت ضم بای عجمیله فعل ماضی بشدی لف ونشر مرتبدر
خام بیشمه مش و اولمامش چیك دیمکدر قیناد آخری ساکن لفظا معرب اولمق
ممکن اولمامغله قاعده اوزره دفع عطفیه سی واوه ویریلور
شمشیر و تیغ دی قلیجه دشنه خنجره کیمخت صغری قینه غلاف ایدو هم نیام
شمشیر فتح وکسر شین معجمه ایله تیغ کسر تاء قرشتله ایکیسی ده قلیجدر دشنه فتح دال
مهمله ایله فارسی خنجر فی الاصل جیم عربیله عزبه جیم فارسی علامت تفریس وتتریك
اولمق احتمالی وار ناظم شیوعنه بناء ترکی ترجمه ایتمشلر کیمخت فتح کاف وخاء معجمه ساکنه
ایله صغری قینی ترکی فارسیسی عربیدن منقول غلاف اصل فارسیسی نیام درقین
لفظی اشباعدن غلط یا ایله یازارلر ایدی و لفظی ترکجه چاغر و تسمیه ایله معناسنه دردکه
الیوم اتراك بادیا و یله تلفظ ایدرلر **طام بام و بوم و بودرج و ام کس ام و مرد کام**
هم کام مدادم دخی دیرلر دماغه کام ترکجه اوستی طام فارسیده باء
مفتوحه ایله بام درو وام بورج کس ضم کاف عربیله فارسی ولسانده مولد عربی
ترکیسی معلوم مرد عربیدن مترك فارسیسی کاف عربیله کام کاف غلیظه ایله

افساد

کام آدم یعنی خطوه و دماغ یعنی جنك و طموح کده ماغده محرفدر

ای دستکیر دامنت از دست کی هلم ای الدو تیجی دامنك الدنکی قویام

دستکیر کیرنده دستدن محول مرکب معنی حاصل الدو تیجی لفظ مشترك ندائیه یا خود متروك و مفرس دامن اتك آخرنده تا خطابیه از دست الدن کی فتح کاف عربیله هلم هلیدن لفظندن قویم یعنی صالیورم دیمکدر فی الاصل فعل اخباری ادات استفهام زمانیه اولان کی لفظیله انشائیه یه تحویل اتمشدر قویم اصله کوره هاء رسمیه ایله کرك ایدی احراز قافیه یه مبنی الف ایله یازلمشدر بنم

لبلرم ملح مجی سنبل دخی کل یادشهم طفل فریکلهم سابقده ناظم باده پیاده سرچه صرچه قنادی بشدی شمشیر خنجر صغری قنی دخی سائر الفاظ و معانی متناسبه یه ترتیب جمیله رعایت دیدیکمز زیور ازبر ایده جك صنایع بسندیده عاشق کبی انداخته کنج نسیان اولمدیسه فائق الاقران اولجغك شان لهجه خورنشانك کبی درخشاندر مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

علم اوکرنن کشی بولیسر دربوجه مقام ، بولیسر لفظنك مثلی کجدی ادات خبر ترکی تاکید ایچوندر بو وجه عالی معنا ناظم علم باعث دفعت مراتبدر دیدوکی علمه مقادلن علم ربانیدرکه اوندن ابرو مذاقی بودر والا شهوانیه یه دائر مراتب دنیویه قطعیچون اولان علوم باعث خذلان و بادکران ایدوکی بصیرت عیاندر

قطعه ششم در بحر رجز سالم مثمن بحر رجز مثمن دوبار مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن در ، قرن شکم نافه کوبك بلدر میان قوشتمکر ،

دخی زنخداندر اکات سینه کوکس دردخی بر ، کسر را ایله قرن سکون را ایله

عربیده متروك لاجل الاتزان قاف اشباع اولنور فارسی کسر شین معجمه ایله شکم در نافه کوبك بل ترکی کسر میم ایله میان فارسی سابقده اورط معناسنه ذکر اولنمشدر زنخ فتح زا ایله ظرف مکان اولان دان لفظیله مرکب آکلك یری دیمك اولوردکه یا کز زنخ آکه دیرلرمش لکن ناظمك و سائر اهل لغتك مذاقی بودکه بسیط نفس چکه یه زنخدان دیرلر سینه و بر ایکیسیده فارسی کوکسه دیدکلری بیانی کجمشیدی

مرغ آب چرغ او دراجه جغر تیزی کند یعنی قفر ، آهن نمود درس بقرکمش سیم التون زر

لف و نشر مرتب ترکیده چفقر دیدکلری طوغانه فارسیده کسر جیم عجمیله چرغ اوردکه مرغ آب دیرلرکه وجه تسمیه ترکیبدن ظاهردر تیزیدن که عضبناك اولمغه دیرلر فارسی مضارعی ایکی لفظ ایله تیزی کند اولوب نخچه لفظ واحدله قفردر آهن مد همزه ایله نمود درکه الیوم دال ایله دمیر دیرلر مس کسر میم و سکون سین مهمله ایله بقر کمش ترکی فارسیسی سیم التون زر اولوب لفظی ادات استفهام کویا کمشه آلتونه فارسیده نه دیرلر دینورسه دیمکدر سیم آلتونك ترکیبنده نقل سلیس قطع متنافر مزاج ایدوکی ظاهردر ارزیز قلاوید روی توج آسان کلزد شو ادکوج

ادکج نهاز و کبش قوج دلیشی و ارکك ماده نر فتح همزه ایله ارزیز قلای دروی ضم راء مهمله ماله ایله توج آسان مد همزه ایله فارسی ترکیسی کاف غلیظه اولی و مثلثه ثانیه ایله کلزددرکه الیوم قولای دیرلر دشو ضم دال مهمله ایله کوج فائده بنم طوطی زبانم دوبك ماله دیدکمزه مجهوله و مشبعه یه دیرلرکه بو کونه ادا التحریر ایله بیلنمز خوجه بیچاره نك زبان سوزانندن شعله تاب اولمغله مهر رخسارکز کبی درخشان اولجغی سابقده نظائرندن بیلنمشدر

ارکج ترکیده آنا نمش کچیددکه انا نمه شنه نکه دیرلر فارسیسی حرکات نون ایله
نهاذ در کبش فتح کاف عربیله قوچ کرفیولد نوعندن ارککی در لف ونشر مرتب در شیء
ماده ارککه فتح نون ایله نر دیرلر کار نهفته کزلوایش کاند جماع وبوس وبوش
خوی کرده یعنی درامش عورت زن وشوهر داد   نهفتن لفظندن اسم مفعول
نهفته کزلنمش ایش معناسنه ولان کار ایله ترکیب اضافی اولدقده کار نهفته کزلوایش
اولور کار کاف غلیظه ایله جماع که عربیده اصل ترکیبی مسموع قبیح خوی واو
وسمیله درکه الیوم تر دیرلر جائزکه یاش معناسنه فارسیده تردن منقول اوله کرده
لفظندن اسم مفعول کرده ایله مرکب معنی حاصل درلکشی اولور بوس ضم خالص
باء عربیله فارسیده اسم مصدر معربده استعمال اولنور ترکیبی اوپشدر عورت فی الاصل
عربیده او دیرلر اولوب ترکیده قریلره اطلاقی مجاز مرسلدرکه فارسیده فتح زا ایله
زن دار ترکی فارسیده فتح شین معجمه ایله شوهر درلکین عورتلی اولان اره دینوب
مطلق ارده دیمزلر ناظمه اعتذار عورت یانده ذکر اولندوغیدر تمه ناظمک
صنایع پسندیده سنددرکه کزلوایش عقبنده جماع ذکر اتمشدر طوغروسی بو کونه
نکات ایله فائق الامثال اولمشلردر خم کوب دردستی سبو آنسو اوته اینسو برو
اوله آرد آشاغه یوقرو پیش وپس وزیر وزبر   خم ضم خاء معجمه ایله کوب
سبو فتح سین مهمله ایله دستی سویدن مقصر سو طرفه اولوب آن واین ایله
اوته طرف بو بر طرف اولمشدر که طرف لفظی طرح ایله اوته بریده دخی دیرلر وا ایله
برو نقددر ترکی غلیظ ایسه ده بحر مزمسمط اولمغله متعین اولور اول کسر باء
عجمیله بیش الف مغلظه ایله آرد فتح باء عجمیه پس آشاغی کسر زای ایله زیر یوقرو

وفتح

وفتح زای وباء موحده ایله زبر الفاظ اربعه ده لف ونشر مرتبدر یوقرو واو ایله
برو لفظی کبیدر آشاغی یا ایله مناسب اولوب هاء ایله ملتبس اولور
بورجک اوده وام کزار قرقشی بشنم بخاره   بونده کتور اینجا بیار آنده آنجا ببر
وام بورج ایدوکی سبوقی تا خطاب ایله بورجک اولور کزار ضم کاف غلیظ ایله
کزاردن لفظندن امر معنی وضعیسی کچ لکن تلازم طریقیله اوده دینلور بشنم
ضم باء عجمیه آرقه آخرنده میم متکلم فارسیده بخار دخاریدن امر ترجمه لوبی ارقم فتحدر
اینجا اسم اشارتله مشار الیه بونده یعنی بوراده بیار آریدن لفظندن امر باء مکسوره
مقارنتله همزه یایه مبدله اولوب حاصل معنی بوراده کتور دیمکدر آنجا کذلک اسم
اشارتله مشار الیه دربیر ضم باء اولی وفتح ثانیه اصلیه ایله بریدن لفظندن امر
الت یعنی اوراده کوتور دیمکدر بر اصله بناء ضم ایله کوکک ایکی لکن کسمک معناسنه
بریدن لفظندن امر اولان ببر لفظنه التباس علتیله مفتوح اولمشدر منشأ غلط
مصدرده ضم باء ایله اولدوغیدر مع هذا اویله اولسه حرکه قافیه ده توجیهده تکلف
اولنه جغی اهلنه نهان دکلدر   اوتورمه بلمزلر قاج کندوکی قودنادای اوغل
منشین بناد ان کوزخود دادها کن ای پسر   میم ناهیه مفتوحه ایله
منشین نشستن لفظندن نهیدر تخفیفه مبنی نونی اسکان ایدرلر نادان
نادانک جمعیدر کویز کاف غلیظه ایله کریزیدن لفظندن امردر مجموعی اوتورمه
بلمزلر له قاج اولور خودرا کندوکی بعض استعمالده ترکیده کاف خفیفه برینه
یا ایله کندویی تعبیر ایدرلر اصله مخالفدر زیرا ترکیده کاف خفیفه خطاب
معناسنی افاده ایدر یا رابطه ضمیر غایب معناسنه در ها اسم مصدرکی امردر ایله

قورتمق یعنی قورتر پسر ضم بای عجمیله صلبی اوغله ومطلقا ساده روی اولنلره
دینلور مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن حقا که جاهل صحبتی نار جهنمدن بتر
حقا لفظنده الف عوض منوندر حقا لفظنده علامت تنزیك وتفریسیده طوغرو که
دیمکدر ادات تفضیل فارسیدر اولان تر لفظیله فنا معناسنه اولان بد لفظندن مرکب
بدتر مخفف بتر متروکدر الصحبة مؤثرة قول شریفنه نظرا جهلا ایله صحبت مصیبت
بلکه باعث جهل ولمغین نار جهنمدن بتر ایدوکی محل ارتیاب دکلدر قطعه
هفتم در بحر هزج اخرب ومقبوض بحر هزج ابتدای تحفه ده معلوم اولدی
خرب ایله مفعول اولور قبض که ساکن خامسی حذفه دیرلر انکله مفاعلن قلنشدر
عروض وضرب حذف ایله فعولن اولور بحر هزج بو تقریرده اخرب ومقبوض
ومحذوف اولمق اقتضا ایدر محذوف بولنمیان ترجمه لر قاصردر انکچون بو قطعه
طرح اولندی کم اخرب وقبض ایله هزجدن ، حذف ایله خلاص بولمحجدن ،
مفعول مفاعلن فعولن ، کل کل اجیلور رخك فرجدن ،
چشمه بکا اولدی کوزه بردق ، استمه مجوی جوی ارمق ، چشمه
بکاد استعمال اصلی بو انجق الیوم چشمه جاری یره بکار ایسه غیر جاری یره دیرلر
کوزه ضم کاف عربیله مفرس بردق مجوی میم ناهیه ایله جوییدن لفظندن
امر با ایله بجوی درام نهیدن ضروری فهم اولنمغله ناظم نادکانه اسم اولان
جوی ارمغله ترجمه ایدوب امردن تغافل ایتدیلر چشمه نك میمی اشباع بکادر
اولندی نقل ضروریدر اولدی لفظی حذف با ایله مقبوض عدمیله سالم استمه
تاسیسی جوی ارمق قطع ضروریدر ایکی خود معلومدر انداختن وفروفکندن

آتمق دخی آشاغه برقمق ، لف ونشر مرتب فارسی مصدرلرك اولکیسی
آتمق ایکنجی فرو لفظیله معا آشاغه برقمقدر آشاغه لفظنده آ ممدوده شا
الفی محذوفه آخرنده غین ایله هاء رسمیده امتداد صوت ایله متزن اولور
زرد اولدی صرو کبود در کوك ، قره سیه وسپید در آق ، بعض نسخه ده
ایکی را ایله کبود در کوك واقع اولمش متزن ومنافردر نادرکانه امتداد ساکنیر
ایسه زیبو دادر فتح زای عربیله زرد صری نسنه عارضه ومعروض اطلاق
اولنور فتح کاف عربیله کبود کوك نسنه سیه وسیاه قره نسنه اشباع وزنیه دندر
غلط الف ایله منفصل یازلر سپید کسر سین مهمله وبای عجمیله فا ایله سفید
همزه ایله اسپید اسفید جمله سی بیاض یعنی آق آق لفظی نادرکانه قصر اولنور
هم سرخ قزل ییشل در سبز ، نیل اولدی جوید کزینه نوقمق ، سرخ ضم
سین ایله قزل سبز فتح سین ایله ییشل نیل کسر نون ایله جوییدنك یعنی
مانی کزینه ضم وفتح کاف غلیظه ایله نوقمقدر لخت اولدی جومق قتی در سخت
هم ادی در دشت ونرم یومشق ، لخت فتح لام وسکون خاء معجمه ایله چوماق
سخت فتح سین مهمله ایله قتی وپك اولان نسنه درشت ضم دال مهمله ایله ادی
یغون خشن ودرد کل ناهموار یغشقسوز اصل ترکی بوددر الیوم ایری ایسه
بیوك نسنه یه دیرلر نرم فتح نون ایله یومشق ادی لفظنك همزه سی اشباع یومشق
واوی عدم احتیاج ایله حذف نرم لفظنده ایکی ساکنه احتیاج ایله امتداد
صوت ایله متزن اولور کف آیه وناخن اولدی طرنق ، انکشت سترك اولور مق
کف فتح کاف عربیله عربیدر فارسی ترکیسی آیه واووج ایچی ناخن طرنق انکشت فتح همزه

وضم كاف غليظه ايله مطلق برمغه دينوب بزرك وزننده سترك ايله تركيب
اضافی اولندقده بيوك برمق اولور فائده سترك ايله بزرك بيننده عموم
وخصوص اولوب بزرك هر بيوكه اطلاق اولنور سترك جثه ده بيوك اولنه
خاصدر سترك امتداد ساكنين ايله اولوب همزه سی قطع ايله در
كالوج كجيسی مشت بومرق ، كشتی كيد عربچه زورق ، كجيسی لفظنده
یاء ضمير كه سين مهمله ايله متوسلدر مقدم برمغه راجع اولور يعنی كاف
عربيله كالوج كجی بر مقدد تركيه مزبور بو بلاده متروك كجی برينه كوچك
ورجه برمغه ديرلر مشت ضم ميم ايله بومرق كشتی فتح كاف عربيله كمی كه عربچه
زای هوز ايله زورقدر في القاموس الزورق السفينة الصغيرة انتهی اويله اولسه
ناظمك اطلاقی مسامحاتدن عد اولنور ، هم شيب وفراز اينش بوقشدر
بوكسك خوب بلند وپست آلچق ، لف ونشر مرتب شيب كسر شين معجمه ايله
اينش فراز فتح فا ايله بوقش اينش لفظندن صكره واو عاطفه مقدر خود ضمه
خالصه خاء معجمه ايله الفاظ تركيه دن خود شويله خود بويله دينوب كاهيجه
حذف دال ايله خوشويله خوبويله ديرلر بلند بوكسك مقابلی پست آلچق بلند
لفظندن صكره بعض نسخه ده واو مقدردر برهيد كسی كه شد هراسان
قورتلدی او كمسه كه اولدی قورقنق ، برهيد رهيدن لفظندن فعل ماضی فارسی
ضرورتله دال اسكان اولنمش قورتلدی يعنی كدی آنجق تركيده اولفظه مقابل فارسیده
آن كرك ايدی تقديم وتاخير ايله آن كس برهيد كه شد هراسان اولسه وزنده
مستقيم هم مقابله ده بولنوردی بعض نسخه ده برهيد آن كس كه واقع اولمش

متزن اولمازمكر كه اعتبار عجمده شنرديكلری علت عروضيه نك حشو اتنه
دخولی تجويز اولنه ياخود يا ايله آنكسی دينوب جزء اولی يا الكرجزم ايله مفعولن
اوله شد فعل ماضی فارسی اولدی هراسان كسر هاء هوز ايله قورقق بنم پادشه
خورشيد كلهم اكرچه خوف تعارف ناسه كوره جميع اموردده باعث نجاتدر ديرلر
لكن حقيقتده مذموم ونقيضی اولان شجاعت عقلا وشرعا وعرفا ممدوح
اولمغله مذاق ناظمه كوره مراد تصوفانه خوف عن الله در ياخود مقصود
محض تعليم لغت اولورده منطوقدن اغماض اولنور اولدی لفظنك همزه سی
نقل ايله كه لفظنك كافنه لام ايصال اولنورده متزن اولور
مفعول مفاعلن فعولن ، علم ابجره در سعادت آنجق علم ايله مقيد شرعی
سبب سعادت دارين ايدوكی معلوم ناظمك مرادی بو ايدوكی مذاق صوفيه سندن
مجزومدر قطعهٔ هشتم در بحر رمل مقصور بحر رمل في الاصل دوبار
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن در قصر ايله فاعلات قلور
ميچكد يعنی طمر هم دل طمر دكانه خون بزنلمش چوق سماطه آراسته بسيار خون
ميچكد چكيدن لفظندن فعل مضارع طمر يعنی طامر دك فتح راء مهمله وكاف مستهل
ايله طمر يعنی عرق خون ضم خاء معجمه خالصه وواو اصليه ايله قان بزنلمش
اسم مفعول تركی فارسیسی آراسته چوق تركی فارسيسی بسيار سماط ضم سين
مهمله ايله عربيدن تركی نفايسی مشتمل طعام فارسیسی شباع ايله خوندر
بو كونه اشباعاتك قوافيده جمعنه سناد ديمزلر تركيده استعمالی قبيح لكن اشعار
فارسيده بيشماردر بزنلمش لفظنده بانك اشباع وزنيه سندن غلط الف ايله

بازنلمش یازدلر ، بازگونه عکسنه در دخی کلکونه فکر ، درلو درلو
گونه گون باشی آشاغه سرنگون ، بازگونه هاء رسمیه ایله وهاسز بازگون
فارسی ترکیبی کروکبه دیمك اولورکه معنئ لازمی معکوس ترسنه وعکسنه در
کلگونه کاف غلیظه لرله وفا ایله کلفونه فارسی ترکیبه سی قزلجه وقزلجق وکسر فا
وفتح کاف عربیله فکر دیدکه اکثر نکارلر یوزلرینه سوردکلری کوندر کاف غلیظه ایله
جونکه درلو درلو تکرار ایله درلو درلوا ولور هاء رسمیه یرینه الف ایله کوناکون
دخی دینور نسخه لرك کمیسی الف کمی ها ایله واقع اولمش سلاست جهتیله ثانی اولی در
نکون ضم نون وکاف غلیظه ایله آشاغه سر ایله ترکیب اولندقده باشی آشاغه اولور
نکون سار نکوسر نکوسار جمله بر معنایه در کسر نون تخفیفیه اولمق کرك بو بیتده اولان
کونلر جمله ضمه خالصه ایله در کوده تن دوده بغرسق بکرك اوبکن کرده شش
ایکو پهلو بکا سو کشت یان اوجه سرون ، کوده ترکی فارسیسی تن که ترکیده ده
شایعدر ضم را ایله روده بغرسق بکرك ترکی فارسیسی ضم کاف عجمیله کرده
اوبکن ترکی آق جکر فارسیسی ضم شین معجمه اولی وسکون ثانیله شش کف ونشر
مرتبدر ایکو ترکی فارسیسی فتح با عجمیله پهلو بکا ترکی فارسیسی سو ضم کاف
عربیله کشت انسان وحیوانده اعم مطلق یان یعنی بکور خاصره معناسنه
ها ایله اوجه الف ایله اوجا ترکی اموز باشی فارسیسی ضم سین مهمله ایله سرون در
دسته قورتلمش ولیکن بسته بغلودسته صب ، موی قل خامه قلم نامه
بتی درجامه طون ، فتح را مهمله ایله دسته دستن لفظندن فتح با موحده ایله
بسته بستن لفظندن اسم مفعولدر فارسیلر قورتلمش وبغلنمش بنم نوردیده م

نزاکت

نزاکت پسندیده م بغلنمش ایله بغلونك ترکی اداده فرقی اولمدیغی نظائرندن
مسبوقدر دسته فتح دال مهمله ایله هر شیئك صپنه وقولنه دیرلر تنبیه لفظ ولیکن
بوراده مقحم نی معنی ایدوکی ظاهر اولمغین دسته قورتلمش دیرلر بسته بغلودسته صب
دینلسه نازك اولوردی موی قل خامه فارسی عربیده متروك قلم ترکی نامه بتك ترجمه
کسر با عربیله بتی جامه فارسی ترکیبی طوندر صوچ کناه وصچ بیفشان صچ برایشه بشاش
اوربزن قوپر بکن بهراش قوص بتراش یون ، کناه ضم کاف غلیظه ایله
صوچ افشاندن لفظندن باء امریه سببیله همزه دن مقلوب یا ایله بیفشان
صچ ریدن لفظندن امر اولان بری شا شیدن لفظندن امر بشاش ترکیبلری معلوم
ناظم دراویش زمره سندن اولمغله آفات لسان قیدی بو قدر ضم همزه ایله اور
اصلی او وا ایله وور عصریتر کیلر فارسیسی زدن لفظندن باء امریه ایله بزن در
کندن لفظندن باء امریه ایله بکن قوپر بهراش هراشیدن بتراش تراشیدن لفظلرندن
امرلر ترکیبلری قوص ویون در بر ایکی اوج درد وبش یك دو سه چار وپنج وشش
آلتی هفت وهشت ونه ده یدی سکز طقوز اون ، لف ونشر مرتب یك
بر او ورسمیله دو ایکی هاء رسمیله سه اوج جیم عجمیله چار چهار دکیدر
باء عجمیله پنج بش شین معجمه لرله شش آلتی به لف ونشر ایله هفت یدی
هشت سکز ضم نون ایله نه طقوز فتح دال مهمله ایله ده اون در
بیست وسی یکرمی اوتوز چل قرق پنجاه اللی در ، شصت وهفتاد
آلتمش ویتمش در دکا لیوه بون ، لف ونشر مرتب بیست یکرمی سی اوتوز
یکرمی آخرنده یاسی طرح ونقل اوتوزك خی همزه سی اسقاط واشباع یاء مبتدا

بها ایله یکرمو اوتوز صورت خطیه سیله تلفظ اولنور بعض نسخه ده کاف
مستهله سزیرمی اوتوز واقع اولمشدر تکلفدر جل کسر جیم عجمیله فرق بنجاه
فتح باء عجمی وجیم عربیله اللیدر فرق لفظندن صکره بعض نسخه ده واو مقدره در
لف ونشر مرتب فتح شین معجمه ایله شصت آلتمش هفتاد یتمش کالیوه کاف
عربیله فارسی ترکیبی عربیدن منقولدر احمق بای مماله ایله بوندر

دخی هشتاد و نود صد سکسان و طقسان یوز   بیک هزار و صی صنه
بشمار و میکن ازمودن ، لف ونشر مرتب فتح هاء هوزله هشتاد سکسان
فتح نون ایله نود طقسان صد یوز هزار بیک بشمار صی میکن ازمودن
صنه یعنی تجربه ایله ودکذا دیمکدر اگرچه کل اکلر ایسک بوخیر قلغل طشره ده
اندرون آکوشناسی و رنه میمان دربرون ، اندرون ایچری آ مد همزه ایله
آمدن لفظندن امر ایدوکی بیا لفظنده استیفا اولنمشدر ایکی کل دیمکدر گر
فتح کاف غلیظه ایله اگر کبی ادات شرط ایدوکی معلوم شناسی آخرنده یاء ضمیر
خطاب فارسی مجموع اصل معنی اگر اکلر ایسک مخففی دانستن اکلر ایسک
دیمک اولور ورنه فتح واو وهاء رسمیله واگرنه لفظندن مقصر یوق ایسه دن
ترکیب مخففیدر خسه در میمان ماندن لفظندن امر فارسی قلغل یعنی قال
برون ضم با ایله طشره اولوب ظرفیت ایچون اولان در لفظیله طشره ده اولمشدر

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات ، حیف کاکم دام جهل ایچنده قلمشدر زبون
حیف فی الاصل عربی ترکیبی یازقدر بو مقامده جهلدن مراد مذاق ناظم کوده
علوم الهیه یه دائر جهلدرکه فی الحقیقه باعث خذلان عرفاندر

قطعهٔ نهم در بحر هزج مثمن سالم بحر هزج سابقده کرار بلنوب بوقطعه ده
اجزاء ثمانیه دن مرکب مثمن سالم اولمشدر   بو ور زیدن او زنمکدر نور دیدن

در در دمک ، زمین راخوان برکندن ندر یر طوکوز درمک ،
بو ورزیدن لفظنده بانک ضمه سی فاء الفعل اولان واو مفتوحه که بحسب المخرج
مضمومه حکمندهدر انکچون مثالیده بوکه قیاس اولنه او زنمک یعنی برشیئه
اقبال اتمک نوردیدن نون اصلیه مضمومه و مفتوحه ایله ور زیدن کبی مصادر
فارسیه دن ترکیبی درمک یعنی طی اتمک خوک ضم خاء معجمه ایله چونکه طوکوز در
زمین را و برکندن لفظلریله طکوزک یری قزمسنه دیرلرمش

ربودن قپمق دیرلر نمودن یعنی کوسترمک ، زدودن باسدن اجمقدر بسودن ندر
دخی سورمک ، ربودن ضم راء مهمله ایله نمودن ضم نون ایله قپمق و کوسترمک
زدودن ضم زاء عربیله بسودن ضم باء عربی وسین مهمله ایله باسدن
آجمق و سورمک معناسنه مصدرلردر رستن ایب تافتن بوکمک یوکم یافتن بولمق
رسیدن ایرمک ودرمک بچیدن بافتن اورمک ، رستن فتح راء مهمله ایله
ایب تافتن تاء فوقیه مثناة وفا ایله بوکمک معناسنه مصدردر فتح یاء مثناة
تحتیه و واو ساکنه ایله تلفظ بو فی الاصل یاودن مقصر فارسیده هاء رسمیه ایله
یاوه دخی دیرلر استعمال ایله ترکی اولوب بوقلدم یعنی ضایع ایتدم دیمکدرکه
دیگر فارسیسی ضم کاف غلیظه ایله کم درآره لرنده بعض نسخه لرده واو
عاطفه بولنمش اقتضا اتمزکو دینور زیرا بو مبتدا کم خبر بیدر مگرکه ایکی
واو ایله بو والف ایله یاو و واو یرینه یا ایله جمله سی فی الاصل ترکیلر اولوب

بلادو مزده عدم استعماله مبنی استماع عمز اولمیه نته که مقتضای اتفاق اکثر نسخ
بودر یا فتح یاء مثناة تحتیه وفا ایله یابیدن کبی بولمقدر رسیدن ایرمك ویرتمك
بافتح باء موحده ایله ایب وسائر نسنه اورمك چیدن کسر جیم عجمیله دروب
دوشرمکدر دیرلر اولنده باء مکسوره صله در **خرامیدن خراشیدن صلنمق**
طرملامقدر ، صوومق ولکی دامیدن دمیدن یعنی اوفرمك ،
خرامیدن وخراشیدن خاء معجمه مکسوره لر له ترتیب ایله صلنمق وطرملامق معناسنه
دامیدن ودمیدن دال مهمله لر له صوومق واوفرمك معنالرینه مصدرلردر
غزیدن اولکه سرتمك بکردیکدر دونمك کزیدن اصرمق دخی سکالیدن
ایت اورمك ، فتح غین معجمه ایله غزیدن سرتمکه دیرلر بکردیدن فتح کاف
غلیظه فاء الفعل ایله دونمك دوران اتمك کزیدن کاف عجمی مفتوحه ایله عض
معناسنه اصرمقدر سکالیدن یا الکزلاییدن الفظی ایت اولومغه دیرلرمش سك ایله
ترکیب بی فرق اصطلاح مبنی عوعو معناسنه در دیمشلر **یالك تف سوختن**
یانمق درز بود وختن دکمك خمیدن روفتن یعنی اکلمك دخی سپورمك
تف فتح تاء فرشله لهب معناسنه آتش یالکیدر سوختن یانمق درز فتح دال مهمله ایله
دخر بص معناسنه بودیکلر نسنه درکه درزیلر بینده معروفدر آنکچون خیاط
فی الاصل فارسیده درزی ترکیده بوجی دیرلر دوختن اکنه وسائر نسنه ایله
دکمکه دیرلر خمیدن فتح خاء معجمه ایله اکلمك روفتن ضم را ایله سپورمك
لف ونشر مرتبدر ، **اولور انکاشتن افراشتن سنرمك وقلدرمق**
دخی پنداشتن برداشتن صنمق وکوترمك ، انکاشتن کاف غلیظ ایله

سنده شویله برشی سزدم دیرلر افراشتن قلدرمق پنداشتن کسر باء عجمیله
صنمق ظن اتمك بوفرو معناسنه اولان لفظ برایله داشتن دن مرکب یوقاری
قلدرمغه دیرلر ناظمك تعبیری معناسی لازمی طریقیله توجیهه محتاج اولور
طپیدن طلابیمق دمیدن سبزه اوریرمك ، رمانیدن اورکتمك
رسانیدن ایرکورمك ، برنسنه بوغزلاندقده طلابیر یعنی حرکت
واضطرابی اولور طپیدن کشته وطپیدن نبض دیرلر دمیدن سابقده
اوفرمك ایدی بر معناسی ده سبزه اوریرمك ایمش خط نودمیده سبز
نودمیده دیرلر رمانیدن فتح راء مهمله ایله برشی اورکتمکه دیرلر رسانیدن
رسیدن لفظنك متعدیسیدر ایرکورمك یعنی ایرشدرمکدر
چه باشد سرد تر از یخ ز مردم خویشتن دیدن ، نوله صوو قرق
بوزدن آدمدن کندوزین کورمك ، باشد فعل ماضی فارسی لفظ چه ایله
استفهام انکاری تضمن ایدوب انشائیه یه تحول معلوم ترکچه نه اوله نك
مخففی نوله دیمکدر سرد سین مهمله ایله صووق لفظ تر فارسیده ادات
تفضیل اولوب ترکیده مقابلی رق لفظیدر بحسب المقام بعض کره قاف کاف
مبدل اولور عالملرك کبی یخ فتح یاء مثناة تحتیه ایله بوز از لفظ دن ترجمه سیدر
همزه سنز زدخی بویله درکه ز مردم آدمدن دیمك اولکه خویشتن کندو زدن
دیدن کورمك بنم طفل نورسم خودبین استغناهوسم کندوینی کوروب
نه کدا ایز بوللی طفره لنمغه عربیده عجب دیرلر که اخلاق ذمیمه دندر خصوصا
صلاحه دائر اولورسه سوء خاتمه یه سبب اولور دیمشلر باری تعالی بو کونه

اخلاقدن جمله یه سلامت من رأی نفسه خیر فمن فرعون فهو متکبر کو شماله
خالص البال ایلیه مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
گر کدر کندوزین بلمزلره کندوینی بلدرمك کندوزین ایله کندوینی
بیننده فرق اولمدیغنه بنائ ناظمك مرادی محتمل بری بو که هر معرفتیله یکتا
ارباب معارفه لازمدر که کندوزن مستور ایتمیوب سائره افشا ایلیه حتی کندودن
اکرام ومعارفندن انتفاع ایده لر بری دخی بو اوله که علم وجهلی وقدرینی
بلمیان جهل مرکب نابخته کمسنه لره کندوینی هیئتده ایدوکنی بیلدیروب
تأدیب ایتمك گرك اقرب احتمالین دخی بو ایدوکی ظاهردر قطعه دهم در بحر
کامل مثمن سالم بحر کامل دوبار متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن در
جزؤی طرح اولنوب مسدس دخی استعمال اولنور بو قطعه ده سالمة الاجزادر
سده شیر وتودیدی قیمغه فله در آغزهم آغز دهان ، سرویه کله تله توره
دی دله سکساده دله دی زبان ، کسر خالصه شین معجمه ایله شیر
سده دیرلر تو ضم تاء مثنات فوقیه وواو ممدوده ایله قیمغه دیرلر فله ضم
فا وهاء رسمیه ایله آغز که بوغرده مایه سیدر تشدید لام لغتندر ترکیده لفظ مشترکدر
فارسی دیکری فتح دال المهمله ایله دهان در فتح کاف غلیظ وهاء رسمیه
کله حیوان سروسیدر تله فتح تاء قرشتله توره اصل ترکیسی توره در الیوم
بلاد اتراکده مستعملدر عربیده کسر میم وسکون خاء معجمه ایله مخلاة دیرلر که
شبکه بیوك توره در ایچنه بجلش اوت وصمان قودلر بعض نسخه لرده
هاء الصاقیه ایله توره واقع اولمش بینلرنده فرق یوقدر ترکیده توره

شبکه یه دیرلر

شبکه یه دیرلر که بلاد مزده الیوم کیسه ایله مقید استعمال اولنور توربری دیدکلری
حیوان بوغزلنان بر مراد اولنسه ده اولور که تله تلفظنك بر معناسیده اودر
بو صورتیله لفظا ومعنا تناسبات معهوده یه مراعات اولنمش اولور دل فتح دال
مهمله وهاء رسمیله سکساره دیدکلری جانوردجك دله ترکی فارسی اصلیسی ضم زای
عزیه ظریفانه سی فتح زای ایله زباندر اولو خانه کی دخی کیجن قیشه دکل سیجیه دیمی
تمشه دی نی سکره دی بی الکه دخی سکك استخوان کی فتح کاف عربیله اولو
پادشاهه دیرلر وادات استفهامدر قیجن یعنی زمان دیمکدر سابقده کی هلم
لفظنده صریحا بلنمش ایدی دفع اسندر که تناسب اشتراك لفظیدن غیری بروجه
خاطره خطور ایتمزدی فتح دال المهمله ایله قیش یعنی شتا می سیجی یعنی شراب نی تمش
نی فتح بای عجمیله سکر فتح ضم میم ایله عربیده مفرس ترکیسی الك سکك ترکی
اصلی کمك عصریدر فارسی ضم همزه ایله استخواندر تره یاغی مسکه و یایغلی
آدی نهره در اولو بهره در اوده زهره دی قووق ونووق بر ابدان بری ماکیان
مسکه فتح میم ایله تره یاغیدر نهره فتح نون ایله یایق دیدکلری آغج ظرفدر که
سد دوکی دیرلر بهره فتح باء عربیله تخفیف همزه ولام ایله اولو لفظیدر که
دیار مزده متروك اولان ترکیلردندر حصه ونصیب دیمکدر هاء رسمیسز
بهر دخی بو معنایه در زهره فتح زای ایله اودکه عربیده مراره دیرلر اوده پاتله دیدکی
زهره سی چاك اولدی مشهوردر لف ونشر مرتب آبدان قووق که مجمع مثانه در
آب ایله ظرف لغوی دان ادان مرکب وجه تسمیه ظاهردر ماکیان تووق دجاجه
معناسنه اودی کوف وبط قاز وفاخته اوکبك کلازه نه صقسغان

قوشه مرغ دي بچه بوره دیر بوه لانه در دخي آشيان ، كاف عربيله كوف تركجه
اوكه قوشی وار قوشی دیدكلریدر طاغلرده واسسوز یرلرده اولور بعضلر
اوكی قوشی وبیقوش ایكیسیدر برفارسیده جغد وكوف وبوم دیرلر دیمش
بط فتح باء عربیله دشی قاز دمجه قاز لكن لفظ قاز اصل اولمغین استعمال ایله
متروك بط عربی مفرس اولمشدر قازك اصل تركیسی معلوم دكلدر فاخته عربیدر
فارسی تركجه سی اوكیك دیدكلری قوشدر كلازه دنصكره بعض نسخه لرده
ادوات استفهامیه دن اولان نه لفظی یرینه خو لفظی واقع اولمش صحیح وموزون
اما بعضده واو بولنمش كلازه مبتدا صقصغان خبری اولمغله وجه مزبور
صحیح اولمز بچه با وجیم عجمیلر وهاء رسمیله تشدید وتخفیف ایله مطلق
حیوان یاوریسنه دیرلر ناظمك مرادی تناسبات معهوده یه كوره قوش
یوروسی اولور آشیان واشیانه ولانه یووه یه دیرلر شو كوجك اوكه اوله یای
ایچون آكا كازه دیمشلر وله اول ، دی آكانیین اوه خانه دی بركستو اشك استانه
یای فی الاصل یازدیمكدر یاز ایچون جالیدن جریده آغچه یا ییلان چادر طاق كبی
اوه كاف عربی وفتح زای ایله كازه دیرلر خانه مذكوره اكر قشدن اولورسه
آكانیین دیرلر كه وجه تسمیه ظاهردر كوجك كرك بیوك اوه خانه دركلرینه
ضم سین مهمله ایله ستون قپوسی اشكه استان واستانه دیرلر
سكا یكرك اوكه قول اولسك دین اولونسه قوبونی آنی بتو بهتر آنكه
دهی شو یبزرك دین بهل این وآن بتو باء الصاقیه ایله سكا بهتر به لفظنك
اسم تفضیلی یعنی یكرك اولدیكی اوكه دهی قول شو یاء ضمیر خطاب ایله اولسك

[illegible]

بیزرك دین اولونسه بهل هلیدن لفظندن امر قودیمكدر این وآن اصل معناسی
بو واودر لكن بهل فعل امریسنه مفعولی مقامنده واقع اولمغله این را آنرا
معناسی ویریلور متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن
كوجكدن اوكه ادب اوكرنه بیوب عزیز اوله بی كمان ، ضم كاف
غلیظه ایله كمان شبهه اولوب بی لفظیله شبهه سزدیمكدر عزت وادبدن
مراد تأدب بآداب دینیه ایله نیل عزت اخرویه ایدوكی ظاهردر قطعه یازدهم
دربحر وافر مثمن سالم بحر وافر دوبار مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن
مفاعلتن در مثمن كاه مسدس استعمال اولنور بورده سالمة الاجزادر
تكوك طلو وبخچه دی برف قره دبی یه دمه دی میش قیونه قزو یه
بره چوبانه شبان سرو یه دمه تكوك فتح اول وثانی وكاف عجمیلر
طولو دیكر فارسیسی فتح یاء تحتیه مثناة وخاء معجمه ساكنه وفتح جیم عجمیله
یخچه در فتح باء عربیله برف قار كسر دال المهمله وباء عجمیله دبی تركجه فارسی
فتح دال المهمله ایله دمه كه غایت شدیدصوو قلرده قار یغماسنه دیرلر كسر میم
ایله میش قیون مطلقدر دیو دقائق الحقائق تحقیق ایتمش دباغتله دریسنه
میشین دیرلر فتح باء عربی وهاء رسمیله بره قوزو شین معجمه ایله شبان
چوبان ظاهر بوكه محرف اوله فتح راء مهمله وهاء رسمیله دمه سرو قره ودبیه
وقیونه وچوبانه وسرو یه لفظلرنده هاء رسمیه لر جمله روابط تركیه دن ایدوكی
ظاهردر دی غله تخل بوینه دزغه دی بوغ بیایه هید ولی ،
اوكندره غاو شنك وصبان اوقه ده هیش وزو لسمه ، غله فتح غین

معجمه وتشدید لام ایله عربیدن منقول فارسی ترکجه سی فتح تاء مثناة فوقیه
وکسر خاء معجمه ایله تخل یعنی محصولات قالدیکه صدر کلامده واقع اولان
دی لفظی امر ترکی اولمغله تخله غله یاخود غله تخله کرک ایدیمکو که دی لفظی
ماقبلنه مصروف یاخود مجموع کلام محکیدر دیو تکلف اولنه یوغ ضم خالص
یاء خطیله بویندرق هیکسر هاء هوزله بیاکه انکله خرمن صاوردرلر هیش
یا ایل و یاسز صبان اوقیه سمه فتح سین مهمله ایله زوله دیدکلری بیدر اوقنه
لفظنده اثبات یا اشباعده غلطدر کوزل کش وکشنه قولتق ایچی بکش چک
وچکه یعنی مکش دی ایله کوله شیداد لوده کیج او یا فلیوه سمه
کش کاف عجمی مفتوحه ایله کوزل خوب معناسنه کاف عربیله قولتق ایچی ضم کاف ایله کش
دخی دیرلر بو محلده ایکیسیده اولور وکشیدن لفظندن امردر که بکش چک
میم ناهیه ایله مکش چکمه دیمکدر عربیدن ترک ایله کمسنه یه ضم کاف غلیظ الیه
کوکدلو یه شیدا دیرلر خودبین و تنبل اوشنکی کمسنه یه فارسیده کیج ترکی او یا
دیکر فارسیسی کسر کاف ایله کبج در سوزنک ابتدا وغایتنی تفکر اتمیوب سویلین
کمسنه یه ترکیده عمر سیم وسمه فارسیده کسر و فتح فلیوه دیرلر بنم شاهد
نازنین وفطانت ازینم ایله لفظنک هاء اصلیه سنده صکره هاء رسمیه
بولنان نسخه تکلفدن بریدر بولنمیان حکایه طریقیله موجهدر کذلک کیج لفظندن
اول واو اولان نسخه تکلفدن عاری واو برینه دی لفظی اولان نسخه محکی اولور
سن اه جانه ادب بولنه یوردی که اوله سلیح براوقودن ، توجان بیدر
براه ادب بروکه شویی سره زهه ، جان بیدار اوغلی معناسنه ایدوکه سبقت اتمشیدی

بوراده

بوراده ترجمه لفظیسی اولمق اوزره آه جانی دیو تعبیر اولنمشی ظاهر بوکه ناظمک
عصرنده زبانزد اوله براه ادب ادب بولنه بروکه بوردی که شوییی اولسک سره براد
زهه قمودن ودو کلبدن بنم کبک خرام محظم رام شویی لفظنک معنی اصلیسی
اولو دسک ایدی لکن ماقبلنده امر تقدیم ایتمکله فعل اخباریه انشائیه یه تحول
ایتمشدرکه امثالی سابقده استیفا اولندی سرع لفظی رایج معناسنه اولوب معتبر
اولمق لازمی اولمغله یارلقده استعمال اولنمش مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن
مفاعلتن حرامی همه یلانی دیمه دی عیش وغمه شکر بودمه
شکر متعلق جهتیله خاص اولدوغی مذهب اهل ظاهره کوره در اجلهء صوفیه یه
کوره عام اولوب نعمتده ونعمتک غیرینده استعمال اولنور دیو حجة الاسلام
امام غزالی علیه رحمة المتعالی کتب معتبره سنده تصریح وتصحیح ایتمشدرکه
ناظم زمرهء مزبوره دن اولمغله عیش وغم ایراد ایدی اکا مبنیدر قطعهء دوازدهم
در بحر هزج اخرب ومکفوف ومحذوف ومثمن بحر هزج وخرب وحذف وکف
سابقده بلندی آنجق کچنده اخرب مکفوف هزج مسدس ایدی بوراده مثمن محذوف
اولمشدر دی جوره یه بیرامس واقلیمه دی کشور ، تموزجی قپوجی
آهنکر وزرکر ، بیرامس کسر باء عجمیله جوره اقلیم عربیدن منقول
ترکی وفارسی اصل فارسیسی کسر کاف عربیله کشور در کرادات صنعت ایدوکی
بجمشدر لف ونشر مرتب آهنکر تموزجی زرکر آلتونجی یعنی قپوجی اکثرا شحه
آلتون اولمغله مجازا زرکر دیرلر در خوردنده لائق وهم دخی سزاوار
آرام دولتمک بزک وارایش زیور عربیدن منقول ترکجه لائق دیدکلرینه

فارسیدهٔ واو رسمیله درخور وسزاوار دیرلر سزا فی الاصل لایق اولوب
وار لفظی لیاقت ایچون اولمغله لایق دیمک اولور مکر که وار تأکید یاخود
نسبت ایچون اوله آرام همزهٔ ممدوده ایله دولنمک که الیوم دکلنمک واطمینان
ایتمکدر فائده بنم نزاکتمندم افندم دلپسندم آرام لفظی آرامیدن لفظندن
اسم مصدر اولوب اصل مصدر ایله اسم معنی واحده اتحاد ایتمشلردر بزلر ترکی
فارسیلری مذهبنه ایله آرایش وزیور دیرلر برازندر زمیسزد وزنجیر اشود ،
می زیبد وماند قله میماند بکزر ، میسزد سزیدن لفظندن فعل مضارع
فارسی برار یعنی لایق اولور دیمکدر می زیبد زیبیدن لفظندن مضارع فارسی براشود
ونیقشور ماندماندن یاخود ماندن لفظلرندن فعل مضارع فارسی قلور دیمکدر
قله ایله بینلرنده فرق اولمدیغی نظائرندن بلنمشدر میماند ماندنسن یاخود
ماندن لفظلرندن فعل مضارع فارسی بکزر دیمکدر ماند ایکی معناده مشترک
ایدیکی معلوم قالدیکه میماند بو محلده سکتهٔ خفیفه ایله اتزان اولنور مکر که
مجموع وتد حذف وایکی سبب خفیفی ابقا ایله ضرب فعلن وفرینی ولان اجزا سالم اوله
دندان دشوار شد ریلک وتا دارشدر بودر غنچه دی بشم بوکه قالیه بستر
دندان دش آرش ایکی محلده قصر وکسر دال ایله ترکی بیننده مشترکدر اولکی فارسی
ترکجه سی بلک ایکنجی ترکی فارسیسی تاردر بو ضم با ممالهٔ عجمی ایله آغز که
چلوحلو مکان ایله آند قلری ایلکدر پشم فتح بای عجمی وشین معجمه ایله یوک قالی وبستر
ایکیسیده فارسیلر آنجق قالی ترکیده مستعمل اولمغله بستره ترجمه اولمشدر الیوم
حالی دیرلر یوقلغه بالاتر وبالا بوی خوی در ، ایلو لکه بیشتر وکرولکه بستر

بالا یوقرو وادات تفضیل ایله یک یوقرو دیمک اولور که یوقرولق ایله تعبیر
اولنور بر معنایه بوی درخوی ضم خاء معجمه واماله وواو رسمیله درک الیوم
تا ایله تردیرلر خوی کرده لفظنده کچمشدر بیش بای عجمی مکسوره ایله ایلرو اولوب
ادات تفضیل ایله یک ایلرو دیمک اولور که ایلرولک لفظیله تعبیر اولنمش
پس فتح بای عجمیله بالانک نقیضیدر ادات تفضیل ایله یک کرو که کرولک
تعبیر اولنور تتمه بستر لفظی قصر اولنورسه کرولکه اصل اوزره واو ایله اوقنور که
نسخهٔ اصح دخی بودر قصر اولنمازسه کرولکه لفظی ایلرلکه کبی حذف واو ومکسور را ایله
اوقنور رهبر قولاغز بر مشن واو بوجی بیرو بیکار صواش صورته بجهره وبیکر
رهبر فتح راء مهمله ایله قولاغز بر لفظنک معانیسی چوق بربن انسان یدوکی
یمشدر فتح بای عجمیله پی ودویدن لفظندن مرخم دودن مرکب بیرو ایرجه کتمکدر که
بر تعبیر بیده اوبوجیدر بیکار فتح بای عجمیله صواش که دیکر فارسیسی جنکدر یکیر
کسر وفتح جیم عجمی وهاء رسمیهٔ مختصه ایله چهره یوزه مخصوصدر هاسز شکل
وسیماده مستعمل پیکر فتح بای عجمیله صورت که شکل آدمیدر
میداد بمن وبردی بکا عدل دردی داد دادار دکل عادله دی قردشه دادر
میداد دادن لفظندن فعل ماضی لفظ می بوراده تاکید ایچوندر عربی بکا عدل عربیدن
منقول ترکی داد فارسی عادل عربیدن ترکی فارسیسی دادر بوکونه الف ایله دال لر
آخر کلمهیه افادهٔ وصف ایچون لاحق اولور اصل وصف نظر اولنسه داد جمیع عدل ایله
موصوف اولنلره اطلاق اولنه جق ایدی که ناظمک ده مذاقی بودر لکن اتحاد
عدل ایله باری تعالی یه خاص اولمشدر دیمشلر دادر قرنداش مخفف قرداشدر

ملك اسمی خداوند و خدیو و بشتاب ایو   برده قراوش قول دخی دیرلر قوا چاکو

خداوند ضمّه خا لصیله خاء معجمه ایله مالك معناسنه صاحب تصرّف اولان اولوبه دیرلر اضافتله خداوندکار استعمالی غالب لکن کا تعظیم خلو فیلرشا یعدرکه جناب کبریایه اطلاق اولنور بو تقدیرجه خدیو عطفی چندان انسب کورنمز شتاب شتابیدن لفظندن امر فارسیدر ایو یعنی سرعت ایله برده فتح باء عربیه ایله قراوش کی تفصیلی کچشدر فارسیده براسمی دخی چاکردر بنده ایله برده بیننده عموم و خصوص اولوب برده دار الحربدن سبی اولنان غلام وجاریه یه دیرلر کذلك چاکر وصف معناسنه خادمه دیرلر اویله اولسه مقام مسامحه دن خالی دکلدر اوکی قولدن اول واو عاطفه ملحوظدر دیمکه محتاجز که معنی مقرّر مفید و مراد ناظم سدید اوله

هم اولکه سپهدار و سپهبد جری باشی   دارا اولو سلطان دخی حکم ایدیجی داور

سپه سپاهدن مخففدر دارید کی لفظندن مرخم دارا ایله ترکیب اولنمشدر سپاه طوبجی یعنی جری باشی دیمك اولور سپهبد دخی بویله سپهبد اسپهبددن مخففدر دارا بیوك پادشاه دیرلر و کیانیلرك آخریدر ایکی خصم آراسنده حکم ایدیجی کسنه یه پادشاه اولسون اولمسون داور دیرلر   مرّیخه دخی بهرام

وزحله دخی کیوان ، کون باتدوغی یر باختر و طوغدوغی خاور ،

مرّیخ عربیدر ترکیده بهرام فارسیدر زحل عربیدر ترکیده کیوان فارسیدر باختر باء عربی و خاء معجمه ایله کون باتدوغی یر یعنی مغرب خاور دخی خاء معجمه ایله کون طوغدوغی یر یعنی مشرق مشهور بودر لکن عکسی اوزره دخی مستعمل اضداددندر

کوچلویه توانا دیدیلر لیك بهادر ، آلپ اولدی و نیو و لکد لیر اولدی دلاور

توانا تفصیلی کچدی بهادر ترکی فارسیسی لغت ترکان اولمق اوزره همزه ممدوده وسکون لام و با ایله آلب و کسر نون ایله نیو و کسر دال مهمله ایله دلیر و دلاور در

شاشی دخی لوج و دخی لوك السزه بی دست ، لنك اقسغه دخی دلسزه لال

ایدو صغر کر ، لوج ضمّ لام ایله شاشی احول معناسنه ضمّ لام ایله لوك بی دسته السزه دیرلر لغتلرده بولنان بودر ظاهر نظمه کوره لوج ایله لوك لفظان مترادفان اولمقدر او تقدیرده کاف جیمدن مبدل اولوب مکرکه دخی لفظندن صکره برامر ترکی تقدیریله بی دست لفظندن اوّل دخی واو عاطفه ملاحظه اولنه ده واقعه مطابق اوله علی کل حال شاشی یه دی لوج السزه بی دست دخی لوك مصرعی کوزل راست کلوب دخی لفظیله واو جمعندن بله سالم اولور فتح لام ایله لنك اقسق لال دلسز فتح کاف عربیه کر صاغره دیرلر   قزه مغه سرخیجه دخی دژبیه درد بز ،

دنبل چبان آژخ سکل آمرد و اویوز کو ، سرخجه و سرخیجه و جیمی زای عجمی یه تبدیل ایله سرخیژه یاسز و یا ایله خاصیه و قزمق دیدکلری نسنه در دژبیه ضمّ دال مهمله و سکون زای عجمی و کسر باء فارسیه ایله بز دیدکلری نسنه که بزه ده دیرلر دنبل ضمّ دال مهمله ایله چبان آژخ همزه ممدوده وضمّ زای عجمیله سکل دیدکلری نسنه در ترکی مرد فارسیدر اویوز ترکی فارسیسی فتح کاف غلیظه ایله کردر

پیروز ظفر اونکولك او لدی سکالش

پاداش کشی کین او دشمان دخی کیفر

ظفر عربیدر ترکی فارسیسو کسر باء عجمیله پیروز در فا ایله فیروز دخی دینور سکالش کسر سین مهمله ایله

فارسی ترجمه سی اونکولك یعنی مکر و عناد پاداش باء عجمیله خصم خصمدن
انتقام آلوب کینین اودشمکه دیرلر که فارسی‌ء دیکری فتح و کسر کاف عجمیله
کیفردر لکن فی الاصل پاداش مکافات کیفر مکافات بدیده مضبوطدر ناظم
اطلاق ایتمش تتبع اولنه بویرق طوت و کر یوله و طوغری یوری دائم
فرمان برو درشو بره و راست رو ایدر ، بویرق ترکی فرمان فارسی طوت
امر ترکی فارسیسی ضم با ایله بر کو امر ترکی فارسیسی درشو یوله باء الصاقیه ایله
بره طوغری راست کت یعنی یوری عربیدن ترکی دائم فارسیسی کسر همزه ایله ایدر
بره لفظندن صکره واو عاطفه مذکور اولملودر که مصرع فارسی ترکی یه مطابق اوله
واو عاطفه بولنمیان نسخه لر ناسخدن سهودر مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
علمه عمل ایت تا بوله سن جنت و کوثر ، قطعه سیزدهم در بحر هزج اخرب
مثمن . بحر هزج و خرب معلوم مفاعیلن مفعول قلوب ابتداء صدرده
و هر حشوه لاحق اولمشکه اشعار عربیده بو مثللی بحرلره مشطور دینور در یرا
خرب جزء اوله مخصوص صدر ایکی جزده بولنسه هر مصرعی بر بیت اعتبار اولنوردی
بنه اخرب صدر اولمش اولوردی عجم ایسه قاعده اصلیه اولمق اوزره اخرب حشو
دخی ایدرلر که بو بحر اویله در هم پایه‌ء تابستان دی کولکه یه هم سایه
هم نخی زمستان قشدی فوکتیه همسایه ، پایی ترکیده اوده پازه یمکدر
فارسیده تابستان دیرلر ظرف زمان یا خود ظرف مکان اولان ستان لفظیله
تابدن مرکبدر سایه کولکه یه دیرلر هم ادات عطفدر دخی لفظیله جمعی ضرورت
اولاجق هم اولدی زمستان قش دینلسه سالم اولوردی که زم فتح زا ایله صووق

دینلدوکی کجدی ظرف زمان اولان ستان صووق زمانی اولور
هم پای بهار اولدی پاییز کوزه دیرلر ، اسی یعنی صووق یعنی کرمابه و سرمایه
فی الاصل ترکیده پایی ایله پازك فرقی اولوب پای بهار پایی ایام صیف دیرلرمش
پاییز باء عجمیله کوز ایامی لف و نشر مرتب فتح کاف غلیظه ایله کرما هو اسی سیجاق
فتح سین مهمله ایله سرما صووق در اولکم اوله اصلی آدی اول پاك نژاد اولدی
اولکم اوله اصلی آلچق اول اولدی فرومایه ، کسر و فتح نون و زای عجمیله
نژاد نسب و اصل پاك ایله ترکیب اولنوب اصلی آدی دیمك اولدی مایه نژاد
کبی اصله دیرلر فرو ضم فا ایله آشاغه دیرلر که معنی لازمی اصلی آلچق اولور
ایکی محلده اصلی لفظلرینك لاجل النقل لفظندن یالری ساقط اولدیغی
ظاهردر آماده یراقلنمش پرداخته دوزلمش نازلنمق و دوزنمك
نازیدن و پیرایه ، آماده همزه ممدوده ایله یراقلنمش یعنی حاضر و مهیا پرداخته
فتح باء عجمیله دوزلمش لجنبص معنا نازیدن مصدر فارسی نازلنمق پیراستن
لفظندن اسم مصدر اولان کسر باء عجمیله پیرایه دوزنمك لف و نشر مشوشدر
ماهی بالق اولدی ما را ایلدی و قرنجه مور ، عقربله چیان آدی کژدم
در وصد پایه ، ماهی بالق مار ییلان مور قرنجه کژ ایله دمدن مرکب
کژدم عربیده ترکی عقرب صد ایله پایه‌دن مرکب صدپایه چیان لف و نشر
مرتب ترکیبلرده دخی مناسبت ظاهردر امروز که اندوهی فردا بمیان آید
بو کونکه قزانرسك یادین کلور اورتایه ، امروز بوکونکه این لفظندن
نون میمه قلب اولنوب این روز که امروز دیرلر اندوه آخرنده یا ضمیر خطاب

قرانرسك فردا یادن آیدکلو دیمباکه او دنایه ترجمه ده تقدیم وتاخیر واردر
بنم دانشلیشه اطفال محصل اما لم لفظ این جمیع ازمنه وامکنه ده مستعمل
لفظ آم ایسه بعض مواد ده ممنوع مثلا هفته آم ماه آم دم دیمزلر این هفته
این ماه این دم دیرلر دیو ابن کمال دقایق الحقایقده تحقیق ایتمشلر
مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن — بو قدر ایکی عالمده ایلك کبی سرمایه
ایلك فی الاصل ترکیده ایولقدن مخفف حسن خلق معناسنه در — قطعو جاردهم
در بحر رجز مجزو مرفل — بحر رجز معلوم جزفن عروضده عروض ایله ضربی حذف
ایتمکدر مسدس الاجزا ایکن مربع الاجزا اولور ترفیل آخره تن سبب خفیف زیاده
ایتمکدر مستفعلاتن اولور که مجزو ومرفل دیرلر — قوقوشه دیرلر کندیده کنده
بکسنه اوزلمش قوقمش کنده ، کندیده کنده کاف غلیظه لرله کنده وکندیدن
مصدرلرندن اسم مفعوللردر بکسنه ضم کاف وکسر سین مهمله ایله کستن
لفظندن اسم مفعولدر اسکان کاف بکذارد وبکشاید قبیلندن اولوب سین
نخجی تخفیفا مضموم اوقنور اوزلمش دیمکدر بعض نسخه ده فعل ماضی اولمق اوزره
بکسست اوزلدی واقع اولمش تکلف نقلیدن بری آنجق ما قبلنه مشاکلندن عبارتدر
کنده کاف عربیله کندن مصدرندن اسم مفعولدر قوقمش دیمکدر خنبه بکسسته اوزلمش
ضرورت نقل سببیله فعل ماضی کبی نازکانه ادا اولنوب لفظ ایله معنا شراب اولدیغی
نکات خفیه دندر قوقشه وقوقمشه لفظلرنده یا الاشباع وزنیه دن غلط
کتابت اولندوغی خود معلومدر — فرخنده فرخ قوتلو وخرم ،
شاد اغلمق کلدک کریه خنده ، فرخنده و فرخ فالرقتبا معجمه لرله قوتلو

ویخلو

ویخلو مبارك خرم ضم خاء معجمه وتشدید راء مهمله ایله شاد وخوش دل
لف ونشر مرتب اغلمق کریه کاف غلیظه ایله کریه کولمك فتح خاء معجمه ایله خنده
کریستن وخندیدن لفظلرندن اسم مصدرلردر اصل وضعه کوره شاد
آغله یش کولکش کریه خنده تعبیر اولنملو ایدی زبان عصره تعبیرین بینده فرق
اولمدوغنه مبنی اولمق کرکدر — بیل آفریننده براد یجی رزق وبریجیدر روزی دهنده
آفریننده خالق معناسنه روزی دهنده رزاق معناسنه برادیجی لفظنده اشباع وزنیه دن
ناشی بیهوده الف ایله یاد ادیجی یازدیلر — هم چکیجی هم دپه لیجی
اولدی کشنده دخی کشنده ، کشنده لرا ولکی فتح ایکنجی ضم کاف عربیلرله لف
ونشر مرتب چکیجی ودپه لیجیدر ، هم بلیجی یه پوینده دیرلر ، سکودجی دیرلردو پونده
پوینده ضم باء عجمیله دونده فتح دال مهمله ایله ترتیب اوزره بلیجی سکودجیدر
خود راستوده کندوی اوکن ، لاف وروجیدر هم کبزننده ،
خود را کندوی ستوده ضم سین مهمله ایله اوکن یعنی مدح ایتمك کب فتح
کاف عربیله لاف اورمق معناسنه اسم مصدر زننده زنیدن لفظندن اسم فاعل
ترکیب ایله لاف زن ومتصلف یعنی لاف وروجی دیمکدر بنم شاهد بی نظیرم
چلبم میرم کب لفظی فارسیده فی الاصل چکه ده اورده دیرلر لاف زن اولان
شخصك شتاب واضطرابدن خواهنده احسان کبی چکه لری اوینابوب
بری برینه اوروشدوغندن لاف زن اولان کسنه لره کب زننده دیمشلر
هرچه بخواهی دو خواه دد تو ، هرنه دیلرسك وار استنده ، لفظ هر
فارسی و ترکیده مستعمل چه استفهامیه ایله هرنه دیمك اولدی بخواهی یاء ضمیر

خطاب ایله استرسك دیمکدر فی الاصل دیله دیمك ایدی لکن هر نه لفظیله
شرط معناسی تضمنه مبنی دیلرسك اولمشدر رو فتح راء مهمله ایله
امر فارسی ترکجه کت خواه امر فارسی استه ودیله مك تو سنده کویا انسان نسخهٔ کبری
اولمغله تصوفانه تعبیر اولنجق مستفعلاتن مستفعلاتن ،
سن سندن اولمه غافل اکنده ، لفظ اکنده واکن چغطای الفاظندن
بو تقدیرجه استدوکی سنده در غافل اولمه دیو ماقبلنه مناسب اولنجق
قطعهٔ پانزدهم در بحر رمل اشکل مثمن بحر رمل فی الاصل دورباره فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلاتن درخبن ایله کف سابقده معلوم ایکیسنك جمعنه
اصطلاح عروضده شکل دیرلر فعلاتن فلوب حاصل بحر فعلاتن فاعلاتن
فعلاتن فاعلاتن اولور بعض قطعه لرکامل مقطف واقع اولمش قطف علل
جمله سندن اولوب حشوته دخولی استعمال عربیه ده ممنوع ترکیده نقدیر مسموع
ایسه نوادر مقوله سی اولمغله رمل ایله تصحیح ترجیح اولنور
ندر استره ستره قربمقدر ستردن بلکو فسان فسانه مثل قصر ستروان
ستره ضم سین مهمله محرفی استره ترکی اصل ترکیسی بولکن ایمش ستردن ضم سین
مهمله ایله مصدر فارسی قازیمق فسان بلکو افسانه دن فسانه مثل وحکایه
طوغریان قصر عورت ستردن وزننده واو ایله سترون در
دیکه دکمه نشاندن دخی چغچغ فشاندن ، دخی صقمغه فشردن دخی طوکمه فشردن
نشاندن کسر نون ایله دکمك فشاندن افشاندن کبی صچمق فشردن صقمق فسردن
طوکمق جمله سی مصادر فارسیه دندر بغل اولدی قولتق آغز بوجغز لنج دیرلر

بوجغه دیکنج لیکن اولور قدر نشیمن ، بغل فتح باء عربی وغین معجمه ایله
قولتق لنج ضم لام ایله آورداك ایچ یانی که آغز بوجغیدر کاف عربیله کنج ایسه
هر بوجقده عامدر نشیمن فتح وکسر ایله مطلق اوتوراغه دیرلر بوراده لیکی
لفظی امثالی کبی متعمدر دیمش اوتلوغه چراکه دخی اوتلوبر علفزار
اوته دیکیاه اوراق داس نده ر نوا اورکین ، جیم عجمیله چرا بوراده
اوت معناسنه اسم مصدر فارسی که ایله اوتلق اولور علفزار عربیله
مرکب اوتلوبره دیرلر قالدیکه ترکیده لو لفظی کاه لفظنه ترجمه درکه زار
لفظی دخی بو معنایه قریبدر اویله اولسه اوتلوبر ایله اوتلق بینلرنده فرق
قلمیوب مقام محل کلام اولور کیاه کسر کاف غلیظه ایله اوتك اسمیدر
داس اورق دیدکلری آلتدکه اکین بچرلر نوا ضم نون ایله ایپدرکه وباد کبر
اورکلر یعنی چاپره بغلادقده یولادین اوجنه بغلادلر اوزولدا ورغاندر
ترکی اصلیسی کاف عربیله اورکن ایمش . شمر اولدی چارق آدی اشم ولدی دخی دانیر
فره اوه دیکخ خرکه قلبق نا وله کوزلد ، شمم فتح وضم شین معجمه وایکی
میم ایله چارق که عربی چاروقدن متر کدر بر میم ایله فتح وضم شین معجمه ایله
شم دخی دیرلر انجق وزن مستقیم اولمز مکر که اولدی یرینه اولنجه دینله اشم
کسر همزه ایله چقر وشلوار دیکر فارسیسی راء مهمله ایله رانین در هر قنقیسی
ترکی آخر فارسی دینلسه اولور لکن ظاهر بوکه ناظم رانیندن ترکه مراد ایده لس
خرکه کسر خاء معجمه ایله پادشاهلرك مزینی اوطاغی واتراك یایلا قلرده قیلدن
وکچه دن یاپدقلری اوه که ترکیده قره او دیرلر کوزلن فتح کاف غلیظه ایله

قلبق دیدکلری نافیه وعجم پادشاهلری باشلرینه کیدکلری تاجه دخی دیرلرمش
نه اوله کلام استفهامیه‌در مبتدا ایله خبر بیننده واقع اولدوغی ظاهردر
بهمه نونیکویی کن بنو پند اینك ازمن ، قمویه سن ایلك ایلرسکا اوکت اشته بندن
بهمه دو کلیه یعنی قمویه توسن نیکو ایلك کن ایله بتوسکا پند اوکت ونصیحت
اینك اشته ازمن بندن متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن
بره مزلر ایله یادا اولمه ایولردن ایلك اوکرن ، اشبو نسخه‌یه کوره
یاد لفظی امتداد صوت ایله ایکی ساکنی اثبات وا ولمه لفظنك همزه‌سی
قطع اولنور بره مزلر یاخود بره مز ایله نسخه‌لرینه کوره یادا ولمه لفظی
نقل اولنمغه محتاج ایدوکی ظاهردر قطعهٔ شانزدهم در بحر مضارع اخرب
بحر مضارع سابقده معلوم سبوق مکفوف واخرب ایدکی بو محلده یالکز اخربدر
باجی کل آهك انجی هم قلجی اولدی داسه ، میتین کلنك وکورك یارو دخی ماسه
کل کسر کاف غلیظه ایله باجی کرمرکب اولمق اوزره ذکری کچمشدر آهك
مد همزه ایله انجی طاشی دیدکلریدر جام بیارلر داسه دال مهمله ایله
قلجی میتین معهود کلنکدر که اوده فارسیده آغج کودکه باء عجمیله یارو
وماسه دخی دیرلر میتین کلنك کورکه یارو دخی ماسه یاخود
میتین کلنك وکورك یارو ودخی ماسه دینلسه اسهل اولوردی
طوره کلنك دررزنك طاغ کچیسی ولی‌نك ، عار اولدی ختنه سنت
منت دیمش سپاسه ، کلنك ضم کاف عربیه وفتح لام ایله طوره دیدکلری
قوش طاغ کچیسنه فتح راء مهمله ایله رنك دیرلر رنك فتح نون ایله عربیدن

ترکی عار ختنه فتح خاء معجمه ایله وسنت بکیسیدر فی الاصل عربی انجق سنت
ترکیده مشهور ختنه آخرنده علامت تعریف هاء رسمیه ایله معرفسی ولمشدر
سپاس ومنت دیباجه‌ده استیفا اولندی قبلان پلنك وقولان تنك اولدی
طادهم نتك ، مانی کتابی اژدر دی ژنك ایس وباسه ،
فتح باء عجمیله پلنك قپلان تنك فتح تاء مثناة فوقیه ایله آت قولانی وطار
دیو لغتلر تصریح اتمش لکن قپلانه مناسب معنوی یوق قپلانه بکزر قولان دیدکلری
حیوانه ترجمه دردینلسه مناسب اولوردی قوش وجمز قولان یوردیمز دیرلر لکن
نقله محتاج تتبع اولنه مانی دیدکلری نقاش بی نظیر هرنه نقش طرح ایتمش ایسه
جمله‌سن جمع وترتیب وتألیف ایدوب نامنه ارژنك تسمیه ایتمشدر ژنك
فتح زاء عجمیله ایس وباسه دیرلر هفدانه درعشوراآشی وباغ روغن ،
بریان اشنه کوداب دیرلر چناغه کاسه ، هفت ایله دانه‌دن مرکب هفتدانه‌نك
مخففی هفدانه عشورا آشی یدی کونه حبوباتدن اولدوغی وجه تسمیه‌سیدر
روغن ضم راء مهمله ایله مطلق یاغ اضافتله متعین اولور برنج ایله پشن معهود
بریان آشنه فارسیده ضم کاف عجمیله کوداب دینلمسی مجاز اولمق کرکدر زیرا کوداب
بریان آشنده طبخ اولنان برنج وبغدای دانه‌سنه دیرلر معرب جوذابدر کاسه
فی الاصل مطلق الیوم مخصوص ایدوکی معلومدر انجام صوك دشنام سوکمك
ستایش وکمك ، دشت اووه درلکن طشت لکن دینلدکی طاسه ،
انجام فتح همزه ایله هرایشك صوکی دشنام ضم دال مهمله ایله سوکمك ستایش
اسم مصدر اوکمك مدح ایتمك دشت فتح دال مهمله ایله اووه وصحرا طشت

فتح وشین معجمه ایله لکن معهوده آنجق کمال پاشازاده دقایق الحقایقنده عامهٔ
اهل لغتی تخطئه ایدوب مراجعت اولنه کسر بای عجمی وکاف غلیظه ایله بنکان مطلق
طاس معربی فنجان که الیوم قهوه واشربه یه مخصوصدر انکور اوزم ارکد آلو
مرود آمرود ، سیب الما انار انار وکلنار دخی کراسه ، انکور کاف
غلیظه ایله اوزم مد ایله آلو ارك مرود امرود ایکیسیده فارسیلر ظاهر
بوکه ناظم امروددن ترك اوله هنوز ترکیبی امرود سیب کسر سین مهمله ایله الما
انار ترکجه سی مخفف نار کلنار کراس آتماجه پاشا الطوشنجل وطوغان باز
یوهه دلوجه طوغن هم شبپره یراسه ، بای عجمیله پاشا اتماجه دیدکلری
قوش معربی باشقدر علاوه استیلا وبطش ایله پاشالره ده دینور همزهٔ ممدوده
وضم لام وهاء ملفوظه ایله آله آلوهدن مخفف طوشنجل دیدکلری قوش عربیسی
عقاب ایمش باز طوغان ایرسینه شهباز دیرلر دلوجه طوغان دیدکلری اتماجه یه
بکزر قوشه بعضلر موتل بعضلر قره کوز دیمشلر که فارسیسی یوهه در ترکجه
براسه دیدکلری کیجه ایله پرواز ایدن قوش خفش فارسیده شبپره دیرلر که
وجه تسمیه ظاهردر ایومك سونمك ایله ولدی بطر ولیکن ،
هم خار دخار دیرلر اولسه کوکلده تاسه ، بطر عربیده سونمك معناسنه
کلدیکی معلوم تیزلك اتمك یعنی اومك معناسی تاج المصادر تصحیح اتمش
خار دخار کوکل تاسه سنه دیرلرمش شادی مکن تو با سور انده میار باسوك
سونمه سن دوکونه غصه کتورمه یاسه ، سوك ضم سین مهمله ایله
یاس وماتم انده اندوه کبی غصه مبارکتورمه مفعول فاعلات مفعول فاعلاتن

سلطان عالم اولدی قانع اولان بلاسه ، بلاس اسکی بوسکی اوروبه
دیرلر غصه ایله سرور کشینك یاننده برابر اولوبه مسرورده محزون اوله
دیو ناظم تصوفانه نصیحتده نصکره الراحة فی القناعة مصداقنجه بلاسه
قناعت ایدوب نمد پوش فراغ اولنلر سلطان عالمدر دیدیلر قطعه
هفت هم در بحر خفیف مخبون ومقصور ومحذوف واصلم بحر خفیف فی الاصل
فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن در خبن ایله جزء ثانی مفاعلن قصر وخبن ایله
عروض وضروب فعلاتن قالدی لکن قطعهٔ مزبوره هر بار بویله دکل بلکه
بعض کره محذوف بدست قرش بعض کره اصلم اولور بیمار سوفار کبی
انجق موجوده مخالف عنوان بحر مخبون ومقصور ومحذوف واصلم دیو تصحیح
اولندی آیو خرس وطکوز خوك وکراز سك مکس ایت سکك دخی خزکرا ویاز
خرس کسر خاء معجمه ایله آیو دیدکلری حیوان خوك ضم خاء معجمه کراز ضم کاف غلیظه ایله
ایکیسیده طوکوزك اسمیدر بعضلر خوك ایله اهلی کراز ایله وحشی مراد اتمشو
بعضلر کراز ارکك خوك دیشی طکوزدر دیمشلر سك مکس کاف مستهله لرله
لف ونشر مرتب ایت یعنی کوپك سکك دخی خزکرا ویاز وکوپکی دیدکلری
سکك شدت کرمادن طوراوه اوشوب مضطرب ایدر درسکه وادنا وبدست قرش
قوله بازو دخی هم قولاجه دی باز ، درسك ترکه مرفق عربیده دامس وزنده واردن
فارسی کسر راء عربی ودال مهمله ایله بدست قرش بازو قول باز قولاج در
سوزن اکنه کزآ رشوك وسوفار ، اوقك بیرده دخی صندوقه کاز ، سوزن
کوچك نقش دکش اکنه سی فتح کاف غلیظه وزای عربیله کزآرشون سوفار

اوقکزی واکنه یوردوسی ققوه معناسنه کاز کاف عجمی وزای عربیله صندوق که الیوم
ترکیسی عزب مفراضندن محرف مقاصدر بهن یصو یوغن سنبر قصه
کوته وکرد دکومی اوزون نه دراز ، بهن فتح باء عجمیله یصو عریض معناسنه
سنبر کسر سین مهمله وفتح تاء مثناة فوقیه ایله یوغن وقالن نسنه کوته قصه
کسر دال مهمله ایله دراز اوزون معناسنه دیده کوز کوز بیبین وبون بنکو
بون بسوز ازبسای ایله بساز ، دیده کوز بیبن کوز بنکو بون بسوز بون بسای
از بساز ایله جملهسی امر فارسیلردر قچیدر تازیانه یورت اتمک ، ترکتاز
اولدر هم سکوت بتاز ، تازیانه تازانه کبی قچی یورت اتمک یعنی یغماجیلکه وغارت
اموال ونفوس اتمکه سکردم صالمغه فارسیده ترکتاز دیرلر تازیدن چونکه
یورت اتمکده امر بتاز کلور سکرت یورت ایت دیمکدر قلمقدر جهیدن وبازی
اویون وقلغی برجه اوینه بباز ، فتح جیم فارسیله جهیدن قلقمق وصچرامق
بازی اویون برجه هاء ملفوظه ایله جهیدندن امر فارسی قلغی بباز اوینه
دیمکدر بیم درقورقو صیرو دبیمار ، دخی بسیار چوق قدر اندک آز ،
بیم باء عربیله قورقو بیمار خسته مریض که ترکیده صیرو دیرلر بسیار چوق
اندک آز مردمک ماش ومرجمک منجو ، هم قچی مرمک صوغنخو بیار
ماش حبوباتدن خفیف الغذا بر نوعدر ترکچه مرمک وقره بورجه دیرلرمش
اما بو دیارلرده مردمک دیدکلری ثقیل الغذا حبه اخردر منجو فتح میم ایله مرجمک
سرم فتح سین مهمله ایله قچی دیدکلری بیر قلری تره یه بکزر اوتدر عربجه قطفه دیرلر
بیاز کسر باء عجمیله صوغندر هم کم اکسلنده در فراوان بول ، اولدر خرسند قانع حرص از

ذاتنده اکسک اولان نسنه یه فتح کاف عربیله کم دیرلر فتح فا ایله فراوان
بول معنیلرنه لازمی اولمق اوزره چوق قلقده مستعملدر خرسند ضم خاء معجمه ایله عربیده
ترک قانع آز مدهمزه وزای عربیله عربیده ترک طمع وحرصدر که قناعت ضدیدر
بیشنخورد اونمه قاصله دخویدر ، کف کسمک دی اورطاغه انباز ،
بغدای وآربه دخی بونلره بکزر شیلر تازه ایکن اودله نوب ینلانشینه ترکچه
اودمه دن غلط اونمه دیدکلرینه فارسیده کسر باء عجمی وواو رسمیله بیشنخورد در
دالسن بیشنخورد دخی دیرلر قصیل عربیدن محرف قاصل که ترکچه حا ایله حاصل
دیرلر فارسیده خاء معجمه وواو ایله خوید که واو رسمیله بید وزننده دخی مستعملدر
خوش کسمکه فتح کاف ایله کفه دیرلر ترکچه کسمک خرمندن صکره دوکلمه مش
قالور بعض یشاقلر درکه آنی نکو ادروکرلر فتح همزه ایله انباز اورطاقدر
کوکلمز کتدی کلمدی بنه ، دلما رفت ونمی نماید باز ، بعض نسخهده
بنه برینه کرو به واقع اولمش اولی ایدوکی ظاهر تکلف اشباعیه ایسه علی کل
حال مساویدر ، ای کوزلو یوزلو بک کل ونازلو ، ای خوبرو بخند ونباز
ترکیده فی الاصل یا ایله مرسوم وملفوظ اولان بیک الیوم یاسز بکدر که
فارسیده میروشه دیرلر ای لفظی اسم فتح وکسر ایله مشترک ایدوکی سابقده
بیلنمشدر خوبرو مرکب کوزلو یوزلو بخند کل بناز نازلو شبو بیت بعض نسخهده
ثابت التزامات ناظمدن زائد ایسه ده فایدهدن خالی دکلدر ،
فعلاتن مفاعلن فعلات ، ایره مقصوده هرکه صقلیه راز ایره لفظی
ایرمک معناسنه مستعمل خیالیله عبارت محتمل اوله بیلور آنجی صقلیه لفظی دخی

موافق اولمق اقتضا ایدر مع هذا مراد اولسه ایردی مقصوده هرکه صقلایی
رآز دیلوردی قطعهٔ هشتم هم دربحر رجز مطوی بحر رجز هشت بار
مستفعلن طی ایله مفتعلن قلدوغی معلومدر بیخنش اولدی الملک هم دخی
ماشود دالك ، هم دخی آشو کل سرخ اولدی سپوس ولدی کپك بیخنش
مصدر الملك ماشوشین معجمه ایله آلاك ترکجه آشوبوبه دیدکلرینه فارسیده
مرکب کل سرخ دیرلر که وجه تسمیه ظاهردر سپوس فتح سین مهمله وبای عجمیله
کپك که اوندن حاصل اولور اولکی اولدی لفظی ماقبلنه مربوط ایکنجی اولدی
کپك متعلقی اولدوغی ظاهردر خواهر قزقرداشه دیمادر آنه بدر
آدمه مردم دیولی مردم چشم اولدی ببك ، قزقرداشه واو رسمیله خواهر
دیرلر سکنهٔ خفیفه یه محتاج مکرکه جزء اول مکفوف اعتبار ایله ترجمه دخی
انکله مفید اولمش اوله مادر آنه یعنی والده پدر آته اصل ترکی فارسیدن ترکیبی
الیوم مستعمل بابا لفظیدر آدم عربیدن ترکی فارسیسی مردم ببك ترکی فارسیسی
مرکب مردم چشمدر عربیده انسان العین دیرلر هیمه وهیزم بدر اودون هم دخی خاکستر کل
آذر اود انکشت کومور اخکر وکوز یعنی زالك ، هیمه وهیزم ایکیسیده کسر
هاء هوز له مذاق ناظمه کوره مطلقا اودون دیمکدر بعضلر فرق ایدوب
یانمغه ایچون اولان آغاجه هنوز کسلمدن هیزم کسلدکدنصکره هیمه دیرلر
دیمش خاکستر خاء معجمه ایله کل بنم مردم چشم جانم سلطانم لفظ خاکستر
مکفوف اولورسه خواهر کبی اولور عنوان ترجمه مزمطوی ومکفوف اولملودر والا
سکنهٔ معهوده مقرردر آذر همزهٔ ممدوده وذال معجمه نك فتح وضمیله ترکجه

اود

اود دیدکلریدر که اوجاقده قزاردن محسوس آتشدر انکشت فتح همزه وکسر کاف
عجمیله کومور کوز ترکی دیکو ترکیبی زالك فارسیسی اخکر کبوده سکنه ایله اوقنور
زنده دیری زنده بمالوطون دخی ادیم سختیان وجرم کون وپوست دری خوست دلك
زنده کسر زای عربیله دیری معناسنه فتح زای عجمیله ژنده بمالوطون ادیم فتح همزه
عربیدن فارسیسی سختیان فارسیدن ترکی ادیم عربیدن ترکی سختیان علی حاله فارسی
دیلمك ممکن آنجق مشهوری خلافیدر علی الخصوص اکثر فارسیلر ترجمه ده
مقدم ذکر اولنه بو رجرم فتح جیم عجمیله کون پوست اماله ایله دری خواست
اسم مصدر ایله فعل ماضی بیننده مشترك لفظ فارسی بو راده مراد اسم مصدردر که
دلك یعنی شفاعت ورجا ایتمك بوزآته دیدی خنك وسمند اولدی قولا اولدی جمش
سرکش وسکسك یلکن نرم رو اولکه اوله دولك ، خنك کسر خاء معجمه ایله
بیاضی سیاهه غالب بوز رنك اولان آت سمند فتحتین ایله قولا آت کشیدر مرخم
کش وسر ایله مرکب سرکش باش چکیجی یعنی حرون آته جمش دیرلر عربیده شموس دیدکلری
محرف اولمق احتمالی وار لکن الیوم جمش قطر جنسنده مستعملدر سکسك ایکی
سین مهمله مضمومه یاخود مفتوحه وایکی کاف عربی ساکنه لر النك لنك
یلکن وآنه که چالوق دیرلر دولك ترکیده تولك دیرلر چوق بیلود معناسنه نرم دولك
لازمی اولمق کرکدر که آهسته آهسته یوروین طوره فارسیسی مرکب نرم رو
دیرلر ناظمك آت تعبیرینی خاص شهور دکل مطلقدر بارکیر اولسون اولمسون
چند شتابی بکنه این روش تا بکجا ، نیچه ایورسن یازغ بو کدیشك قنده یه دك
چند فتح جیم ایله نیچه برشتابی یا خطاب ایله ایورسن کناه فی الاصل ترکیده یازق دکر

البوم نضره معناسنده استعمال ایدرلر مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
هر نه صنوبرسلك اشكه هب باشكه كلسه كرك ، المؤمن من احب لغیره
اما حب لغیره اما حب لنفسه وسائر آثار مبنی مؤمن نفسنه اتباع ایله آخره
قصد ایتدوكی كمالك باشغلو ردیو ناظم بند ایدر قطعهٔ نوزدهم در بحر منسرح
مطوی و مجزوع. بحر منسرح مثمن مستفعلن مفعولات مستفعلن مفعولات ایدوكی
سبقت ایتمش ایدی طی وكشف معلوم جزء كه ایكی سبب خفیف حذف وآخر جزئی
اسكانه دیرلر لات قلوركه برینه فاع قونور عمل مزبور آنجق همان بحراك عروض وضربنه
لاحق اولوب بعض عروضلر نحر ایله فع دخی قالیر بو نحر ایكی سبب خفیفه ایله تاء
مضمومه یی حذفه دیرلر لكن ناظم بوكونه تغییر یسیره اعتبار ایتمدوكی دفعات ایله
بیلنمشدر دیدذه هموارهٔ هم دخی یكسان ، كس بیر انبر فصیح وردی سنداله
نسخه لر مختلفه هاء رسمیله وهاسز دیدذیره یكسان همواره مرادفیدر باء امرئیه
مضمومه ایله ببر بریدكی لفظندن امر فارسیدر كس یعنی قطع ایله فتح همزه ایله
انبر فصیح دیدكلری تمور آلت سنداله اصح اقوالده فتح سین مهمله ایله اورس
دیدكلری تمور جیلر آلتیدر تیشه كر در چكچ در دخی خایسك ،
دربیه دی چوبسای هم اكه سوهان ، تیشه كسر خایسك چكچ بو مصرعده
نسخه لر تقدیم وتأخیر ایله مختلف جمله سی صحیح وموزون آنجق بسلاوت جهتیله
بو نسخه اسهلدر چوب ایله سابیدن مرخم سای لفظلرندن مركب چوبسای ادی
دیشلی اكه در كه دیجی دیرلر سوهان انجه دیشلسیدر طاغ دیه سن دی شخ
كوتوه بلك در كوه بجس كوه طاغ اوركجه كوهان شخ فتح شینله

معجمه وخاء معجمه لرله طاغ دیه سی كریوه كسر كاف غلیظه وبا ایله انشلوبو قشلو
طاغ كه بلك دیرلر وزن مستقیم اولمز الا تكلف وسرعتله اولور بعض نسخه ده
یاسز كروه واقع اولمش ضم كاف غلیظه ایله كروه بلوك معناسنه در عربیده نوع
وضرب كبی اویله اولسه وزن تكلفسز ومعنی صحیح اولور تناسبات معهوده
ایسه مطرد اولمدوغی مقرردر كوه ضم كاف غلیظه ایله بجس كاف عربیله
طاغ كوهان دوه اوركجی تناسبات معهوده استر دیكه طاغ اوركجی اوله
ولدی طمان الدرم بزمله بخنو شبنم چه هرطان غرش كرزمان
اصح اقوالده فتح نون وزای عربیله نزم طمان بخنو فتح باء عربیله ونون ایله
بعض روایتده نما ایله الدرم شبنم چه یعنی ذاله سكتهٔ خفیفه سی ایسه
ظاهردركه هاء هوزله هر مطلق طمان بعضلر فرق ایدوب نزم ضباب هم
ایسه عما معناسنه دردیمش كرزمان فتح كاف غلیظه وزای عجمیله زعفران
وزننده دردیو اتفاق ایتمشلر آنجق اتزان مصرع نقل حركه یه محتاجدر نمكدان
وزننده دین قول نظمه موافقدر هم دخی رخشنده در الدره بجی ،
هم دخی تابان دردر دخی درخشان ، رخشنده وتابان ودرخشان رخشنده
وتابنده ودرخشیده اسم فاعللر الدی بجی دیمكدر معنیده دریاب خوش
اكله دیمكدر هم زه وزاد دول دوش یوله بوش سامان ، دریاب
خوش اكله یعنی تدارك ایله بوله كور دیمكدر زه وزاد فتح زایین معجمتین عربیتین
ایله دول دوش تولدی تناسل معناسنه یالكز زاد دخی بو معنایه در ظاهر بوكه
یالكز زه دخی بو معنایه اوله لكن انفراد اوزره لغتلرده بولنمامشدر مراجعت

اوله بركسنه نك نظام حالى اولسه فلانك يولى يوشى يوددر ديدكلرينه
فارسيده سامان ديرلر يول يوش لفظنده اصكره واو بولنان نسخه لر
ناسخدن غلطدر هاء رسميه سز اولان نسخه سكتهٔ معهوده يه محتاج هاء
رسميه ايله يون يوشه سامان نسخه سى جمله دن اسلمدر بكلم چين صر بپيچ
خم شد كلدى ، اكرى كتو يوزجور روى بكردان ، بكلم لفظى اصل نسخه لرده
هاء رسميه سزدر كه سكتهٔ معهوده ايله اوقنور مكر كه جزء اول مفعولن
ياخود فعلات اعتبار اولنه كه سابقده بيلنمشدر ها ايله اولدوغنه كوره
تكلف يوق امر بكا اولان دى لفظى نظائرى كبى ملحوظدر فارسيسى چين در
باء امريه ايله بپيچ صر خم شد بكلم اولدى يعنى كلدى خم اسم مصدر كرنكج كبى
اكرى بكردان كرديدن لفظندن امر اولوب روى ايله تاليف يوزجور معناسن
افاده ايتدى بكذر كجى وايچ بنوش وبيا شام قونق آلى ميزبان قونغه مهمان
بكذر امر بكج سكتهٔ معهوده معلوم بنوش نوشيدن بيا شام آشاميدن
لف ونشر مرتب بى وايچ ديمكدر بعض نسخه ده بخور واقع اولمش بر يى بر ينك
معناسنده استعمال اولنور على كل حال استقامت وزن ايچون اداده واو حذف
وباء امريه مضموم وما بعدى ساكن اولملودر كه بو كونه تخفيفات نظم الفاظ
فارسيه ده مغتفر ايدوكى نزاكتلى مهارتلى شعراء ملك مرآت طبعنده بسا
جلوه كر اولمشدر قونق يعنى مسافر آلان كمسنه يه فارسيده ميزبان ديرلر
ميز مهمان كبى قونق اولوب دار استا ايچون بان لفظيله تركيب اولندقده قونق
آليجى معناسى حاصل اولور مهمان قونق ميز بينلرنده فرق ميز لفظنك وضعى

خاص مهمانك ايسه اطلاقى وضع عام تركيبى حسبيله در
ميوه يمش بيوه طول خربزه قاون ، پاتله تاوه وريم هم اوله تاوان
ميوه انسانك يمه جك يمش بيوه طول عورت فتح خاء معجمه وضم با ايله
خربزه قاون قاربوزه ده ديرلر عربيده لفظ بطيخ كبيدر پاتله باء عجمى مفتوحه
ايله ايچنده طعام قاوردقلرى معهود طوه طنجره يه دخى ديرلر بزنكچه وريم
واوده كه عربيده غرام معناسنه فارسيده تاوان ديرلر قيش اوى كاشانه در
كاخ دردكوشك ، چرداغه ورواده دى هم دخى ايوان
كاشانه قيش اوى كاخ مفرح نظرگاه وكوشك ورواده وايوان چارطاق
اوده فارسيده متوكدر بعضلر فرق ايدوب ايوان كسند سلاطينه خاصدر
ديمشلر مونسه دى غمكسار دردشه همدرد ، دم نفس وهمدم اشو صوكه دى
بايان ، كسارديدن مرخم كسار ايله غمدن مركب غمكسار غم قريجى قالدريجى
اولور كه نفس لام مركشيننك مونسى مرودسينه سيدر دردشدن مخفف دردش
تركى فارسيسى همدرد برى برينك حسب حالن سويلكه ياخود ايكى سنك
دخى دردى براولمغه ديرلر دم دال مفتوحهٔ مهمله ايله نفس ولنجه همدم نفسده
اتحادك لازمى اش اولمقدر بايان انجام كبى صوك خرقه دكو آرقه پشت بل ميان در
آب روان دى آقصويه روان جان ، ضم راء مهمله وكاف عجميله
دكو عربيدن تركى خرقه يعنى بز پاره سى ضم باء عجميله پشت آرقه روان روان ايله
الف نون فاعليه دن مركب آقيجى آب ايله ايلافده آقصو اولمشدر بسيط
اولمق اوزره روان فارسيده تركى جان كه بعض اهل لغت جان جميع ارواح

انسان وحیوانه دلا اعم دوان ایسه انسانه مخصوصدر دیمشلر
من بن وبطمان من کیله دردصاع ، اولچکه پیمانه دخی عهده دی پیمان
من بن عربی من مشدده دلا مخفف من بطمان صاع عربیدلا فارسی کیله
پیمانه اولچك عربیدلا ترکی عهده پیمان دیرلر اولدکران وسبك آغر و یینی
دختر قز قزکران هم اوجز ارزان ، کران کسر کاف غلیظه ایلا آغر سبك
فتح سین مهمله وضم با ایلا یینی لف ونشر مرتبدر دختر قز ابن کمال دختر
دخت ایله تردن مرکب تانك بری حذف اولنمشدر دیمش لکن اهل لغت
دخت ایله دختر ایکیسی بر معنایه اولوب دخترك لفظنده کاف تصغیر ایچوندر
دیدکلرینه مخالفدر کسر کاف غلیظه ایلا کران اصل ترکیبی قز الیوم قطلکه
قطلق دیرلر قحطلق محرفی اولملو احتمالیده وار ارزان اوجز که قز قط مقابلیدر
دختر لفظی داده وتصرفده بکلم چین کیبی ایدوکی ظاهردر صور دایسك
صولجان نه اوله چوکان ، یوه لنی طوپجغز کوبك غلطان ،
معرب صولجان ایلا صولج فارسیدلا ترکی چوکان که براکری آغاجدر طوب اوینادلر
غلطان فتح غین معجمه ایلا غلطیدن لفظندن صیغهٔ مبالغه یوه لنجی کوی
ضم کاف غلیظه ایلا طوب اولوب کاف تصغیر ایله طوپجغز اولور بعضلر
عجم دیارنده مجری جزوب وبنادقلر اویونك کوچك طوپنه علم خاص اولمشدر
دیمش ژاله صووده بینلر تولقه دیرلر ، هم دخی طوغرجه دیدیلر انبان
ژاله ذای عجمیله سابقده شبنم معناسنه ایکن بر معناسیده تولقه دیدکلری دوزکان
ایلا طولوب صو اوزرنده قبق کبی بندکلری طولمدر بعضلر صو چکدکلری طلومدر

دیمش فتح همزه ایله انبان طغرجقدر مهر کنش دخی بیل مهر و مهادی
سوی بروندق دوه جی شتربان ، مهر کنش وفتح میم ایله محبت عربیده که
ترکجه سوی وسوشمکدر اشباع وزنیچون دلا غلط الفی ایله سانکی یازدلر
مهادی فتح میم ایله وباسز مهاد بروندق وبولادلف ونشر مرتبدر شتربان
مرکب دوه جی بنم شاهد ناهیدم طفل نورسیدم سوی لفظنده نصکره واو
بولنمیان نسخه لرده بروندق لفظنده را اسکان وقاف تقطیعده متحرك
اعتبار اولنوب دوه جی لفظنك دالنی اشباع ایله وزن مستقیم اولور واو
بولنان نسخه ده دوه ده هاء رسمیه حذف واسکان واوه محتاجدر
کی دخی کیدر پوش دخی پوشان   نیفه در ایچ طولان یقه سی یقه گریبان
پوش سلاسته دائر ضم با ایله کذلك پوشان لازم ومتعدیدر ترتیب اوزره
کی وکید کسر نون ایله نیفه طون آغی که ایکی پاچه نك اراسنه دکرلر گریبان
کسر کاف غلیظه ایله یقه دراشبو نسخه ده سرعتله اوقنملودر که متزن اوله
بعض نسخه ده نیفه دی اوچقور لغه یقه گریبان بعضنده نیفه در ایچ طولان
آغی یقه گریبان واقع اولمش تکلفدن عاری وانتخابه سزادر بعضنده نیفه در
ایچ طولان یقه یقه گریبان بولندی وزن سلیس انجق معنی خفی ایدوکی ظاهر
کذلك یقه لفظنده اشباعدن غلط الف اظهردر قویی بسله یجی صقله یجیدر
باهمه پرورد کار هست نکهبان ، باهمه قویی پرورد کار بسله یجی
نکهبان ادات خبر اولان هست ایله صقله یجیدر معناسی حاصل اولور
مفتعلن فاعلن مفتعلن فاع   یار اوله دائم سکا همت مردان

مردان مردلك جمعيدر مجازا نفسنده بهادر اولنلره اطلاق اولنور كه مردان
خدا ديرلر ناظم شاهد بحي خوان اولنلره همت اولياء الله كندولره يار اوله ديو
دعا ايدر قطعه بيستم در بحر هزج مكفوف ومحذوف بحر هزج كف ايله
مفاعيل حذف ايله فعولن اولدقده مفاعيل فعولن مفاعيلن فعولن قلور
چه نه قوش بمرچينه دخي قوبحي سخن چين ، حسود اولدي بد انديش اوزون
كوزبجي خودبين ، كسر جيم وهاء رسميله چه ادات استفهام ايدوكي معلوم
تركجه لفظ نه جينه قوش يمنه ديرلر سخن چين مركب سوز دوشوربجي معني لازميسي
قووجي تمام معنا بد انديش مركب معني لازمي حسود خودبين مركب كندوزيبا
كوربجي يعني معجب ديمكدر يوغس زفت وبخيله دكل زفت ولي زفت
ندر قبر دبجي تيره بولانق تره آيين ، زفت فتح زاي عربيله يوغس وبي اندام
ضم زاي ايله زفت عربيدن تركي بخيل زفت كسر زاي ايله وقير ايكيسيده
فارسيلر انجق تركيده شايعدر قره صاقز دخي ديرلر تيره كسر ايله بولانق كه
قراكولق لازميدر ضم تا ايله تره فارسيدن تركي آيين وعادت
پرند ابريشمه هم دخي ديباج وايك كژ ، كوزل خوب اولا زيبا ولي زشت اولا چركين
فتح باء عجمي وراء مهمله ايله پرند وهلش ابريشم كه بوده فارسيدر ابريشمه فارسيده
معربيدر منقول ديباج دخي ديرلركه حرير ساده در موضوع لهي اولان التونلي تللي
ديباد كلدر كژ فتح كاف غليظه وزاي عجميله ايك كه معربي قزدر في الاصل
ككل اولوب ايكه اطلاقي مجاز مرسلدر خوب وزيبا كوزل زشت ايله چركين
ايكيسيده فارسيلر ايكنجي تركيده اشهردر بعض نسخه ده ككل خوب اوله زيبا

واقع اولمش آنكا كوره ديباج فارسي ترجمه سي ايك كژ فارسي ترجمه سي ككل خوب
فارسيدن تركي ترجمه سي زيبا اولور لكن بو نسخه يه كوره ديباج لفظندن صكره
واو صحيح اولمزها رسميه كركدر نه طاغ اديكي نلك قلم كلك قرو اوزم
مويز اولدي وقوز كوز مردنه دخي مرسيين ، نلك كسر نون ايله طاغ اديكي
قلم عربيدن تركي فارسيسي كسر كاف غليظه ايله كلك فتح ميم ايله مويز
قورو اوزم كوز فتح كاف غليظه ايله قوز كه معربي جوز دخي مستعملدر مرد ضم
ميم وفتح راء مهمله ايله فارسي مير سيندن تركي مرسيين ديدكلري خوش قوقولو
نسنه در بعض نسخه ده واو وراو دال ساكنه لرله مورد بولندي بو كه كوره
دخي لفظي مقدم نه لفظي مؤخر اولملودر دي شير ارسلانه روبه دلكو
دلكويه كفتار ، دنور سر تلونه هم پارس در بوزكنام ايين ،
اما الف شين ايله شير ارسلان ضم راء مهمله وفتح باء موحده ايله روبه
دلكو فتح عربيله كفتار سرتلون بوز ضم ياء تحتيه مثنات ايله پارس بعض
لغت زاي عجمي وهاء رسميله يوز ويوزه ضبط ايتمش كنام ضم كاف عربي
ياخود عجميله ايين كه كوره حيوان يطاغيدر دخي قوته دي زور دخي
ديرج ودور اراق طاغ اشكي كور دخي كوددروسيين ، زور ضم
زاي عربي خالصه ايله عربيدن فارسي عربيدن تركيسي قوت دبر كسر دال
مهمله ايله كج ديمكدر دور ضم دال مهمله ايله ارافكور ضم كاف غليظه ايله
طاغ اشكي كه قولان ديدكلري جانور ايمش عربيدن تركيسي يعني مزاره
دخي ديرلرمش كيسه اولسه طلو آلتون دكل كيسه برزد ،

کر اولسه چنق آلتون دینور کاسهٔ زرین ، کیسه ده زرده ایکیسیده
فارسیدر بو مقارنت اضافته ایله آلتون طلو کیسه اولور بعض نسخه ده کیسه
اولسه طلو آقچه دکل کیسهٔ پر سیم واقع اولمش صحیح ومعناسی ظاهردر
کاسهٔ زرین لفظنده یا ایله نون صله اولمغه محتاج که چنق آلتون لفظنه
ترجمه اوله دکل صلقمه خوشه دخی آزغد توشه ، قتق نان خورش
اولدی دکل هکبه به خرجین ، خوشه صلقم توشه آزق نان خورش ادام
معناسنه فقه علم اولمشدر خرجین هکبه به دیرلر کوکل نیجه بر آلدرسنی
سمز وطتلو ، دلا چند فریبد ترا فربه وشیرین ، دل کسر دال ایله
کوکل اولوب حرف ندادن عوض الف لحوقیله دلا ای کوکل اولدی لکن اسکی تقویمدر
الیوم ناظم کبی حذف ایله ساده کوکل دیرلر چند نیجه بر فریبد کسر فا ایله مضارع
آلدترسنی فتح فا ایله فربه سمز عربیده سمین دیرلر شیر لفظنه منسوب شیرین
طتلو فی الاصل انسان رحم مادرده شیر ایله متلذذ اولدوغیچون طتلویه شیره
نسبت ایتمشلردر بوده قابوق الحقا بوق تحقیق ایتمش ناظمک نصایح تصوفانه سندندر
لکن افندم وفادارم شیر نکارم کبی بر شوخ شیمه دارک دمادم نوشانوش
لطفیله سرمست اولان عاشق ناچار حقنده بو کونه دربند شهواد زیب کوشواد
اولمق فتحی دشوار ایدوکی آشکاردر مکر که عنایت پروردکار ایله اشیا اوله
مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن ، درش علم وکال ایده لر سکا تحسین
علم وکمالدن مراد وسیله تقرب باری عز شانه اولان فن اخلاق ایدوکی سابقده
دفعات ایله بیلندی بو مقامده تحسین انام علت غائیه وسعی واهتمام دکل بلکه

ترغیب شرعیه مبنی بعد نیل المرام عند الله الملک العلام سعیک مشکور
اولوب بین الامثال مستحسن اولور دیمکدر قطعه بیت ویکم ده بحر
رجز مطوی ومخبون تعبیرات وتغییرات معلوم بعد الحمل مفتعلن مفاعلن
مفتعلن مفاعلن قالمشدر شانه طرق بیق بروت هم صقل آدی ریشدر
ریشه صچی دردی برت باش آدی ریشدر ، شانه طرق بروت بیق کسرهٔ
خالصه ایله ریش صقل ریشه صچی برت باش دیرلر اعضاده اولور اوکلمز
یاره دکه فارسیسی اماله راء مفتوحه ایله ریش در جراحته دخی دیرلرمش
جبره یکی کمکنونه زیره وخیره یوشدر ، بالی آرینک چونوشدر
دکنی دخی نیشدر ، چبره جیم عجمیله یکی یعنی غالبها رسمیسی چبره دخی
دیرلر زیره زای عربیله عربی کونددن محرق کمنون خیره خاء معجمه ایله قماشق
واوبوشمش که اصل ترکیده یوش دیرلرمش نوش ضم نون ایله فواندن حاصل
اولان بال آری ایله تقیید سائر نباتات واشجاردن حاصل اولان بالدن
احترازدر آری دکننه ومطلق آغولو حیوان اکنه سنه کسر نون ایله نیش دیرلر
سر تیز اولان اشیاده دخی مستعملدر اسم تفضیلی نشتر اولنجق لکن معهود آلته
غلبه ایله علم اولمشدر بنم طفل دانشورم فطانت ودم بالی آرینک
جونشدر نسخه سنه کوره لاجل الاتزان حذف یا ایله ادا اولنجق اکرچه خاطر
نشانکوز آنجق بعض نسخه ده نوشد نصکره ادات خبر سن جونوش واقع اولمش
متنزل اولمز الا دفع دیدکلری علت عروض عجمیله صحیح اولور که مستفعلن
لفظنده بر سبب خفیف حذف اولنمغه دیرلر فاعلن قالور علل مقوله سی

حشواً داخل اولدوغی اعتبار عجمیه ده شایع بوندن قطع نظر بحر مزمشطور
اولمغه دخی ممکن ایدوکی سابقده نظایرندن بیلنمشدر ، کوز قیغنه
بیله دیمه بر طلودر کدو قبق ، بوشه تهی و باش سر ارتغه یعنی جیشدر
بیله کسر باء عجمیله کوز قیغنه دیرلر بر طلو کدو فتح کاف عربیله قبق قرع معناسنه
تهی بوش سر باش باء عربیله بیش ارتقدر بعض نسخه ده هاء رسمیه الصاقیله
ترکیبسز بوش باش ارتق یعنی جیشدر واقع اولمش انتخابه سزادر سکتهء معهوده ایسه
نظمده بسیار ایدوکی معلومدر قوبرغه دم دیمه ادیك نیم یادم صرم دوال
صو صغری باشی ندر کلهء کاومیشدر ، دم ضم دال ایله قویرق دیم ادیك
یعنی جراحت نیم یادم نصف معناسنه دوال الضم دال مهمله ایله مطلق قیش صرم فارسی
ترکیبده البوم ایسه دوال ترکیبده معهود تاصمه دیدکلری قیشه خاص اولمشدر
کله فتح کاف عربیله باش کاو صغر ایدوکی سبقت ایتدیکمیش چونکه قیوندر
صو صغری قیو لکیبی اهلی و بری اولمغله کاومیش دیدیلر دیو دقایق الحقایق
تحقیق ایتمش کله یا اضافتله صو صغری باشی اولمشدر ، طشغو دابه یادکند
آرقوسی کوژ خو کوژ پشت ، کوسه و صقلی قبا کوسج و بلمه دیشدر ،
همزهء ممدوده ایله آکندن لفظیکه طلو معناسنه دور آندن مرخم کند ایله باددن
مرکب بادکند در طشغه دیرلر کویا دوزکار ایله طولدوغی وجه تسمیه اولمشدر
کژ فارسیدن ترکیه آرقسی اکری یعنی قنبور کمسنه یه کاف عربی و زای عجمیله کوژ
پشت دیرلر کوژ اکری منحنی معناسنه اولمغله پشت ایله ترکیبدن معنی ظاهردر
بنم شه اطفالم دنکین امثالم ناظمك جمله نکاتندن تحفه سنده ابتدا

فارسی ایله ترکی یی ترجمه ایدوب بعده محلی ایله معلوم متینه بناءً فارسی یی ترکی یرینه
کتوروب فارسی آخره ترجمه ایدرلر بعض نسخه ده آرقه سی اکری کوژ پشت واقع اولمشدر
نزاکت مذکوره دن خالیدر باء موحده عجمی ایله بلما یاء تحتیهء مثنات ایله بیلما
قبا دیمکدر تخفیفاً الفلر حذف اولنور ریش صقل ایدوکی معلومدر ترکیب ایله قبا صقللو
اولور کوسج معربیدر فارسی کوسه فارسیدن ترکی لف و نشر مرتبدر
مشلغه دیمه مزده و مزد کریه دونم کری ، ویژه اری و ریزه اووق
بك وژه بر قرشدر ، مژده موشتولق ضم میم و سکون زای عربیله
مزد عربیدن ترکی کرا دیدکلری که اجاره معناسنه در نسخه لر جمله یا ایله
یازلمش ظاهر بوکه ناظم عصرنده لفظ کرا ترکیده اماله ایله شایع اوله
فتح کاف غلیظه ایله کری دونم جریب معناسنه ویژه زای عجمیله عربی عاریدن
غلط آری یعنی طاهر و پاك ریزه زای عربیله خرده و اووق لسننه کرا البوم
فا ایله اووق دیرلر وژه فتح واو و زای عجمیله قرش بك ایله مجموعی بر قرش اولور
ویژه اووق لفظلرنده اتزانه مبنی هاء رسمیه سزادر ظاهردر ، رونغه فرخج
دیکو بالته تبر ولی سبر ، قالقنه دیرلر اوق و یای قوبجی آدی کیشدر ،
فر تشدید و تخفیف ایله رونق که عربیدن ترکیده دیکر دخی بالته تبر البوم ایسه
آلت مخصوصه در سپر قلقان اوق یای قوبجی ظرفلره فارسیده کسر کاف عربیله
کیش دیرلر تنبیه موخر دیرلر لفظی مقدم رونقه لفظنده ملحوظ اولمغه محتاج
والا هاء رسمیه سز سکتهء معهوده ادنکابیله رونق فرهنگده انتخابه شایسته در
طمغه دیمه پرستش و بسلمکه دیمه پرورش ، زاهده یاد کل مذهب و دین خویشدر

پرستش پرستیدندن اسم مصدر طپمق پرورش پروریدندن اسم مصدر بسله مك
پارسا زاهد کرعربیده ترکیده مذهب ودین کذلك عربیده کسعملی فارسیلر کسر
کاف عربیله کیشدر بو قطعه ده قبح ایطا الفظ جهتیله معتبر اولمیوب تغایر
معنی حسبیله مذهب اقوتی یه مبنی مندفعدر آتلو سوار دوم مرتبه پایه
پیاده دریا ، ساج آیغی سه پایه درهم دخی سیخ شیشدر ،
سوار آتلو مرتبه عربیده ترکی فارسیسی پایه سوارك مقابلی پیاده دریا ساج
آیغنه هاء رسمیه مخصصه ایله سه پایه دیرلر سیخ کسر سین مهمله وخاء معجمه ایله
شیش که کباب ایچون معمولدر اینست آب خوشگوار آید انکه تشنه است
بوده را بو سکیجی صو کلدی اوکه صوصامشدر ، اسم اشارتله ادات خبردن مرکب
اینست بوده را یچنه سکمك وقانمق معناسنه گوار ایدندن مرخم گوار ایله مرکب
آب خوشگوار ابو سکیجی صو آید مضارع اصل معناسی کلور آنجق تمنی معناسنی تضمن
ایتمکله کله معناسی ویرلدی انکه اولکه تشنه است صوصامشدر تنبیه اینست لفظی
تانك یاخود سینك حذفیله اوقنور مطوی ویا سالم اولور اجزای سائره یه
تطبیق ایله حذف اعتباری اولیدر کله لفظنده اشباع کاف ایله حذف هاء رسمیه
نظائرندن معلوم صوصامشدر لفظنده اشباع میم ایله حاصل اولان یا نك
کتابنده ثبوتی تقدیر غلط ایسه ده مذاق ناظمه کوره ضرورته مبنی جواز قافیه ایچوندر
مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن ، علم وکمال ومعرفت عارف اوزکه عیشدر
لفظ عیش عربی وترکیده کسر عین ایله شایعدر قطعه بیست ودوم در بحر
رمل مخبون ومقصور بحر رمل معلوم خبن ایله قصر نجحنا هر بعض بیتلرده عروض ضربلر

محذوف

محذوف اولوب بعض کره تشعیث ایله فعلات اولور کرکندر ترجمه مخبون ومقصور
محذوف ومشعث اوله بو ترغه دوزه دی جوزه بلیجه نسنه یه چیز ،
لوله درنا نژه دی صولوچپ وبول پیشیز ، دوزه ضم دال مهمله وزاء
عجمیله بر بوزنده یاتی بوترق دیدکلری دکن اووزنده جیم عجمی وزای عربیله جوزه
بلیج وهر قوش یوریسنه ده اطلاق اولنور چیز جیم عجمیله نسنه شی معناسنه
نژه نون وزای عجمیله فارسیده ترکی لوله بعضلر حمام لوله سنه تخصیص ایتمشلر
چپ فتح جیم عجمیله صول یسار معناسنه پیشیز فتح باء عجمیله فارسیده ترکی بول اقلس
معناسنه صم به چرك دمشلر نجحی سرکین لیکن ، سدوکر بو خه جیبن دیولر
وهم دخی کمیز ، اصل ترکی کمره وصمره فارسیده ترکیسی کسر جیم عجمیله
چرك دیکو فارسیسی فتح سین مهمله وکاف غلیظه ایله سرکین معربی سرقین
وسرجین لکن اشهرده طوارترسنه مخصوصدر بو محلده ناظمك چرکدن مرادی
فارسی ایدوکی دخی لفظندن متعین اولور چیبن فتح جیم عجمی کمیز فتح وضم کاف
عجمی ایله بول وغایط ایکیسنده اطلاق اولنور اوج ادات عطف علی التوالی
تقدیر قبیح ایسه ده ناظمه کوره ضرورتله مغتفردر غنده اور مجکه دی
صاری آدی منج وستوه اونکولك خوسنیه اولدی هم استیزه ستیز
غنده ضم غین معجمه ایله اورمجك بوجکی منج ضم میم ایله صاری آدی بلکه
هر آدی دیرلر ضم سین مهمله ایله ستوه کسریله ستیه وستیز کسر همزه وهاء
رسمیله استیزه جمله سی عناد معناسنه ترکی اونکولکدر ، کارگاه اولدی دکان
چنبره آهنجه دکل ، پای باف اولدی جولهه دخی کرباس اولر بز ،

بو محلده کاه ظرف مکاندر لفظ کار ایله کاربری دکان اولورکه اوده عربیدن
فارسیده مد همزه ایله آهنج کشیدن معناسنه‌در مخصص ایله چلو هلر چنبرنه علم
اولمشدر چنبار ده دیرلر معروف الشدد یای با فتحه‌یله دیرلر وجه ترکیب وتسمیه
صنعتندن نمایاندر کو یاس کسر کاف عربیله بیزکه الیوم یاسز بز شایع اولوب
عزنی مشدد بزدن مخففدر هم امیرانه کلاهه دی کلاه تتری ،
کله صاغ اولمسی سرزنده‌کی کسکین دخی تیز ، بو بیت بعض نسخه‌لرده
بولنمدی پادشاهلر کیدکلری کلاهه وتاجه کلاه تتری دیرلرمش زنده‌کی صاغلق
اولوب سر ایله مرکب باش صاغ اولمسی حاصل اولور کسکین ترکجه فارسیسی
اماله تاء مکسوره ایله تیز ایدوکی سابقده بیلنمشدر بیشه کیم صنعت بیشه
مشمیستانه دکل ، معنیسنی کفش ودرفشک بری بشمق بری بیز ،
بیشه بیش لفظندن صنعته مخصصیدر صنعت الروده اوکده اولمغله وجه
تسمیه ظاهردر کسر با عربیله اوزنده بیشه فارسیدن ترکی مشبستان اودمان
کفش فتح کاف عربیله آیاغه کیدکلری بشمق سندلدخی دیرلر درفش کسر دال وراء مهمله ایله
بیز که بابوج وسائر نسنه دکرلر لف ونشر مرتبدر قرغه یه زاغ دیمه دام آغ وبناغ
ایلک اوجی ، بند باغ راغ طاغ وباغ ایله بستان بالیز ، زاغ قرغه
دام آغ بناغ با عجمی ایله وعربیله دخی ایلک اوجی بعضلر کاغ کبی ابریشیم تلی دردیمشلر
بند باغ راء مهمله راغ طاغ بعضلر طاغ انکنه دیمشلر فارسیده ترکیلر باغ ایله
بستان فارسیده با عجمیله بالیز دیرلر فائده بوستان فی الاصل بوی ایله ظرف مکان
اولان ستان لفظندن مخفف بوستان بوی یری دیمکدر واو دخی حذف اولنوب

بستان

بستان دیرلرکه بعضلر علامت تعریب دیمشلر علی کل حال الیوم وضعه
مخالف قوسی اولمیان سبزه زاردر بر بیرویش بوریکیم ساکه قیامتده کرک
روشنی روکترا بایدمر دستاخیز ، روش اسم مصدر آخرنده با وحدت ایچون
ترجمه‌سی بر بریویش اولور روکر یوریکه تر آسکا بایدکرک در رستاخیز قیامتدن
باید لفظنده سکته معهوده وار مکرکه تشعیثک حشوانه دخولی اعتبار اولنه که
مقدم تشعیث تعبیرنی غوغا مبینندر فعلاتن فعلاتن فعلات
کورمیه هیچ سعادت یوزین اوغلان کوله هیز ، هاء هوز له هیز فی الاصل
خام طاسنه دیرلرمید هدا اوغلانک قماش وصلی خام طاسی کبی اللنوب
مبتذل اولدوغیچون حاء مهمله ایله حیز دخی دیر ناظمک مرادی سعادت وصول
الی الله ایدوکی ظاهردر قطعه بیست وسیوم در بحر اخرب ومقبوض وازل
خرب معلوم مفاعیلن مفعول قلوب قبض ایله مفاعیلن قلودصدر اخرب
جزء ثانی مقبوض جزء ثالث سالم عروض اولی ازل اولور زللدر بو مفاعیلن‌دن
میم حذف اولنوب سبب خفیفک دخی بری حذف وسبب خفیف ثانینک ساکنی
حذف متحرکی اسکان اولنمغه دیرلرکه مفاعیلن فاع قلور بحرک بعض عروض
ایله جمله ضربی ازل اولمق اوزره‌در تک حمله وقمع اوزم تکا کیدر تاک
هم رزدر اوزم جبوغی یرتقدر چاک ، تک عربیدن ترکی مطلق حمله
ودیبکه عربیده قعر دیرلر تاک اوزم تکلی وتکاکی که الیوم تفک دیرلر رز اوزم
جبوغی لکن تاک ایله مترادفان اولمق اوزره استعمال اولنه بو رجاک یرتقدر
بیرق دخی برکده آغ حاصلی بار ، کوک بیخ ولیکن بکسما تدر کاک

برك بیرق وزاد معناسنده كلور بار باء عربیله آغج حاصلنه دیرلر عظیم
معناسنده كلور بار خدا كبی بیخ باء عربی وخاء معجمه ایله آغج وهر نسنه نك
كوكنه دیرلر كاك ایكی كاف عربیله بكسمت لكن الیوم هیئت مخصوصه ایله
معروف اولان حلقه لره دیرلر تنبیه اشبو نسخه یه كوره سائر اجزای بحره توافق
حاصلی لفظنك الفنی قصر صادنی اسكان ایله در بیرق بخجیرك آغج یمشی بار
نسخه سی بوندن اسلمدر بعض نسخه ده كوك بیخ ولیك بكسمتدر هم كاك بعضلرنده
یا ایله بیسمت اولدیغی بعضلرنده بكسمت دخی واقع اولمش جمله سیله تصحیح وزنه ممكندر
بوغمق حفه كردن اولدیغی سیلیدر لرس ، جلد اولدیغی لغتده چابك وچالاك
حفه فتح ایله كسمك وبوغمق معناسنه كردن لفظیله بوغمق ایلمك دیمك حاصلی
بوغمقدر لرس فتح وضم لام ایله فی الاصل فارسیسی لفظندن متحرف شكلده در
دیكر تركیسی طبنجه عربیسی لطمه در سله تعبیرسیلی تعبیرندن احری ایدوكی
محل شبهه دكل اشباع ایله استقامت وزن خصوصنده فرقلری یوقدر چابك
چالاك جیم عجمیلرله جلد فتح جیم عربیله فارسیلر آنجق چابك وچالاك تركیده
شایعدر بنم طفل نزاكت پروردم سعد اخترم نه انكه هر اشیانك فی الاصل
تركیبی اولمیه آنجق جمله سنه وصول غایت عسیر اولمغله ناظم واصل اولدیغی
قدرجه یاخود خلقك بیله جكی قدر ترجمه لرده اصلی ایراد ایدوب اضطرار درس
ایتدیكچه شیوعه نظرله فارسیدن یاخود عربیدن منقول الفاظ ایله ترجمه ایدرلر
هم زرفه دریك شكرف اولدیغی كاف شكاف ، دخی یارغه كوچوقردر هم مغاك
زرف فتح زای عجمیله دریك یعنی عمیق شكرف كسر شین معجمه وفتح كاف عربیله

اولو عظیم معناسنه كاف شكاف عربیلرله ایكیسنده فارسی مطلق یارغه دیرلر التحقیق
دقایق الحقایق بو فرقی ایدوب یاریلوب نسنه هر نه ایسه منفصل اولورسه
شكاف برنده قالورسه كاف دیرلر دیمش بو اعتباردن متبادر بوكه ایكی لفظ
دخی خلقیده استعمال اولنمیوب علمیه خاص اولهلر لكن استعمال اولنه بور
جب اوه ختركیم عفت فضای سینه سیدر ، شكاف خفته سی بر جفته خانم آینه سیدر
كبی قالدیكه كاف اولغه ذكر اولنان نسخه یه كوره جزء ثالث مقبوض اولمیوب
مكفوف اولمق لازم كلور اكرچه باس یوقدر آنجق سائر اجزاء ثالثه كبی مقبوض
اولمسی اولیدر شكاف كاف دینلور علی كل حال آره لرنده واو عاطفه مقدر اولملودر
سائر عروضلره موافق اوله ملفوظ اولورسه محجوب اولوركه جب دیو مفاعلن
آخرنده ایكی سبب خفیفی حذفه دیرلر مفاقلوب یرینه فعل وضع اولنور ده ترجمه ده
محجوب دخی متزاید اولور فتح كاف غلیظه ایله چوقور یكر فارسیسی ضم میم
وغین معجمه ایله مغاك نسخه لر مختلفه جملسی ضروب سائره دن خارج الادی یارغه
كوچوقوردر هم مغاك نسخه سی دكلدركه جزء ثالث بالضروره مكفوف اولوردی
مفاعیلن قلوب ترجمه ده بو دخی متزاید اولور یوك بار دخی یول دخی اوج كزنه بار
تاج افسر وكرسنه اج زاج اولدیغی ذاك ، بار باء عربیله یوك حمل معناسنه
ده راه كبی یول ایسه اسماء عدددن اوج بار كره دیمكدر اوج كره اوج كز تعبیرده
مساویدر بو نسخه یه كوره اوج لفظنك همزه سی اراده حذف ایله متزن یوك بار دخی
ده یول هم اوج كزنسه بار نسخه سی جمله دن اسلمدر بعض نسخه ده یوك
بار دخی یول دخی اوج كزنسه بار واقع اولمش بار یوكه ده ره كبی یوله ده دیرلر ره آ یول

سبقت ایتمکیدن نوعا استدراکدن سالمدر مع هذا تاسیس تاکیددن اولی
ایدوکی علاوه اوله بیلور لکن جزء ثانی سالم اولور بعض نسخه ده یوک بار
دخی اولوهم دی کرانبار بولندیغی دخی اولو لفظلری نقل متزل اولدوغی ظاهر
بار عظیم کبی اولو معنا تحملدیکی هنوز سبقت ایتدیکی بر معناسیده کرانددکرسه بار
لفظنده معلوم ایدیکی افسر فتح همزه ایله عربیدن ترکی تاج که سلاطین باشلرینه
کیورلر کرسنه ضم کاف غلیظه ایله آج جایع معناسنه تنبیه کرسنه لفظنک راسی
متحرک اوقنورسه کاف اشباعیله متزل اولور کرسنه ایله آج بیننده نقل
اولورسه آج لفظنک جیمی تقطیعده متحرک اعتبار اولنور نقل اولنمزسه آج
لفظنده ایکی ساکنک بر یکه متبه در عدم احتیاج ایله حذف اولنور جزء ثالث
علی کل حال مقبوض یا سالم اولور کرسنه لفظنک راسی ساکن اولدوغنه
کوره بینه نقل اولنور یا خود اولنماز اولنماموق اسهلدر بو صورتده جزء ثانی
مقبوض اولور زیرا اشباع ایله سالم اولمق تکلفدن خالی دکل جزء ثالث مقبوض
یا سالمدر بو صورتلر اولدیغی لفظی زاج لفظندن اول اولدوغنه کوره در صکره
واقع اولان نسخه لره کوره کرسنه ایله زاج بینلرنده نقل ضروری ایله جزء ثالث
سالم اولور زاج زای عربیله زاج قبرسی دیدکلری قره بویه در
اولکه اولدیغی یووطوغری اکنه قورقو — آنکه شدیلک ورستن ارجه بانک
تنبیه اولکه اولدیغی لفظلری بیننده وطوغری کا لفظلری آره سنده نقل ضروری
جزء ثانی وثالث مقبوض یا سالم اوله جقلری ظاهر عروض ابتر اولورده فع قلور
بتر دیو مفاعیلن لفظندن ایکی سبب خفیف ایله اولندن میم ساقط اولمغه

دیرلر

دیرلر مصرع ثانی سائر مصاریعی توفیق اولنمبوب خرم وقبض ایله مفاعیلن فاعلن
یا بیلورسه فاعلن فاعلن مفاعیلن فاع قلور اگر سائر اجزایه تطبیق اولنور
آنکه لفظنده کاف اشباع اولنوب شد لفظنده سکته دال متحرک اعتبار
اولنورده ماعدایه مساوی اولور مفعول مفاعلن مفاعیلن فاع ،
دولتلو اوکم عیبدن ایده اوزن پاک ، دولت تقرب باری عزشانه ایله
دولتلو اولمرد خدادر که کندوسن اخلاقده مذموم ومعیب اولان رذائلدن
تخلیه وفضائل حسن خلق ایله تحلیه ایده دیو ناظم تحفه طالبلری ترغیب ایلدی
تنبیه مصرع مزبورده لاجل الوزن ورده عیب لفظنک یاسن تحریک وایده لفظنک
هاء رسمیسیله اوزن لفظنک همزه سن حذف امکاله متزل اولور که جزء ثانی
مقبوض ثالث سالم یا مقبوض اولور بعض نسخه لرده ایده لفظی اوزن لفظندن صکره
واقع اولمش اکا کوره اوزن لفظنده زای اسکان وهمزه ایله یا حذف اولنور
مکرکه ولفظی دولتلو لفظیله نقل وعیبدن لفظنده عینی همزه که نقل اولنوب
اوزن ایده لفظی حالی اوزره سالم اوله بو تکلف اولکی اضطرابدن اسهلدر
قطعه بیست وچهارم در بحر طویل سالم بحر طویل فی الاصل دوبار فعولن مفاعیلن
فعولن مفاعیلن در صدر وحشولرنه بعض کره قبض وکف لاحق اولورده فعول
مفاعلن اولور اکثر استعمالده عروضله ضرب مقبوض اوله کلمشدر لکن ناظم
سالم کتوردیلر فریب آلدامق ولدیغی فریبدن آلدانمق کشی چاپلوس
انمک ندر یعنی یالدمق ، کسر فا ایله فریب فریبدن وفا لرله فریفیدن لفظلرندن
اسم مصدردر لازمی آلدانش متعدیسی آلدامق فریبدن دخی لازم ومتعدی استعمال

اولنور بو محلده احراز قافیه یه مبنی لازم اولمسی منعیندر چاپلوس جیم و باء
عجمیلرله اسم مصدر یالدانمق یعنی یالنقلنمق عربجه تبصبص دیرلر تنبیه
بنم طفل دانشورم عشوه بروم ایتمك لفظی ترکی اولوب چاپلوسه مقارنتله
مجموع ترکی ایدوکی قواعد سابقه دن معلوم اویله اولسه ترکیبی ترکی ایله ترجمه
لازم کلور مکر که ایتمك لفظی مقحم مراد آنجق چاپلوس لفظیدر دیه لم لکن دورادور در
ندر چاپلوس معنیسی یعنی یالدانمق دینلسه خوش اولور کبی کشیدن دردر
چکمك کشادن دور آچمق ، لغنده بمنکیدن قفیوب طوطلنمق ،
کشیدن چکمك کشادن آچمق ایکیسیده مصدرلر بمنکیدن میمك ضمی
و فتحیله و نون ایله غضب کلوب صومرتوب خلط کلام ایتمکه دیرلر که ترکی
اصلیسی طوطلنمق ایمش غنودن امزغنمق اویومق بخسبیدن ، بیالش
نهادن مرخو یصدوغه یصدنمق ، ضم غین معجمه ایله غنودن امزغنمق که
الیوم همزه سز مزغنمق و قوش اویخوسی دیرلر که دیکر فارسیسی خواب ناز و نیم خواب دردر
بخسبیدن ضم خاء معجمه ایله اویومغه دیرلر باء عربیله بالش یصدق باء
الصاقیه ایله یصدغه نهادن مصدر قومق سرباش لفظ اتمام مصرعه مبنی
خودکبی مقحم معنیٔ مجموع لازمی یصدغه یصدنمق اولور ولا ترجمهٔ اصلیسی
یصدغه باش قومق ایدوکی ظاهردر بکنمك پسندیدن کزیدن اوکزیلمك
سرایهیدن ایرلهمق بشرمیدن اوتنمق ، پسندیدن مصدر بکنمك کزیدن
ضم کاف غلیظه ایله اوکزیلمك واوردنلهمك سرایهیدن ایرلمق یعنی
آوازه ایتمك بشرمیدن اوتنمق مصدرلردر چشیدن دردداتمق یمك خوردن اوتمك

مزیده

مزیدن مکیدن هم بغریدن اکرنمك ، چشیدن فتح جیم عجمیله داتمق خوردن
یمك ایچمك معناسنه ده کلدوکی سبقت ایتمشدر مزیدن فتح میم ایله اتمك زای بینه
کاف عربیله مکیدن دخی بویله در بغریدن ضم غین معجمه یه مشاکلتله ضم با ایله
اکرنمك که دیکر ترکیسی صمردنمق واز ایله جغروب کلب کبی ققمقدر الیوم ایسه
اکرنمك بر شیدن نفرت ایدوب تسنمکه دیرلر جملهسی مصدرلردر
دی سفتن دلك دلمك درنکیدن اکلنمك ، دی فنجا و غلطیدن کرنمك یوالنمق
ضم سین مهمله ایله سفتن دلك دلمك کسر دال مهمله ایله درنکیدن اکلنمك
فنجا کسر فا ایله فنجا کردن کبی کرنمك عربیده تمطی معناسنه فنجا کردن فارسیدهٔ
مصدر بی اتحاد ایتدوکی قبیلدندر غلطیدن فتح غین معجمه ایله یوالنمق که وصف
معناسنه غلطان کلمشدر جریدن دراوتلهمق هم آغشتن اصلنمق
شدن تر ز باران یعنی یغموردن اصلنمق ، فتح جیم عجمیله جریدن
اوتلهمق همزهٔ ممدوده ایله آغشتن اصلهمق و اصلنمق لازم و متعدی اولور
باران یغمور تر یاش شدن لفظیله مجموعی یغموردن یاش اولمقدر که معنی
مستعملی اصلنمقدر به از جانست این کفتار اکر میکنی باور ،
بو سوز بکدر جاندن کر ایدرسك اینانمق ، به کسر با ایله ایوویك در
این کفتار بو سوز اکر میکنی کر ایدرسك تصدر شرط ایله انشائیه یه تحویلی
نظائرنده بیلنمشدر باور باء موحده ایله انانمق و اعتماد ایتمك تنبیه اشبو
نسخهیه کوره جانست لفظنده سین ایله تادن ایکیسنك بری لفظ
و تقطیعده حذف اولنمغله متزن اوله جق لکن بو کونه حذفلر مدتیه لرهم

مخصوص ماعدا ده غیر مرضیدر که اداسی دخی تکلفله بالمشافهه استماعه
محتاجدر بعض نسخه ده تقدیم ادات خبرله بهست از جان این گفتار
واقع اولمش اسهل واولیدر که جان لفظنک الفنی حذف ایله مراد حاصل
اولور ترجمه لرده دخی حسن مقابله بولنور فعولن مفاعلن فعولن مفاعلن
کشتی وصلولقدندر اشتی اوصلویه طتمق ، کشتی ایله اشتی بیننده
لطف مجانست احرازنه مبنی تکلف ارتکاب اولنمش تحلیل اولنسه کشتینک
اوصلولغندندر اشتی اوصلویه طتمق اولور طاء مهمله ایله طتمق ترکیده
صومق ومشوش اتمکدر قطعهٔ بیست وپنجم در بحر متقارب سالم
بحر متقارب مثمن سالم هشت بار فعولندر جام آغجی کیز وقین آغجی غوش
آغج دلکن خولدر بوم بیغوش ، کیز کسر کاف وسکون زای عربیله جام
آغجی غوش ضم غین معجمه ایله قین آغجی که نیزه وتیر دوزدر خول ضم خاء
معجمه ایله آغج دلن وآغج قفس دیدکلری قوش بوم عربیله فارسی بیننده مشترک
ترکیجه بیغوش دیدکلری معروف ومبارک قوشدر بر بر اوته کی کونه دیرلر دونه دخی
دولا اصراغی کیجه یه دوش وبرندوش ، فتح باء عجمیله بر بر دولن دکل اوکی
کولن که اوته کون دیرلر دونکی کونه کسر دال مهمله ایله دی دیرلر لف ونشر مرتب
دولا کیجه یه دوش دولن اصراغی یعنی دولا دکل اوته کیجه یه برندوش دیرلر
بعض نسخه ده دولا اصراغی کیجه دوش وبرندوش واقع اولمش اسهل واحریدر
دوشک جامه خواب اولدی عریان یا آغجی ، در آغوش کی قوج قوجی اولدی آغوش
جامه قفتان خواب اویخو مرکبا اویخو قفتانی دیمک اولور که مصطلحی دوشکدر

عریان عربیدر فارسیسی ترکجه سی یالنجق وچپلاق لکن الیوم مشهور اولان یالنجق
آیق چپلاغندندر آغوشده که قوجمق آغوش قوجق ظرفیت وفصل اعرابدن اولان
کن لفظیله آغوشده ایله یعنی قوج دیمک اولور سمک خلم دردخی بینی بروندر
قفا حیره قولق دبیده بناگوش ، خلم خاء معجمه ایله سمک مخاط معناسنه
بینی کسر باء عربیله برون حیره کسر حاء مهمله ایله عربیدر ترکی قفا هاء هوزله
هره دخی دینور غرابت بونده در که نعمة الله حاء مهمله ده ابتدا تصحیح ایدوب
هاء هوزله کلنجه حاء مهمله ایله حیره غلطدر دیو قدح اتمشدر مراجعت اولنه
بناگوش باء عربیله قولق دبنه دیرلر دی کربی یه چیز وما بونه کبی
هم آهو کبک طوشنه هم دی خرگوش ، چیز وکسر جیم فارسی وزای عربی یاخود
فارسیله کربی که فارسیسی دیکری خاربشتدر کبک فتح وکسر کاف عربی وباء
مشدده فارسیله مایمون دیدکلری جانور آهو کبک خرگوش طوشنه نفس
الامر قولقلری اشک قولغنه بکزر دیکی ظاهردر یملی خوردنی سبز طوق
روزه اوروجدر ، ادک موزه اولدی پابوج اولدی پاپوش ، الفاظ فارسیه
آخرلرینه یاء ساکنه بعض کره لیاقت واستعداد وتهیؤ ایچون کلور متهیئ اولان
طعامه خوردنی سویلمکه منتهی سوزه گفتنی دیدکلری که یعنی یه جک نسنه که
یمک دخی تعبیر اولنور سبز کسر سین مهمله اماله ایله طوق روزه اوروج موزه
ضم میم ایله ادک وجزمه پاپوش مرکب آیاغه کیه جک ظاهر بوکه پابوج آندن
محرف اوله ، اوچ دوتمشه دیو فرسای دیرلر ، خرد عقله دیمی اوکی
کتمشه بیهوش ، فرسای فرسودن لفظندن ماخوذ شیطان معناسنه

اولان دیو ایله ترکیب اولندقده آوجی دوتمش معناسنه و بریلودر مبتداسی یا بمال
جن وشیطان اولمغله دیوفرسای دیدیلر اوجی ترکیبده تنجاله معناسی شایع
اولدوغی معنئ آخردر خرد وعقل واوك وبیهوش تفصیلی سبقت ایتمشدر
طوقنمقدر آسیب وآشوب اوردکی ، اورش ورزم درقاتی غوغا خلالوش
آسیب همزهٔ ممدوده ایله طوقنمق وبری برینه یاشی کلمك که آفتدن کنایه دخی اولور
آشوب همزهٔ ممدوده ایله منازعه ومحاربه وفتنه وغوغا که ترکی اصلی اوردکی ایمشدر
رزم فتح راء مهمله ایله اورش واورشمق تضارب معناسنه زیاده اولدقده فتح خاء
معجمه ایله خلالوش دیرلرمش ، فرشته سروش وادب اولدی فرهنك
دلویه دی دیوانه هم دخی مدهوش ، فرشته فارسیدن ترکی دیکر فارسیسی ضم
سین مهمله ایله سروش که مطلق ملکدر فرهنك فتح فا ایله آغرلق که ادب معناسی
لازمیدر دلی صفات مشبههٔ عربیه دن قریب معناسنه دربادی تعالی یه قریب اولنلره
اطلاق اولنه ردچونکه انلر برای ستر بعض کندولرین دیوانه صورتنه کوستردیلر
آنده مشاکلتله حقیقتده مجنون اولنه ترکجه دلی دیمك بشلندی که فارسیسی
دیوانه ومفرسی مدهوشدر صلیوردیسك دیمك دهاکن دی تن زده ،
دیسك ایسم اولورهم دیمك میباش خاموش ، دهاکن دهاکردن مصدرندن
امر صالیوردیمکدر تن زدن لفظنك ایسم اولمق معنی لازمیدر یعنی سکوت ایله
دیکر فارسیسی میباش خاموش دیمك یعنی خموش اول دیمکدر که حاصلی ایسم اولمقدر
دیه یرسکا دیه جکلرسن ایشت ، بکویم بتو کفتنیها تو بنیوش
کفتنیها لفظی ها جمع ایله دیه جکلر ترجمه سیدر که خوردنی لغظنده بیان اولمشدر

نیوشیده

نیوشیدن کسر نون ایله دکلمك معناسنه مصدر فارسیدر تخفیفه مبنی نون
اسکان و یا مضموم قلنور اشتمك معنی لازمیدر فعولن فعولن
فعولن فعولن ، ایت اوستاده خدمت صاقن اولمغل لوش ،
خدمات استاد وسیله حصول مراد اولمغین اوبابده بذل مجهود ایدوب
نائل مقصود اولر دیو ناظم پند ایدر قطعهٔ بیست وششم در بحر مقتضب
مطوی بحر مقتضب فی الاصل دوبار مفعولات مستفعلن مفعولات
مستفعلن در مطوی اولدقده فاعلات مفتعلن فاعلات مفتعلن
قلمشدر هم پریدن اوچمق وهم دخی اوچمق اولدی بهشت ،
دوزخ اولدی طمو آدی کشت اولدی اکدی بکشت . پریدن مشدد
ومخفف اوچمق یعنی طیران اتمك بهشت اوچمق یعنی جنت دوزخ طمو
یعنی جهنم کشت فتح کاف غلیظه ایله فعل ماضی اولدی کشت کسر کاف عربیله
اکدی زراعت ایلدی ، انجیل آدی انکلیون بت پرست بوته طوبجی ،
هم تلیسه هکبه دردهم کلیسه اولدی کنشت ، انکلیون فتح همزه وکسر
کاف وفتح غلیظه ایله انجیل که عیسی علیه السلام نازل اولمشدر پرستیدن
لفظندن مرخم پرست وباء عربیه ایله بت بوته طوپجی دیمکدر تلیسه هکبه درکه
براسمیده سابقده خرجین ایدی عربی حقیبه دن محرف اولمق کرکدر کنشت
ضم کاف عربی وکسر نون ایله فارسی معربی کنیسه دن ترکجه کلیسه که یهود
ونصارانك عبادتخانه لریدر سمج دربرالتی ذلوق بخمدر ودج فرج
جرکین وجبل دخی دیمهر کنه خشوك دیمك دژشت سمج فتح وضم سین مهمله

وجیم عربی وفارسیله لغم وبوطرم دیدکلریدرکه ناظم مطلق برآلتی تعبیر
ایلدی بنج فتح باء مثنات تحتیه ایله عربیده ترکی زلق یعنی ظبر نموو سورجك
ودنج فتح واو وراء مهمله ایله واوبرینه فا ایله اووزنده فرنج ایکیسیده جبل
وجرکیندر لف ونشر اعتباری یوق بعض نسخه ده اولدی که دنج وفرنج واقع اولمش
واوسز دنج اومعنایه اولدوغنه مبنیدر ضم خاء معجمه ایله خشوك دخی
جرکنه دیرلر حرامزاده لك اکثرلازمیدر زشت سابقه ده ذکر اولنمشیدی
تکراری احراز قافیه یه مبنی ولغو کرکدر کلیسر دو در باشکه اول ازل نه یازدیسه
خواهد آمدن بسرت وبی نخست هرچه نبشت ، مفردات معناسی باشنه
کلمات دیلردر لکن محصلی کلیسر دو در باشنه وبی واو ضم نون ایله نخست
عربیده ترکیسی ازل نبشت نوشت کبی فعل ماضی یازدی هرنه لفظی شرطیه
اولمغین یازدیسه دینلدی فاعلاتن مفتعلن فاعلاتن مفتعلن
طبعی وطبیعتیدر آدمك نهاد وسرشت ، نهاد کسر نون ایله عربیده
ترکی طبع سرشت کسر سین مهمله ایله عربیده ترکی طبیعت لف ونشر مرتبدر
طبع جبلیدر که خلقت انسان آنکله اوزرینه در طبیعت ایسه اخلاط اربعه دن
مرکب مزاج انساندر دیمشلر قطعه بیست وهفتم در بحر رمل مقصور
جاه منصب جاه قویی راه یول ، کاه صمن که دخی کاه هو مرول ، جاه اول
جیم عربیله فارسی وعربی بیننده مشترك عربیده ترکیسی منصب جاه ثانی جیم
عجمیله قویو راه یول راه وامثالنده قصر الف قاعده کلیه ایدوکنه ناظمك
اشارتی قصدیله اسندراك دفع اولنه بیلور کاه کاف عربیله صمان کاه هو

کاف

کاف عربیله ماروله دیدکلری اوتدر قین آتا دمادر زن شوی ار
بنکه قین آنه بیوو زن پدر ، مادر وزن معلوم اضافتله قاری آناسی
اولور که معنی مصطلحی قین آنادر بعض نسخه لرده زن مادری واقع اولمش
مادری لفظی آخرنده یا رابطه ترکیبا اولمغین ترکی بی ترکی ایله ترجمه لازم کلدوکی
خفی د کلدر قین آتا زن مادر وبیل شوی ار نسخه سی زن پدر مناسبتیله
اولی ایدوکی ظاهردر شوی شین معجمه ایله ار زوج المرأه معناسنه ضم با واو یاء
تحتیه ایله بیوینکه که دائی عورتیدر زن پدر پدر زندن مغبر قین آته دیرلر
تقدیم وتأخیر قاعده سی دفعات ایله بیلنمشدر نواقاز بور نی ددر
فرزند اوغل ، کوبیکو داماد داوپناش مول ، ضم نون ایله نول
قوش بورنی فرزند اوغل داماد کوبیکو مول ضم میم ایله عورتلك نهانی
عاشقی واوپناشیدر خشمکین طیره تبیره در طوول ، اوغل
اوغلیدر نبیره کوبریجیل ، طیره کسر طاء مهمله ایله عربیده فارسی
تا ایله تیره ده تلازم طریقیله اومعنایه اوله بیلور غضب معناسنه خشم ایله
ادات نسبت اولان کسر کاف غلیظه ایله کین لفظندن مرکب خشمکین فارسی
آنجق شیوعنه بناء ناظم ترك دیدیلر کاف عربیله خشمکین غلطدر
فتح تاء قرشیله تبیره طبل عربیده مخرفطوول نبیره فتح نون ایله اوغل
اوغلیکه عربیده حفیدتر کیده تورون دیرلر ضم باء عجمیله پل قنطره
معناسنه پولدن مخفف کوپریدر دوله در قصرغه یلکن بادبان ،
امجکه پستان دی چلقوی ستان ، ضم دال مهمله ایله دوله بادکرد کبی

قصرغه دیدکلری دورنکار باد ایله باندن مرکب بادبان یلکنه دیرلر وجه تسمیه‌لری
ظاهردر بستان کسر باء عجمیله امجاك یعنی ممه چلقوبن آرقه‌سی اوزرینه
یاتمغه ستان دیرلر یله پش دوشاب بجز خواب دوش ، کبك
ککلك بیره کیك وبت سپش ، ات یله‌سنه ضم باء عجمیله پش دیرلر مُشبّع
اشباع یادن غلط الف ایله پاله بعضلر پا ایله پالی یازمشلر مکر که ترکی اصلی
اولوب پاء علامتله فارسی پالدن متروك اوله زیرا پال پش کبیدر دوشاب
فارسیده ترکجه بکماز وبکمزدر واو رسمیله خواب اویخویه دینلدوکی کبی
علی طریق المجاز دوشه یعنی رؤیایه دخی دیرلر فتح کاف عربی وسکون باء
موحده ایله کبك ککلك دیدکلری قوش اوو زنده یاء مثنات تحتیه ایله
کیك بیره برغوث معناسنه سپش ضم سین مهمله وباء عجمیله بت دیرلر
چکره طمله کفلو اتمك فخفره ، ارّه بچقو کف کلاوش وهم کره ،
فتح جیم عجمی وسکون کاف عربیله چکره طمله فخفره کفلو اتمك ارّه تشدید ایله
تخته واغج کسدکلری بچقو فتح کاف عربیله کلاوش وکره کف وپاس هرنه‌ده
اولورسه اولسون بوزهم بدفوز آغزا وددزم ، غصه وقیغو نژند وهم دژم
ضم باء عجمی وزای عربیله بوز وضم باء عجمی وفتحیله دخی ودال مهمله ساکنه
وضم فا ایله بدفوز آغز که دیکر فارسیسی سابقده دهان ایدی بعض اهل
لغت بوزدودق بدفوز آغزك طشره یاننه دیرلر دیمش ژم فتح زای عجمیله اورده
عورتك مامی‌سنه دیرلر فتح زای عربیله کبکبه آغز ایچنده اولان اورده دیرلرکه
تناسبات معهوده یه کوره بوندن مراد بواولوب هاسز اوددزم نسخه‌سی اولیدر

حرکات ثلثه نون وفتح زای عجمیله نژند کسر دال مهمله وفتح زای عجمیله دژم غصه
وقیغویه دیرلر طورمق اولدی ایستادن کاستن ، اولدی اکسلمك وقالقمق
خاستن ، کسر همزه ایله استادن یا ایله ایستادن که مصدر فارسیدر طورمق
توقف وثبات معناسنه فتح کاف عربیله کاستن اکسلمك خاء معجمه ایله خاستن
اوری طورمق یعنی اوتوردوکی قیام اتمك مصدر فارسیلردر
هم پرستو قرلنغج سیمابدر ، ژیوه چکوك جرزا کت سرخابدر ، پرستو
باء عجمیله قرلنغج دیدکلری قوش که الیوم نون ایله قرلنغج دیرلر عربیسی عصفور
الجنه‌در سیماب ژیوه که معربی زیبقدر فتح جیم وزای عربیله جرز چکوك
دیدکلری قوش که عربیده ابو الملیح دیرلر بعضلر کوبکله وطوبه دخی دیرلر دیمش ضم
سین مهمله ایله سرخاب اکت که الیوم انقت دیرلر عربیده نحام معناسنه
دیده‌بان کوزجی طنقدر هم کواه ، صغنه‌جق بیره دیجای پناه ،
دیده‌بان کوزجی یعنی راصد کواه طنق الیوم شاهد دیرلر جای پناه ترکیب
اضافی صغنه‌جق یر دیه‌یه تادك دك تادك نیز دی قیجو بیره هم جای کریز
تاد باش دیه‌سی وهر نسنه‌نك دیه‌سی کاف تصغیر ایچون دیوب بعضلر دیه‌جك
معناسنه ویرمش تا فارسیده انتهای غایت ایچوندر که ترکجه‌سی دك لفظیدر
شوره‌یه دك بوره‌یه دك دیرلر نیز کسر نون ایله وزای عربیله دخی فارسیده
دیکری دیکر ایدی کریز کسر کاف غلیظه ایله کریختن لفظندن اسم مصدر
قچش وقچمه معناسنه جای ایله مرکب قچه‌جق یر ایله تعبیر اولنور
تاش دربوزده چوق هم دامغول اورددزانو دزوطوبق پژول

عودتلری بوزلرنده جویدایله خال کبی پیدا اولور ترکجه جفت فارسیجه تاش دیرلر
حمرت ایله سواد بیننده دانه دانه خلقیسی نخچه اولورمش دامغول دال مهمله وغین
معجمه ایله انسانده وحیوانده اولور اوردیدکلری شیشدور زانو زای عربیله دیزدکیمی
معنا ضم باوزای عجمیله بزولطو یقدر جشن بیرامده بیشی لا لنکدر
هم سجوسکی ومصلوق بنکدر ، جشن فتح جیم فارسی وسکون شین معجمه ایله
بیرام عید معنا بیرام واحیا کیجه لرنده پیدا اولر معروف اتمکدر ترکیده بیشی فارسیده
لالنک محرف ترکیبی لالنکه ولالنکته ده دسکی کسر سین مهمله وکاف غلیظه ایله
سجو وشراب دیرلر بعضلر مثلث دیمش حتی مثلث معنا مرکب سه یکی ده محرف
تصحیح اولنمش انجق بوکه کوره کاف عربیله کرک ایدی تأمل اولنه بنک باء عربیله
اسرار ومصلوق دیدکلری مکیف اوتکه بنکلک دینوب استعمال ایدنلره بنکی
دخی دیرلر سکی لفظنده سین دنصکره یا یازلمسی اشباعدن غلط ایدوکی
ظاهردر قورقلو ایشه دیمکدر سهمناک ، باجی النجکلری صندوغ لاک
سهم فتح سین ایله قورقو توصیفده مبالغه افاده ایدن ناک ایله ترکیب اضافیدن
قورقلو ایش اولور لاک کزکره دیدکلری آلتکه انکله باجی وسائر نسنه طاشرلر
ناظلان تعبیر ایدکلری اکثر ایدر بزغ صوبند کوزن اولدیغی صغر ، خاک توده اولدیغی
طبراق قدنیغی ، فتح باء عربیله بزغ صوبنده دیرلر کوزن ضم کاف غلیظه
ایله وزای عربیله صغر وکیک فتح کاف ایله ده لغتدر انجق بوراده اتران
جهنبله رکیک اولور خاک توده توده خاکدن مغیردر ، اولدیغی آورده
کتورمک دیمکدر ، دوکمک وقیمق در دیکر بختن ، آوردن فتح واو ایله کتورمک

دیکتن

ریختن دوکمک بکر بیختن قیمق فارسی مصدرلردر ماخنجی بالان اتیدر اشتلم
عربده طینغه دیمکدر سنب وسم ، ماخنجی خاء موقوفه وجیم عجمیله سمر انکی
وبالان اوردقلری آت وباکیر اشتلم همزه وتانک ضمه لریله عربیدن
ترکی عربده سنب وسم ضم سین مهمله لوله طرنوکر ترکمانیسی طینقدر
بعضلر فرق ایدوب سنب چاپالر طرنغنه دیرلر دیمش اسنمک آسا وسرفه
اوکسرک ، کزلودر پوشیده بوسیده چورک ، همزه ممدوده ایله آسا
اسنمک که دیکر فارسیسی خمیازه ایدکی ضم سین مهمله ایله سرفه اوکسرک
پوشیده باء عجمی وشین معجمه ایله کزلو واورتولو وزننده سین مهمله ایله
بوسیده چورکدر اوبخوده اولدیغی خورلدمق بخست ، هم شکسته در
صنق بتون درست ، بخست ضم باء عربی ایله اوبخوده خورولدامق
کسر شین معجمه ایله شکسته صنق وفرق ضم دال مهمله ایله درست بتون
وتمام مهره بوینجق مهره درو الازنه ، قاوجقمق سوخته وآتش زنه ،
مهره ضم میم ایله بوینجق یعنی اکسه کموکی عظم الرقبه معناسنه والازنه دیواد مهره سیدرکه
بخارلر الشندندر سوخته سابقده یانمش ایدیکی بو محلده قاوه دیرلر آتش زنه
چقمقدر کاسنی کینک ویوزرلک سپند ، هم ونیزه کونلک وقوش بورنی
شند ، کاسنی بوستانیسنه اجی مارولبرتیسنه کینک چچکی دیرلر فصحی
دخی دیرلرمش کینک کونه قرشود ونرکبود رنک شکوفه درکه هندبا دخی
دیرلرمش سپند کسر سین مهمله وفتح باء عجمیله یوزرلک دیدکلری تخم ونیزه
فتح واو ایله کونلک شند فتح شین معجمه ایله قوش بورننه دیرلر

غلبه انبوه وقصنی انکزد ، اود نخجیر وهم برتجی دد ، انبوه فتح همزه ایله عربیده ترکی غلبه انکز دفتح همزه وضم کاف غلیظه وفتح زای عجمیله قصنو دیدکلری نسنه نخجیر آو صید معناسنه دد فتح دال مهمله ایله عربیده سبع کبی هر برتجی جاربا حیوانده عامدر طرمله دیمکدر خست بالق آغی شست ، نیست یوق دیمکدر اود دوار هست ، فتح خاء معجمه ایله خست خستاییدن لفظندن فعل ماضی طرمله دیمکدر اووزنده شست بالق آغی واولطه فارسی نی نافیه ایله است لفظندن مؤتلف نیست یوق همزه ممدوده ایله آد حرف ایجاب فارسی ترکجه اوَد عربیسی نعم هست هاء هوزله وارد دیمکدر که نیست مقابلیدر سو بسو هر یاکه دد پسوکین ، هم یوزك انکشتری قاشی نکین ، سو طرف اولوب باء الصاقیه ایله مجموع طرف طرفه یعنی هر یاکه دیمکدر فتح کاف عربیله کزلو یر وپسوا انکشتری فتح همزه ایله یوزك کسر نون وکاف غلیظه ایله نکین یوزك قاشیدر بنبه پنبق هندوانه قاربوز بوزنه بوزینه مایمن یاربوز

پنبه پنبق هندوانه خربز عربیده محرف فربوز بحب معناسنه بوزنه باء عربی مضمومه وزای هوزله مایمن کبی معناسنه بوزینه ضم باء عجمی وکسر ذال معجمه ایله یاربوز دیدکلری معروف اون لف ونشر مرتب اولوب بوندن غیری نسخه لر تکلفله چندان قابل توجیه اسه ده غیر ظاهردر ، دست ابرنجن بله زك کوشواد کوپه تیمهوچال صغرجق قوشی ساد ، فتح همزه وسکون باء موحده ایله ابرنجن همزه سز برنج با ایله برنجن مطلق بله زك دینوب دست ابرنجن بازی ابرنجن کبی قراین ایله مخصص اولور ناظم بله زك اطلاقنی اکثره مبنیدر کوشواد

کوپه که قولاغه طقرلر کسرتا ایله تیمهوچل دیدکلری قوش صغرجق قوشنه سین مهمله ایله ساد دیولر هم صوده بوزمك شناویدن دد ، هم دخی صزمق تراویدندر ، شناویدن صوده بوزمك صوصزمغه وترشح اتمکه تراویدن دیرلر فارسی مصدرلردر هم بنالیدن اکلدمك در ، هم زنویدن سکلدمك در ، نالیدن اکلهمك واکلدمك یعنی ناله ایلمك زنویدن ضم وکسر زای عربیله سکلدمك که ابتکه اولمغه وابت اولومه سنه دیولر سك چونکه ابتدر فتح سین اقتضا ایدر زنودن دخی بویله در که هم زنودن ابت سکلدمك دررد نسخه سی آکا مبنی ایکیسیده فارسی مصدرلردر هم صرتمق خود کمادیدندرر ، هم سکوب قنمق کوادیدندرر ، کمادیدن صرتمق که تبسم نوعندندر کوادیدن هضم معناسنه سکمك که طعام بدمده ایچه سکدی دیرلر مصدرلردر وصو ایچوب قنمق معناسنه کلور ایکیسیده مستعمل معنالر اولیله اولسه قنمق لفظندن اول واو عاطفه ملحوظدر مستمند اکلودردلا غرآرق ، تلخ آجی اکشی ترش غوره قورق ، مستمند اکلو یعنی غملو وشکایتلو لاغر آرق تلخ آجی ترش اکشی ضم غین معجمه ایله غوره قورقدر اوقماشیدر خنور وباردان ، قبجقدد اوقلغودرواردان ، ضم وفتح خاء معجمه ایله خنور اواسبابی واوادانلغی که لوازم خانه در عربیده اثاث ومتاع البیت دیولر باردان قبجی واردان اوقلغویه دیولر اکلین دردایله اولکدزار زار لابه یلوارمق آرقدر هم نزار دردایله اکلیوب فریاد ایدنه زار زار دیلوارمغه باء موحده ایله لابه آرق ونحیف ولاغر کسنه یه

نون ایله نزار دیرلر خستکی درصبیرولق درداغریدر اصلی اوبخته
دزد اوغریدر ، خستکی صبیرولق وخسته لك خسته آخرینه یاء مصدریه
کلمکله هاکافه تبدیل اولندیدر داغریی آوبخته آصلمش اصلی مرادفیدر دزد
ضم دال ایله که خرسزدیرلر یافتن بولمق دیمك کفتن دور ، هم دلك دلك
دخی سفتن دور ، یافتن بولمق کفتن دیمك وسویلمك ضم سین ایله
سفتن دلك دلمك فارسی مصدرلودر یافتن لفظی مستدرك اولمسون دیو سابقده
نقیضی اولان کم لفظیله تناسب احرازایچون دینلسه سوزاولور توه دیمکده
شه دیمك هیبت شکوه ، اولدکه دستانده برطاغ کرده کوه ، محل
نفرت وغضبده توه دیدکلرینه فارسیده ضم شین معجمه وهاء ملفوظ ایله
شه دیرلر اف تف ده بویله در شکوه عربیده ترکی هیبت کردستان بلاوندن
برطاغه کردکوه دیرلرمش تقدیم وتاخیرایله اسکان معلومدر دبه کون
برداق کلندر بلبله ، خوشه صلقم در عربیجه سنبله ، دبه عربیدن
فارسی کون برداق که یاغ بالقورلر البوم ترکجه سیده دبه در بلبله کلندر
دیدکلری شراب وطعام ظرفیدر خوشه صلقم عربیجه سنبله دیرلر بعض نسخه ده
جنه دانه خوشه آدی سنبله واقع اولمش جنه عربیده ترکجه فارسیسی دانه در
بادبیزن بادزن هم یلپزه ، طتلوشیرین اولدکه دسزبی مزه ، ،
بیزندن که بیختن معناسندن آلندی ماخوذ بادبیزن بادزن یلپازه یه دیرلر اسمیده
مناسبت ظاهردر طتلوشیرین ایدیکه سبقت ایتدیکو مثللی استدراکلوی
اسلم وجوه اوزره دفع ایچون همان اول ایراد اولنانلر مصرع فارسی ایچنده تعلیم

ترکیب

ترکیب ایچون ثانیا ذکر اولنانلر سنقل ترجیه یه دائردر نملمودر بی لفظی کم اداة
نفیدر بی مزه دادسوز اولور بعضده بی مزه دادسوز ودادلو بامزه واقع
اولمش استدراکده سلامته مبنی نسخه اخری در مزه چاشنی یعنی داد معناسنه
اولوب دادلو یه بامزه دادسوزبی مزه دیرلر انجرق اولدی زغنك اما آروغ
اولدی ککورمك دخی یالان دروغ ، زغنك انجرق که انجقرق دیرلر مد وقصر
همزه ایله آروغ ککورمك ترکجه یالان دیدکلری که عربیجه کذبدر آکا دروغ دیرلر
بوکلمك اولدی سکیزیدی ستور ، القیه دیرلر کوشد ر نیشخود
بوکلمك یعنی جشلنمق وصچرامق واوکرمك وچاالقلنمق که فارسیسی کسرسین
مهمله ایله سکیزیدی دور ضم سین مهمله ایله ستور بیناون هردرت ایقلو
حیوانه دیرلرکه ترکجه سی الیقدر کسرنون ایله نیشخود آخرنده دال مهمله ایله
نیشخورد حیوان یدوکنی کیرو آغزنه قوصوب جینه یوب بینه یمکدر که آکا
فارسیده کوشت دن محرف ترکجه کوش دیرلر برآدیده یم صوکیدر
ایچ یاغی پیه وقفردق جزدره ، دوده اوبه چادره خیمه چره ،
کسرباء عجمیله پیه ایچ یاغی فتح جیم عجمیله جزدره معروف قفردق که ایچ
یاغندن ویاغ پارچه لرندن اولور هاء مخصصه ایله دوده اوبه که کچه دن
وقلدن یپارلر چادرخیمه وعورتلر یوزلرینه اورتدکلری نقاب کبی بزکه
چره دیرلر خلاف معتادها الصاقیه لفظ فارسیه یه لاحق اولان محللردندر
ایچ دروند هامون یازی قرق کنار ، اولدی سپورکه دکن جاروب وخاد
دروند ایچ هامون یازی دیکر ترکیسی عربیده صحرا کنار اصل ترکیبی کاف

ترکیبی ایله قراك که او غلان قراکه جقدیغی یعنی کوی کنارنه کتدیکی دیه جکدر
اشباع قافدن غلط یا ایله یازلرجادوب بورکه خار دکلدر

بکدش همتاد کل همزاد آکز ، آبکیو اولدی کول اودریا دکز ، فتح باء عربیله
بکدش ترکی مثل و نظیر دیمکدر که فارسیسی همتادر زادن لفظندن مرخم
زاد ایله همدن مرکب همزاد مصدر ترکیبی آکز دیرلر توأم معناسنه آبکیو مرکب
صو طوتوجی که کول دیرلر دریا دکزدر کورخانه دخمه در کیکش فراخ ،
هم چقال جاغل شغال و سنکلاخ ، کورخانه مزار اولریکه کبر و ترسا موتالرین
قودقلری سرد ابدر فراخ ککش یعنی واسع لف و نشر مرتب چقال شغال جاغل
و طاشلی بر سنکلاخ چقال ترکی فارسیده منحرف ایدوکی ظاهردر
لوخسه زاج اولدی ماما بیشکار ، بویل امسال اولدی بلدر اولدی پار
زاج ترکی ایله فارسی چنده کشترك ترکیبی سبقت ایتدی فارسیسی لوخسه دیدکلری
عورت نوجه در بیشیار و هاء رسمیله بیشیاره کاف ایله بیشکار بیشکاره
مامی درکه عربیده قابله دیرلر مام فارسیده مادر معناسنه اولمغله جائزکه
مامی فارسیدن مأخوذ اوله آغزنده یا تنبیه ایچون اوله امسال این سال که
بو ییلکی ییل یاء عجمیله پاردر هم جریدن اوتله متو اوتله بجر ،
اونجی و جرجی بزشك و بیله ود ، جریدن اوتله متو اولنجه امری بجر
ترکیه سی اوتله دیمکدر کسر باء و زای عربیله بزشك اونجی بیله ورباء عجمیله
بونجی و جرجی دیدکلری خرده فروشدر کوده ده آماس شش ده آبله
تن قبرجوغی صونك در کو بیله ، آماس مد همزه ایله انسان کوده سنده

اولان شیشلر آبله کوده ده اولان قبرجقلر صو قبرجقنه باء عجمیله کوبیله دیرلر
که بجید ومه اولودر آیوه به ، هم کروهه بومغ ودوکم کره ،
کره هاء ملفوظه ایله کوجك ترکیبی کجی در اوونده میم ایله مه بیوك واولو
اوونده باء ایله به آیوه وکوجك بعض نسخه ده سفرجل معناسنه آیوابه واقع
اولمش اسندر آکدن سلامتی جهتیله اولی در ضم کاف غلیظه ایله کروهه
بومق ایکدن وسائر نسخه دن کره کسر کاف غلیظه ایله دوکمکدر انجمن آبستن
وزادن دیمك ، درنك وبوکلو دوغرمق رنج امك ، لف ونشر مرتب
انجمن درنك آبستن مصدر فارسی بوکلو یعنی کبه لك و کبه اولمق زادن مصدر
طوغرمق رنج امك و زحمت ، هم درخت و شاخ آغج دخی بودق ،
می نهند قورلر نهادن دروقومق ، لف ونشر مرتب درخت آغج شاخ بودق
نهادن لفظندن می نهند فعل مضارع جمع قودلر نهادن مصدر قومق ،
سرو ایله کندم کنوش ایله کتو ، لق دخی شالق بلاس ویکی نو ،
لف ونشر مرتب فتح کاف عربی ونون ایله کنوش سرو که اوده فارسیده شین
معجمه سز کنو کندم بغدی دیدکلری نسنه لق شالق ترکیدر فارسیده پلاس نقیضی
اولان یکی یه نو دیرلر ، دیوجه اولدی سلك دخی زلو ، یوبشو بکذار قو
بوغز کلو ، دیوجه سلك فتح زای عربیله زلو دخی دیرلر شوییدن لفظندن
بشویفه ویو ویاك ایله سابقده بکذار کج دینلمسبدی قو یعنی فراغت ایله
دخی دینلور فتح کاف غلیظه ایله کلو بوغزدر پابرهنه یالن آیق بنده کی ،
قولتق اولدی فهم باربنده کی ، برهنه ضم باء عربیله عریان وچیلاق

بای ایله مرکب چیلدق یالکی آیق اولدیغی بنده قول ایدوکی کجدی کاف عجمیله کی لفظیله
معناء مصدریت حاصل اولوب قوللق دینور یاریدکی لفظندن یارنده اسم
فاعل کی لفظیله معنیٔ مصدریتی متضمن یا غیجلق اولور که آنکا ترکیده فتح قاف ایله
قی دیرلر کیجیلر اصطلاحیدر بس بتر خیلی بس اویله اولسه بس ،،
بتشن قالمشلره فریاد رس ، فتح باء عربیله بس اسم فعل عربیدن فارسی
ترکجه سی یتر یعنی کفایت ایدر فی الاصل فارسیده فتح باء عربیله بس خیلی ونیجه
معناسنه باء عجمیله پس ادات نتیجه فارسی ترکجه اویله اولسه دیمکدر رسیدن دن
مرخم رس ایله فریاددن مؤلف فریادرس قالمش یعنی بوکالمش وعاجز اولمش
ناتوانلره یتشمش کیسنه یه دیرلر ، کره بولید طبرخون تخکلون
فوزجنوکی شمدی اکنون وکنون ، فتح طاء مهمله وباء موحده ایله طبرخون
کره بولی دیرلر بر قوزیجه یمش ایمش بعض نسخه ده بیره بولید طبرخون واقع اولمشدر
صحتی معلوم اولمدی تخکلون فتح تاء مثناة ایله فوزجنوکی که قوغندن ایرلمز
یاء تحتیهٔ مثناة یاخود نون ایله جمله سی ومعنایه در فتح همزه ایله اکنون همزه سز
ضم کاف ایله کنون شمدی دیمکدر ، هم طروکا ودس وبیغوله بوجق ،
هم اوجق انجوغ آتشدان اوجق ، کاودس کاف غلیظه ایله طروکه الیوم
دال ایله داری دیرلر دیکر فارسیسی ارزن ایدی بعضلر فرق ایدوب ارزن عام
کاودس صورتی طروسنه خاصدر دیمش فتح باء عجمیله بیغوله بوجق دیکر
فارسیسی کنج ایدی فتح همزه ایله انجوغ اوجق که عربیده دوداقده اولور
تنجاله ده دیرلر که آتش وظرف مکان اولان دان لفظیله مرکب آتشدان آتش یری که

اوجق دیرلر رشك کونی بشك قغ برکستوان ، اتطونیدر خود اشو یل
پهلوان ، رشك قصقنمق که ترکی اصلیسی ضم کاف ایله کونی ایمش
عربیسی غبطه ومنافسه در بای عجمینك حرکاتیله بشك قغ که قیوت
وکچی بزینه ویو الغنه دیرلر قولای وسائر لوازم که آت طونیدر آنکا فتح باء عربی
وکاف عجمیله برکستوان دیرلر بعضلر جنك وقتنده آتك لباسنه تخصیص ایتمش
ضم خاء معجمه ایله خود جود وزننده خوداشو که تولغه دخی دیرلر جنك وقتنده
کیلان دمور ناقبه در فتح وکسر یاء خطیله یل پهلواندر رسته وخسر
وخسوبنه ندر ، ادصراصی فیس آنه قیس آنه در ، فتح ایله رسته صره صف
معناسنه آرایله تقیید ناظمك معلومات نادره سی قبیلندندر مکرکه صف
اکثر اولرله اولدیغی غلبه یه حمل اولنه فتح وضم خاء معجمه وبقیه نك کوبیلر
خسر قیس آنه فتح وضم خاء معجمه وسین مهمله ایله خسو قیس آنه در لف ونشر مرتب
رسته وخسر لفظلرندن صکره واو عاطفه یه ندر لفظلری اتمام بیت ایچوندر
وارلق هستی در پیوسته در ، اوله شویابیا پو آهسته در
هستی وارلق پیوسته اولاشق واولاشمق همزه ممدوده ایله آهسته یاب یاب
دیمکدر کوچك بستو ستی خاتون کستم ، کوج تفك زبطانه کورك اولدی دم
کوچك ظرفکه آنکا عربیده ضم باء ایله بستوقه دیرلر فارسیده باء عجمینك
فتحیله بستو درکسر سین مهمله ایله ستی خاتون یعنی خاتون سی قادن عورت
ستم کوج دشوار معناسنه فتح زای عربیله زبطانه تفك بعضلر اغز تفکنه
تخصیص ایتمش فتح دال مهمله ایله دم دمورجیلر قیو مجیلر کورکیدر که آتش اقلرلر

بکر قز دوشیزه کالم ارکورها ، عورت و بلخم فلاخن درصبیں ،
هنوز بکر اولان قزه دوشیزه بوزولوب ارکورن عورته کاف غلیظ ایله کالم
دیرلر فتح باء موحده عربیله بلخم فتح وخا ایله فلاخن ایکیسیده خاء معجمه ایله
صپاندر که چوبانلر آتندر ، یوجه بالا یوریجی دلاله در ،
هم اوبوق تندیسه بیسه آله در ، بالا یوجه و یوکسك فتح دال مهمله ایله
دلاله بزه ونك عورت اصل ترکیسی وصاف معناسی یوریجی ایمش که شویله یوردی
بویله یوردی دیرلر وصف ایتدکی دیمکدر اویله اولسه اهل لغت بزه ونك
تعبیرلری لازم طریقیله در تندیسه فتح تاء قرشتله اویوقکه قوش اوردکمه
ایچون بستانلرده یپارلر همزه ممدوده ولام مغلظه ایله ترکجه آله دیدکلری
مرض که ابرص عربیدر ترکی ابرش دخی دیرلر آکا فارسیده کسر باء عجمیله
بیسه دیرلرمش آله قرغه یه دخی دینور که تندیسه یه انسب بودر
هم بستانده قشلق برنیان ، نقشلو اولدی هویدا در عیان
تی چونکه قشله دیرلر ظرف مکان اولان لفظ ستان ایله قش یری یعنی قشلق
دیمکدر فتح باء عجمیله برنیان نقشلو قماش هویدا فارسی عربی کسر عین ایله
عیان که ترکیده فتح عین ایله ظهور آشکاره دیمکدر تکنه در زنبر
چکرکه درملخ ، شوخ کرد رجرك تازیجه و سنخ ، فتح زای عربیله
زنبر تکنه که کزکره دیدکلری بالچی آلتیدر ملخ میم ولامك فتحه لریله چکرکه
چرد معناسی شوخ چرك وکرد رتازیجه یعنی عربیجه آکا وسنخ دیرلر شعرانك
دلداره شوخ اطلاقی ایسه مطبوع وموزون وبی شرم ظالم معناسی در

دنبه قویرق ستمه تب دخنه کدك ، بنجیه معنیده نکنده در دیدك
دنبه قویرق مقعدده دخی استعمال اولنور تب اسیمه دن مخفف ستمه دخنه مطلق
کدك لکن مجازا ضرورده مستعملدر دخنه دار دیرلر معروف بنجیه دکشکه نکنده دیرلر اوده
فارسیدر کچیك غارش نخی اولدی ززبر ، صاریلق هم یاز نجی اولدی دبیر ،
خاریدن اسم مصدر خارش کچیك ززبر فتح زای عربیله صاری آغج عارضه
ومعروضه اطلاق اولنمغله ناظم برقان دیدکلری صاریلق مرضیله تعبیر
ایتدیلر دبیر یازیجیدر کسر دال مهمله ایله ضبط اتمشلو کرکدان آرج اولدی
قلیجی غلملیج ، هم سپارید انکزا ژدف آلج ، آرج فتح همزه ایله کرکدان
دیدکلری برزور جانورکه اوده فارسیدر غلملج غین معجمه ایله زنجیل وزننده
میم برینه غین معجمه ایله غلغلیج وغلغلیجه دخی دیرلر کولدرمك ایچون
ایتدکلری قجقلامقدر بعض نسخه ده قلیجی غلملیج واقع اولمش صحیحدر که
خطه وسائر نسخه قلجغنه ده غلملیج دیرلر اکز لفظنه مناسبتله نسخه
مزبوره اجری در فتح وکسر سین مهمله وباء عربیله سبار آکزود یدکلری نسنه که
اکین بیچلدکدن صکره ترلاده قلور کسر همزه وسکون زای عربیله اژدف آلج که کوچك
طاغ الماسنه بکزر برمیشدر اوشاقلر حلقه بازیچه ایدرلر
بید درسوکت کزا لغوده نهال ، تازه دال اولدی وبوین اولدی یال ،
بید باء عربیله سوکت آغاجی کاف غلیظه وزای عجمیله کزا لغود آغاجی فارسیدر
ترکی تازه دال دیکر فارسیسی نهال یاء تحتیه مثناة ایله یال بوین که عربیده
رقبه دیرلر اونه دارو دیکی سام کنجد در ، بسته فستق کده هم سنجاد در

اوت ترکیده نباتات نوعنه دنوب صکره آغریلره دوا اولان ادویهٔ نباتیه
وغیر نباتیه ده استعمال ایندیلر بو محلده فارسیسی دال مهمله ایله دارو در
ضم کاف عربی وکسر جیم عربیله کنجد سسام یا ایله کنجید دخی دیرلر ضم وکسر
باء عجمیله پسته فستق دیدکلری یمش کسر سین مهمله وجیم عربیله سنجد اکده
دیدکلری یمشدر اولدی کهواره بشک لمتر بوک ، آندسو کندو کروه اولدی
بلوک ، فتح کاف عربیله کهواره بشک فتح وضم لام ایله لمتر کسنه دن
خوفی اولمیان بی باک دیمکدر که ناظمک بیوک تعبیرندن مرادی بودر سوکند
آندکه الیوم اشهر اولان عربیده ترکیده یمین دردضم کاف غلیظه ایله کروه بلوک
زمره معنا طائفه دیمکدر ، ساوا کندیده رسبد ساوین دکر ،
دوکش ایک بروا قولایی برخوکلو ، ساو آلتون وسائر نسنه اکلدکلرنده
دوربیده حاصل اولان خرده لرکه اکندی دیرلر ساوین سبد که فارسیده
ترکیدرتا ایله سبت دخی فارسیده عربیده قوصره دیرلر لفظ دیکر مقحم در
دوک ایلک اکرده کلری ایلک فتح باء عجمیله بروا قولایی فتح وضم باء فارسیله
برخوکلر وکیلار که ذخائرخانه در ، سرب قورشون شوره دجود قسراب ،
شوره برکیم کورینور اقدناب ، ضم سین مهمله ایله سرب قورشون
شوره اوت بتمیان چورق یر سراب فتح سین مهمله ایله یازکونلرنده شدت
کرمادن ظاهر اولوب یراقدن صو کبی کورینان نسنه یه دیرلر ،
هرچو الدز نوز اوله بندو زکرد ، اشی کرم اولدی صوق اولدی سرد
لف ونشر مرتب ضم وفتح باء عربیله بندوز چوالدز دیدکلری اکنه که چوالدوز

فارسیده

فارسیده ترکیده فتح کاف غلیظه ایله کرد توز غبار معناسنه فتح کاف غلیظه ایله
کرم اسی وانسیجی سرد فتح سین مهمله ایله صووق که تفصیلی کچمشدر بندوز ده
صکره بعض نسخه ده واو عاطفه ثابتدر کاج سیلی اولدی کرج اولدی دلم ،
هم بوزیر اولدی سریشم دربلم ، کاف عربی وجیم ایله کاج سیلی که الیوم
تشدید لام ایله سله وطبانجه دیرلر ضم وکسر کاف ایله کرج دلم اتمک هرنه
اولور سه اولسون باء موحده ایله بزین دخی کرج کبی دلم دلم اتمکدر کسر سین مهمله ایله
سریشم یلم که تنقال دخی دیرلر ، محنت واشکنجه اولدی پیچ پیچ ،
بوله عزم اتمک یراغیده بسیج ، پیچ پیچ لفظندن چونکه اکری وبکلم
معناسنه در محنت واشکنجه بو کونه اضطرابی مستلزم اولمغله پیچ پیچ وپیچاپیچ
دیدیلر یولیراغ وازوغه باء عربی وعجمینک فتحیله بسیج دیرلر بعض
نسخه ده یراغی اولدی بسیج واقع اولمش نقدیر تکلف ایسه صحیحدر
هم نوا نغمه نصیب اولدی نوا ، هم کشی کاکا دردا ایش کوچ کیا ،
نوا نغمه ونصیب کاکا کاف عربیله مردم واولوا که فی الاصل برتجه کشی دیرلر مرس
فتح وکسر کاف عربیله کیا ایش کوچ در حبکی ایسم اول دیمک پالچو خلاب
زبکلز اولدی وصافی اولدی ناب ، حب عربیده زجر تعبیر ایچون وضع اولنان
اصوات دن اولوب وقت مخاصمه ده علی طریق التحقیر اسکات خصم ایچون
استعمال ایندیلر ایسم اول دیمکدر فارسیده کثرتله حبکی دیدیلر
کسر خاء معجمه ایله خلاب پالچق وچبل فتح زای عربیله زبکلز یعنی قولایی و اسانه کد
سبقت ایتمشدر صافی عربیده ترکه فارسیسی ناب در ، ازنوایت کیم دردت درد

معنی تاب ، بوری تاب آفتاب و ماهتاب ، بوری قزمق بوری طاقت
بوینسی ، زلفک ایپک آکلوب بو کلمه سی ، تابک معانیسی شعلهٔ آفتاب
و ماهتاب ثانی قزمق ثالثی طاقت که تاب و توانم قالمدی دیرلر رابعی قوبرجق
و بکلم که اکثر زلفه نسبت اولنور بو کلمه لفظنده بادن صکره واو اشباعدن
غلطدر ، هم کتابک اولی فهرست هم ، بر حکیمک آدی زردشت ایدی دوم
فهرست قانون اجمالی و ضابطه اکالیدر که مطلوبه سهولتله وصولی ایچون کتاب
اوللرینه ترتیب ایدرلر فتح زای عربی و ضم دال مهمله ایله زردست و الف ایله
زرداست اصح روایات حکمای اسلامیه ملت ابراهیم علیه السلامدن بر امام
حکیمک آدیدر ایدی دم اتمام بیت ایچوندر ، یادیلوب آچلمش و لسه کفته دی
اکلوب طولشمش اولسه چفته دی ، فتح کاف عربیله کفته و فتح جیم عجمی
و عربیله جفته کفتن و جفتن لفظلرندن اولکی یادیلوب آچلمش ایکنجی
اکلوب طولشمش دیمکدر ، اولدی اسپرغم عربجه ضیمران ، فسلکن در
یکینی ترکی همان ، اسپرغم فارسی عربجه سی ضیمران ترکجه فسلکن
دیکر فارسیسی نفس کلام فسلکن بر دیبدر ، کوک کبی یعنی سپهر آسا
سپرم ، اولدی هم ریحان او تنمق اولدی شرم ، سپهر کوک تشبیه ایچون
اولان آسا لفظیله کوک کبی اولور کسر سین ایله سپرم ریحان که فی الاصل عربیدر
هر قجولونسه یه دیرلر شرمیدن لفظندن شرم اسم مصدر فارسی او تنمقدر
فام و کونه کبی یعنی زرد فام ، صاروشین کلکونه کل کبی ای همام
ضم کاف غلیظه ایله کونه و فا ایله فام ادات تشبیه فارسیده که ترکجه کبی دیرلر

فام

فام اولدن صکره واو عاطفه اولان نسخه لر انتخابه سزادر فتح زای عربیله زرد
صاری فام ایله مرکب صاری کبی اولور که صاروشین دیرلر کذلک کل ایله کونه
مرکب کل کبی اولور ناظم فام ایله کونه معنالرینی تأییدی ایچون زرد فام ایله کلکونه
لفظن کتوردی که بو دخی غبطه اولنه جق صنایع خفیه پسندیده دندر
تون کلخن شام آغجی مرخ در ، کوشک کرخ اولدی برزهم بوخ در ،
ضم تا قرشتله تون و کلخن ایکیسیده فارسی کلخن ترکیده مشهوردر مرخ فتح میم
و خاء معجمه ایله شام آغجی دیرلر و یار عربیده اولور بر آغجدر عفار دیدکلری آغجه
مقارنتله آتش چقارش که آکا عربیده شجرة النار دیرلر فتح کاف عربیله کرخ
کوشک بعض نسخه ده کلخ واقع اولمش سابقده کاخ ذکر اولنمغله استدراکی
لازم کلور مکر که او محلده کاخ برینه کرخ اولوب بو راده کاخ اوله براز ترکی
ادادر قلیلدن کنایه اولنور که فارسیده فتح باء عربیله برخ دیرلر بعضلر
بعض معناسی و برش آنجق لغتلرده بوله مدق بلکه برخ باء عجمیله کرخ کبی کوشک
معناسنه ده کلور که بری هم برخ نسخه سی آکا ناظردر معنی ده نادان و غافلدر
لوند ، هم دخی یعنی یوق صاغشی اُدند ، لوند فارسی عربیدن غافل
فارسیدن نادان ترکیلریده کسر همزه ایله اُدند صاغشی یعنی صایسی یوق عدد که
عربیده اعداد مجهوله و لیق دیرلر ، لافاوروب سوزچینه یعنی مُلند
هم یاوز هرون اولدی وند ، سوزک چینه لافا و رهه دیه جکه میم ناهیه
و ضم لام ایله ملند دیرلر هرون یاوزات دیکر فارسیسی ضم تا ایله تند لفظیدر
تند اصل فارسیده هرون ایسه عربیدر دی وداع ایتدی دیسک بدرود کرد

حمله وجنك ایتمکده دیولر نبرد ، بدرود وداع معناسنه کردر لفظلر وداع
ایتمک دیمك اولور نبرد فارسی عربی وفا رسیدن ترکیبی حمله وجنکدر
اویقو بیدار وعاشق کرم دار ، هم خشیل آهار ومحکم استوار
بیدار اویقو عربیدن ترك عاشق کرم دار معنی ترکیب خفی دکلدر بنم کل نورسم
افندم تازه هوسم عشق مدح وذم قبول ایتمز بر جنون الهی اولوب کتمی باعث
هلاك کشفی موجب نجات ایدوکن تصریح ایتمشلر آهار مد همزه ایله خشیل
دیدکلری نسنه کجولهلر ایلکه خطا طلو کاغده سوردکلر استوار محکم کم
عربیدن ترکیدر انجه یول بنا ایبی هنجار ددر ، اولو ولشکر باشی
سالاردر ، فتح هاء هوز ایله هنجار انجه یول طریق دقیق معناسنه دیکر ترجمهسی
ترکیبی بنا یعنی دلکو یا یوجی ترازو برینه قوللندوغی ایپدر یول وبنا لفظلری
بیننده واو عاطفه مقدردر سین مهمله ایله سالار اولو ودولتلو کمسنه
ولشکر باشیدر ، یاسلو چیلق سوکوار وموشخوار ، هم یواش کتنی یه
دیولر بردبار ، لف ونشر مرتب ضم سین مهمله ایله سوك غصه اولوب
واو ایله ترکیبدن سوکوار یاسلو وغصهلو اولور موش صیچن اولوب خوار ایله
ترکیبده صیچن ییجی اولور که چیلق دیدکلری قوشدر حالی اودر تسمیة الشیء
بحرفته قبیلندن مجاز اولور تنبیه سوکوار لفظنده وار لیاقت ومناسبت
ایچون اولمغله غصهیه لایق ومناسب معنی اصلیسی اولوب تلازم طریقیله
غصهلو ویاسلو معناسی ویریلور دیو بعض افاضل تحقیق ایتمش لکن بو تکلفدن
اعراض اولنوب خاء معجمه ایله واو بینلرنده تبادل فی فارسیده شایع اولدوغنه

دشوار ایله دشخوار لفظلری کواه اولمغله سوکوار سوکخوار لفظندن مبدلدر
دینلسه سوز اولور ضم باء عربیه ایله بردبار یواش وحلیم وحمول کسنهدر
آغلمق مویدن افسانه سمر ، هم پونج بونجق شبه درفجه غر ،
مویدن مصدر آغلمق افسانه مثلدن غلط ما ثال اویله اولسه افسانه ایله
سمر هر بری آخره ترجمه اولمقلغه صالح لکن ظاهر بوکه افسانهدن مراد
فارسی سمردن ترکی اوله فتح شین معجمه وباء موحده وهاء رسمیله شبه معروف
صاری بغردرفره بونجغه ده دیرلر غر غین معجمه ایله قحبه کدروسبی عورتدر
هم دخی خشخاش اولدی کوکنار ، هم بیوکوه کلدر درسوسمار
ضم کاف عربیه ایله کوکنار خشخاش باء عجمینك حرکاتیله بیوکوه کنا ثواب ایچنده
حاصل اولور ضم سین مهمله ایله سوسمار عربیجه ضب ترکجه کلر دیدکلری
نسنهدر هم خزینه اولدی کنجور ای پسر ، استوجی کسه اولدی خوزه کر
فتح کاف غلیظه ایله کنجور خزینه دار وخزینه ضم خاء معجمه وزای عربی
وهاء رسمیله خوزه پادشاهلر شهره کلدوکی وقت تزیین اولنان کوشکه
دیرلر که ادات فاعل ولان کر لفظیله اول زینتی ایشلین کمسنهیه خوزه کر دیرلر
بر معناسیده دلنجی سائل خواهنده معناسنه استوجی دخی واقع اولمش مراجعت
اولنه ایکی کویدر رازو مروزدیری ، اول ولایتده کم شهریدر هری
کسر هاء هوز ایله هری شهریکه خراسانك تختکاهیدر اول ولایتده راز ایله
مروز ایکی کویك آدی ایمش فائده فی الاصل تالیف تحفهیه علت غائیه انتساب
مثنوی شریف ایدوکنه دیباجه ده تحفه ده اشارت اولنمش ایدی آکا بناء

مثنوی ضامن اولدوغی لغات غریبهٔ نادره مهما امکن تحفه ده درج اولنمق
لازم اولمغین ناظم دوبیت ظاهراً لزومی یوقکن دینور لغات غریبه ایراد ایتدکلری نك
وجهی بودر هم علم شهردر اولدی طراز ، دیراغه آلت جلغوبه ساز
کسر طاء مهمله ایله طراز برشهرك اسمی وعلمه دخی دیرلر شونه شکل اولور سه
اولسون حتی قفتان علمنه ده دینورکه الآن سنجف دیرلر ساز سلاح جنك
یعنی یراغ وآلت جلغو وطربدر لیز خوراندرزد در اصمرلمق ،
هم بیوك کبز اولدی کرزا اولدی چومق ، کسر لام وسکون یاء تحتیهٔ مثناة
وزای ایله لیز خور که الیوم ترکیده حور وحقیر دیرلر اندرز کردن اصمرلمق
اولوب تخفیفاً یالکز اندرز دخی دیرلر یعنی وصیت ونصیحتدر کبز فتح کاف ایله
بیوك وعظیم کرز ضم کاف غلیظه ایله چومق دیدکلری آلتدر اسنمك در
خامیاز وشاشی کاز ، باب خرمنله سبوندوسی ژاژ ، خاء معجمهٔ ممدوده
ومقصوره خا برینه هاء هوزله خامیاز وخمیازه وهمیازه اسنمکدر
کاف عربی وزای عجمیله کاژ شاشی واحول معناسنه زای عجمیله ژاژ سابقده باطل
معناسنه ایدی بوراده خرمن قبوسنه وسپورندوسنه دیرلر بعض نسخه ده
کراوله نبنوس خرمن اولدی ژاژ واقع اولمش چرچ یعنی چچ معناده صحیحدر
اسیلك نفس اورطه یاىدی تموز ، دخی فی الجمله دیمکدر هنوز
فتح تاء فوقیهٔ مثناة وسکون فا ایله تفس حرارت وکیك ناظم اسیلك تعبیر
ایتدیلر مراد حرارتدر بدن انسانده حاصل اولان اسیلك ده بو نوعدندر تموز
اورته یازای لفظ فی الجمله عربیده احاطهٔ بعض منکور بالجمله احاطهٔ مجموع

منکور

مذکور ایچون ایدوکی معلوم هنوز ایسه بحسب الاستعمال بو معناله ده اولمیوب
شمدیلك معناسنه درکه عربیده بعد لفظیدر دخی شمدیلك دیمکدر هنوز
دبنلسه اولی ایدی هم فسوس اولدی دخی حیف ایلمك ، دخی هزل
وبیهوده سوز سویلمك ، ضم فا ایله فسوس حیف وتأسف ایتمك افسوس
دخی بو ایله در بر معناسیده هزل ایتمك وبیهوده سوز سویلمکدر ،
جغز ایچی چرکلو چاندر هم دنس ، چرکدر برشهر آدیدر هم طبس
فتح جیم عجمیله جغز ایچی چرکلو چیان دنس عربیدر فارسی چرك وچیل
فتح طاء مهمله وباء موحده ایله طبس خراسانده برشهرك آدیدر ،
هم منش طبع وسکالش حیله مکر ، بوش کثرت یعنی جمع زید وبکر
طبع سابقده بیلنمکله بوراده ترك اولمق اوزره فارسیسی فتح میم ایله منش
کسر سین مهمله وکاف مستهله ایله سکالش عربیدر ترکی حیله ومکر اصل
ترکیسی ونکولك ایدی تغایر الفاظ ایله دفع استدراکه محتاجز بوش فتح باء
موحده وسکون واو ایله کثرتدن عبارتدر مثلا زید وبکر وعمرو جمله سی
جمع اولسه لر بو جمعیته بوش دیرلر مغ کاوور شعله فروغ وهزل لاغ
قره کومغ کیجه قره کوسی ماغ ، ضم میم ایله مغ کاوور وکافر بعضلر
مجوسی یه تخصیص ایتمش فروغ شعله که عربیدر ترکیدر لاغ هزل وسخریه
مغ فتح میم ایله قراکو الف ایله ماغ ایسه کیجه قراکوسنه مخصوص ایمش
نوعی شخصنه منحصر مفرداتدندر هم نغول اولدی دریك دخی کزاف
بیهوده سوزدر عقلسیز درنشاف ، حرکات ثلاثه نون ایله نغول

دريك عميق معناسنه كه ديكر فارسيسى ژرف ايكن بيهوده سوز سويلمكه وبيهوده
سوزه كزاف ديرلركه لاف وكزاف مشهوردر نشاف كسر نون وشين معجمه ايله
فى الاصل خشك دماغ اج وصوسز كمسنه يه ديرلرمش عقلسزلق نوعا بوحالك
لازميدر ديمشلر جائزكه معنئ مستقلدخى اوله دشت خفريق ونشانه در
هدف ، ففه دربرنوع قبقا واولدخى خف ، فتح خاء مهمله ومعجمه
وسكون فا ايله خفريق وياسز خفرق دشتك فارسيسى اولمق اوزره ذكر اولنمشيدى
فتح هاء هوزله هدف عربيدر فارسيده تركيسى نشانه در ققفه سنى كيجه
برنسنه دركه ناظم برنوعه قب ديديلر خف فتح خاء معجمه ايله قاوكه آتش چقرلر
قاشده والنده جبين آژنكدر ، صفلغ وآواز خنبك طنكدر ،
مدهمزه ايله آژنك جين جبين لف ونشر مرتب ضم خاء معجمه ايله خنبك
صفلوكه اكثر قوشبازلر ايدر فتح طاء مهمله ايله طنك مطلق آواز در
هم تكاپيدر بغلتاق اولدخى هنك ، قوتدر شيوه لى محبوبه شناك
بغلتاق فتح باء موحده وغين معجمه ايله تكللى قفتاندر كه جمله اثوابك اوستنه
كيورلر اكثر مشايخ لباسندندر بعضلر قولتوغى آلتنده ايلكلمه سى اولور
البسه ابناء عجمدندر ديمش فتح هاء هوزله هنك فرهنك لفظنده بيان
اولنمش ايدى كه ادبه ديرلر معنئ ديكرى قوت وزوردر لكن تكللى ادات خبر
تركى وبغلتاقدن صكره ولدخى لفظلرى بردرلو راست كلمز هم تكللى يه بغلتاق
دخى هنك دينلسه سديد اولوردى شيوه لى نازغنج محبوبه فتح شين معجمه ايله
شنك ديرلر دخى جربك هزل اولدخى جنكلوك ، الى اياغى اكرى اولان

تاسه

تاسه خدوك ، ضم جيم عجمى وفتح باء موحده ايله جربك هزل ومالايعنى
وتعريض جنكلوك فتح جيم عجمى وسكون نون ايله الى اياغى اكرى قيامه مجالى
اولميان كمسنه خدوك ضم خاء معجمه ودال مهمله ايله تاسه وغصه وغمدر
هم تبوراك ايكى تخته دركه خوش ، بغليوب چنلادوبن اودكوده قوش
فتح تاء فوقيه مثنات وضم باء موحده عربيله تبوراك برى برينه ايكى تخته يى
بغليوب انكله قوش اوركودرلرمش اكثر باغبانلر ايدرلر كوچك وغملو
خنك غمناكدر ، ناوك اوقدر مشك اوتى هم ناكدر ، لف ونشر
مرتب ضم خاء معجمه ونون ايله خنك كوچك وكوزل انسان غملو وغصه لو
غمناك ناك ادات انفعال واختلاطدر ناوك اوق ناك نون ايله مسك
اوتنه ديرلرمش دخى نافرجام دخى ناسزا ، اول كشى اوله كه لايق اولميا
بدبخت هيچ برنسنه يه لايق دكل خوش طورا اولميان كمسنه يه نافرجام وناسزا
ديرلر سزا لايق فرجام فائده معناسنه اولمغله سالبه لرى ومعنايه اولمشدر
اولميا لفظى اكرچه هاء رسميه ايله اولميه كرك ايدى لكن احراز قافيه ايچون
الف ايله يازلمشدر معنيده توزيم يعنى كستريم ، تركيده دوشيلم
براغلم ، ضم تاء فوقيه وزاى عربيله توزيدن لفظنك برمعناسيده
كستريدن معناسنه ايمش كه متكلم مع الغير ايله توزيم دوشيلم وبراغلم
ديو ناظم تعبير ايتديلر والا يعنى برينه دخى لفظيله تعبير ايدرلردى
هم شخوليدن درد او دمق صفيرو ، هم نكوهيدن يروب بحكه ديو
ضم شين وخاء معجمه ايله شخوليدن صفير اودمق يعنى چغرمق كسر نون

وضم ایله نکوهیدن برنسنه‌یی خورلیوب تحقیر ایدوب ویرب ججکه‌یه دیرلر
هم دخی توزیدن وتولیدنک ، معنیسی قزنمق اکرنمک بلک
ضم تاء فوقیهٔ مثنات ایله توزیدن اینجه قزنمق بعضلر عبدساعی قزانمق دیمشدر
دیمش بنه اووزنده لام ایله تولیدن اکونمک یعنی کوکرمک وهایقرمق
وکمرنی کرنه سویلمک که دیدوکی مجهول اولا شبوبیت معنیده توزیدم یعنی
کسنیم بیتدن صکره یازلسه انسب اولور هم بخارا جانبنده آمون
دکل ، براووه یا اوجغه کانون دکل ، بخارا طرفنده بردشتک یعنی
اووه‌نک آدی فارسیده همزهٔ ممدوده ایله آمون کاف عربیله کانون آتش
اوجغنه دیرلر خیزما بون دریکین خاتون دخی ، پادشاهان
اولدیکیهان ایی اخی ، هاء هوز ایله یا لخو دحاء مهمله ایله هیز وخیز
سابقده بیلنوب ما بون دخی عربیده فارسی وترکی اولدوغیبن افهام ایچون
بو محلده ترجمه اولنمشدر فتح وکسر تاء قرشتله تکین فارسی خاتون ترکیسی
کیهان وکیان پادشاهلره دیرلر بعض نسخه‌ده تونسنزتکی خاتون واقع اولمش
لغتلرده حقیقی ایله بولنمادی ، سرتنی سرتنی یعنی غز غزان ،
هم عشیره وقبیله دودمان ، فتح غین وسکون زای عجمیلر اغز غزان
سرتنی سرتنی وامکله یه امکله یه یورومکه دیرلر عشیره وقبیله عربیده
ترکیلر فارسیلری دال مهمله ایله دودمان در هم طرلغمق تنجیدن در
دخی اورته قیش آیی بهمن در ، ضم وفتح تاء قرشتله تنجیدن غضب
کلوب طرلغنمغه یعنی طرلمغه دیرلر اورته قیش آینه فتح باء موحده

غزنی وسکون هاء هوز ایله بهمن دیرلر اولدیکه فرسودن بوزیلوب اسکمک
دخی شادروان در بیوک دوشک ، فتح فا وراء مهمله ایله فرسودن
بوزیلوب اسکیوب آشنمغه دیرلر معنیٔ اخری قومقابدی شادروان مجمع آبده
معروف ایکن منقش بیوک دوشکه ودوشمیه ده دیرلر ، اودمق قوللوغ
بوزیدن دور ، صغیوب طقمق سپوزیدن در ، ضم باء موحده فارسیه
وزای عربیله بوزیدن خطاسن بیلوب عذر دیلمک وقدرا ستمک
ضم تاء فوقیه ایله‌یر قزانمق معنا در ناظمک قوللق اودمق تعبیری که
اصطلاح ففهده عبدساعی دیرلر اگرچه قزانمق معنا تاء فوقیه ایله توزیدن
مناسب ایکن استدراک وارد اولور مکو سائر نسخه‌لرکبی نسیانه حمل اولنه
سپوزیدن سپوخدن که صغیوب طقمق ایکن اصح اقاویلده زور وعنف ایله
طقمق ایمش طعنه بیغاره بزک اولدی فره ، اولدی هر برابشده آدنقلق فره
فتح باء عجمیله بیغاره عربیده متراک طعنه که فارسیده مستعملدر فتح فا وکسر
فره بزک هر نه اولورسه اولسون وبرابشده زیاده لک وار تنقلقدر اولیه
اولکی فره فتح فا ایکنجی کسر ایله یاخود عکس ایله اولملودر دخی بتماق اولیجی
رویدن دخی ، اولدی روژیدن زبونه سغبه دی ، ضم راء مهمله ایله رویدن
نبت معناسنه بتمکه دیرلر دیکر فارسیسی ضم را وزای عجمیله روژیدن
لفظیدن ضم وفتح سین مهمله وسکون غین معجمه وباء موحده عربیله سغبه
فارسیدن ترکی زبوندرکه مطیع ورام کسنه‌یه دیرلر بعض نسخه‌ده اولدی
روزیدن صوسز مقوای اخی واقع اولمش اوده روژیدن لفظنک معنیٔ دیکوکیدر

بعضسنده دخی بتمك اولدیغی رستن هم دخی اولدیغی رویيدن زبونه سغبه دی
واقع اولمش ضم راء مهمله ایله رستن رویيدن کبی بتمکه دیرلر
هم کرازیدن صلنمق برطله ، براك نوحك عورتیدر واهله ،
ضم کاف غلیظه ایله کرازیدن نازایله صالنی بوزمکه دیرلر ضم باء عربیله
فارسی وعربیده مستعمل برك دیدکلری یدرکه الیوم باشه کیلوزقا ووقه دیرلر
بوك تاقیه لره ده دیرلرمش حضرت نوح صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیه
عورتنه واهله دیرلرمش نسترین نسرین کلیدر تیرماه ،
کوزه دیرلر اولوبولدر شاه راه ، نسترین فتح نون وتا ایله براف
کلدر عربیدن ترکه نسرین دیرلر تیرتاء فوقیه مثنات ایله کوزاینه دیرلرکه
ضرورت وزن ایچون ماه کوزه لفظلری اضافتدن قطع اولنمش اوله یاخود
ماه تیردن مغیر تیرماه مجموعی مرکب کوزه دیرلر دینله تاریخ جلالی
تیرماه بازاینه دیرلرمش شاه راه راه شاهدن مغیر اولوبولدر دیرلر
هم صوسز مقدر زهیدن طنطنه ، دی چاقلدوی وچای آوازنه ،
فتح زای عربی وهاء هوز ایله زهیدن مصدر صوسزوب طشره چقمغه دیرلر
صوچاغلدوسنه وچای آوازنه طاء مهمله لر ونونلر له طنطنه دیرلر مجازا
هر طرفه طالنسنه ده دخی مستعملدر هم لویشه دد یواشه هم دخی ،
طوشغه دیرلر دوشاخه ای اخی ، آتلرك بودننا وردکلری یواشه
دیدکلرینه لویشه دیرلر دوشاخه طوشوق الیوم کوستك دیدکلری قوائم
ثلاثه اوزره اولان نسنه در دردزه اوغلانه طوغرمق زحمتی

کاغدنادان پاره بلکل دشوتی ، کسر زای عربی وهاء ملفوظه ایله
زه اوغلانه طوغرمق بروسی وزحمتی که فارسی دیکری دردیزه ایدی کاغد کاف
عربی وغین معجمه ایله نادانکه فارسیدن ترکیدر پاره یاء تحتیه مثنات
وراء مهمله وهاء رسمیه رشوت که حقی ابطال ایچون آلورلر عربیدر
اولدی بخسیدن زبون اولمق ایکی ، زمزمه آوازه شله فرج زن
فتح باء عربی وسکون خاء معجمه وسین مهمله ایله بخسیدن زبون ومنغبر
اولمق زمزمه آوازه که اوده فارسیدر شله ضم شین معجمه ولام مشدده ایله
عورت فرجنه دیرلر بعض نسخه ده دال مهمله ایله دمدمه واقع اولمش
آوازه یه ترجمه اولسی تکلفه محتاجدر حمزه بولغورشوربه سی در کوبجك
خمره اولدی خوبداق قرمق دیدك ، فتح حاء مهمله وزاء معجمه عربیله
حمزه بولغورشوربا سنه دیرلرهم اعلام رجالدندر ضم خاء معجمه وراء
مهمله ایله خمره کوبجك یعنی کوچك کوب که عربیده بستوقه دیدکلری
بیانی کچمشدر فتح خاء معجمه ایله خواغج بداغنه دیرلر ناظم بداق قرمق ایله
ترجمه ایتمش اولسه صحیحدر ماهکانه آیلق اولدی پیشکاه ،
صدر فرزانه اولودر وقت کاه ، ماهکانه آیدن آیه آلنان وظیفه وعلوفه
وسائر تعیینات دیرلر پیش اوك اولوب ظرف مکان ایچون اولان کاه لفظیله
اوکیری یعنی صدر مجلس دیمکدر اولو فرزانه فتح فا ایله اولو عظیم معناسنه
کاف غلیظه ایله کاه ظرف اولدوغی کبی وقت معناسنده اولور
یا فرهیدیانه سوز که اوله هرزه او ، هرزه سوز سویلیجیدر یاوه کو

یاء تحتیهٔ مثنات وفا ایله یافه هذیان عربیدن ترکیده که هرزه سوزدر
سوبلبجیسنه یافه کو ویاوه کو دیرلر بعض نسخه ده هرزکو واقع اولمش فرقی یوقدر

دیدیلر یاجیله اول برجنبره ، آیاغ آلتنه الر بنمایه قره ،

جوق قاریغدقده بعض دیارلرده برنسنه بیارلرده آیق آلتنه محکم بغله یوب
قارا وزرنده انکله یوریوب آواولارلر قاره بتمازلر ایش اکا فارسیده
یا وجیم عجمیلو الدیاجیله دیرلر اولدخه خه معنیده زهی زهی ،

دخی ایجی بوش تی یعنی تهی ، خاء معجمه مفتوحه وهاء ملفوظ لرله
خه خه وزهی زهی فارسیده کلمهٔ تحسیندر عربیده بخ بخ ترکیده محرف
به به دیرلر ایجی بوش نسنه یه تهی دیدکلری کبی تی دخی دیرلر بعض نسخه ده
دی ایجی یاشابرتی یعنی تهی واقع اولمش انتخابه سزادر کسر همزه وضم بالا ایجی یاشایه

دیرلر هم خدو تکوک نکومک در تفو ، هم قنو بر کوزه مکدر رفو

خدو ضم وفتح خاء معجمه ودال مهمله ایله تکرک عربیده برد ترکیده دولو دیرلر ضم تاء
فوقیه مثنات فتحیله دخی تفو اسم مصدردر فارسیده نکومک فتح قاف وضم تاء مثنات
فوقیه ایله قنو بردر یعنی برولایتک اسمیدر کوزه مک یعنی برنوع خبط
اتمکدر که فارسیده اسم مصدردر فتح راء مهمله وفا ایله رفو دیرلر

کندوکله بیلغج معنیلری ، بری کندوری ودستنبو بری

کندرک وبیلغج ترکیده دالرددر اولکی سفره پشکوری وترکمان سفرسی ایکنجی
شامامه دیدکلری نسنه در که الیوم بودیارلرده اکا قرلانغج قاووغی دیرلر
لف ونشر مرتب کاف عربیه ایله کندوری وفتح دال مهمله ایله دستنبودر

قالدی سندن شاهدی نو یادکار ، طفوز یوز بکرمی بر تاریخی که سلطان
سلیم بن ابو یزید بن محمد دورینده تحفهٔ شاهدی اول وقت تمام اولمشدر
تاریخی مصرع مزبوردر بعضلر باء موحده ایله بو یادکار
تصحیح اتمش ناظمک زمان تاریخنه
مخالفدر ،

تمت
م م

سنه ۱۱۹۲

۷۶ در

